

Psykolognævnet

Beretning

**januar 2006 -
december 2009**

Psykolognævnet

Beretning

**januar 2006 -
december 2009**

Udgivet af:

Psykolognævnet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Udgivet juni 2010

Oplag: 650 eks.

Tryk: Silkeborg Bogtrykkeri A/S

ISBN 978-87-7546-101-1 (trykt udgave)
ISBN 978-87-7546-102-8 (elektronisk udgave)

Publikationen koster 50 kr. inkl. moms + porto
og ekspeditionsgebyr på 40 kr.

Publikationen kan bestilles hos:

Rosendahls – Schultz Grafisk Distribution
Herstedvang 10
2620 Albertslund
Tlf. 43 63 23 00
E-mail: distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

Forord

Siden oprettelsen af Psykolognævnet i 1994 og frem til 2005 har nævnet udgivet seks beretninger om nævnets virksomhed. Nærværende beretning omfatter perioden fra 2006 til 2009.

Beretningen redegør for nævnets virksomhed, for nævnets sammensætning og for lovgrundlaget for nævnets virksomhed. Beretningen indeholder desuden en sammenfatning af nævnets afgørelser i autorisationssager og i tilsynssager samt af nævnets andre principielle beslutninger.

I sammenfatningen er der en række eksempler, som belyser nævnets administration af psykologloven og af nævnets retningslinjer for den praktiske uddannelse af december 2002.

Beretningen indeholder endvidere statistiske oplysninger vedrørende autorisation af psykologer og tilsyn med autoriserede psykologers virksomhed.

Derudover indeholder beretningen oplysninger om grundlaget for nævnets anerkendelse af udenlandske uddannelser.

Det er formålet med beretningen at udbrede kendskabet til nævnets lovgrundlag og virksomhed.

Denne beretning og nævnets tidligere beretninger, oplysninger om nævnets lovgrundlag og virksomhed, samt en opdateret liste over autoriserede psykologer findes på Psykolognævnets hjemmeside www.pn.sm.dk.

Psykolognævnets sekretariat, juni 2010.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Psykolognævnets sammensætning og sekretariat	9
2.	 Lovgrundlaget m.v. for Psykolognævnets virksomhed	11
	A. Lov om psykologer m.v.	11
	B. Psykolognævnets forretningsorden	12
	C. Retningslinjer for praktisk uddannelse	12
	D. Bekendtgørelse om betaling af gebyr for meddelelse af autorisation som psykolog	12
	E. Bekendtgørelse om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser	12
	F. Straffelovens §§ 152 og 152 c - f, retsplejelovens §§ 170, stk. 3 og 169, servicelovens § 154 og retssikkerhedslovens §§ 11 a - c	12
	G. Lov om markedsføring af sundhedsydelser	13
	H. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF og overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet	14
3.	Autorisation - autorisationsordningen af 2002	15
	A. Retningslinjer for den praktiske uddannelse	15
	B. Praktisk arbejde som psykolog i mindst 2 år	15
	C. Konfrontationstimer	16
	D. Supervision	18
	E. Eksempel på konkret afgørelse	20
	F. Sammenhæng i autorisationsuddannelsen	20
4.	Titelbeskyttelse	23
5.	Psykolognævnets anerkendelse af udenlandske erhvervmæssige kvalifikationer som psykolog	25
	A. Nordiske statsborgere, der er omfattet af den nordiske overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet	25

B.	Statsborgere i EU/EØS-lande eller et land, som EU har indgået aftale med, og som er omfattet af EU-regler	26
C.	Statsborgere i tredjelande, der ikke er omfattet af de særlige regler for nordiske statsborgere og statsborgere i EU/EØS-lande eller et land, som EU har indgået aftale med	29
D.	Ansøgnings- og behandlingsprocedure for ansøgninger efter punkt B og C	30
E.	Ansøgning om autorisation	30
6.	Rammer for psykologers faglighed	31
7.	Generelt om Psykolognævnets tilsynsvirksomhed	37
A.	Generelle hensyn i tilsynsvirksomheden	37
B.	Opgaver og sanktioner	38
C.	Sagens kilde	39
D.	Klager over autoriserede psykologers virksomhed inden for sundhedsvæsenet	39
8.	Psykolognævnets tilsyn – praksis og udtalelser	41
A.	Undersøgelsesopgaver	41
B.	§ 154 indberetninger	58
C.	Forældreansvarslovens § 32	59
D.	Udtalelser på spinkelt fagligt grundlag	60
E.	Behandlingsopgaver	62
F.	Anvendelse af “diagnoser”	63
G.	Konsulentopgaver	64
9.	Psykologers markedsføring af sundhedsydelse	67
10.	Status for autorisation og tilsyn	71
A.	Autoriserede psykologer	71
B.	Psykolognævnets tilsynsvirksomhed	78

Bilag

1.	Bekendtgørelse af lov om psykologer m.v. (Lovbekendtgørelse nr. 132 af 27. februar 2004)	83
2.	Bekendtgørelse af forretningsorden for Psykolognævnet (Bekendtgørelse nr. 86 af 2. februar 1994)	91
3.	Autorisationsordning for psykologer. Retningslinjer for den praktiske uddannelse. December 2002.	95

4.	Bekendtgørelse om betaling af gebyr for meddelelse af autorisation som psykolog (Bekendtgørelse nr. 978 af 31. oktober 2000)	105
5.	Bekendtgørelse om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser (Bekendtgørelse nr. 813 af 12. september 1994)	107
6.	Vejledning om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser (journaler), jf. Socialministeriets bekendtgørelse nr. 813 af 12. september 1994	109
7.	Bestemmelser vedrørende tavshedspligt m.v.:	113
	Forvaltningslovens §§ 27-32	113
	Straffelovens §§ 152 og 152 c-f	116
	Retsplejelovens §§ 169 og 170, stk. 3	117
8.	Lov om markedsføring af sundhedsydelser (Lov nr. 326 af 6. maj 2003)	119
9.	Bekendtgørelse om markedsføring af sundhedsydelser (Bekendtgørelse nr. 738 af 21. august 2003)	123
10.	Bekendtgørelse af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Lovbekendtgørelse nr. 1203 af 10. december 2009)	125
11.	Socialministeriets uddybende beskrivelse af psykologers pligt til at udlevere oplysninger	129
12.	Bestemmelser vedrørende ansvar for indrykkede annoncer:	133
	Medieansvarsloven § 27	133
	Straffelovens § 23	133
13.	Bekendtgørelse om anerkendelse af psykologers erhvervsmæssige kvalifikationer Bekendtgørelse nr. 1317 af 26.11.2007	135

Kapitel 1

Psykolognævnets sammensætning og sekretariat

Nævnets tidligere funktionsperioder strakte sig fra januar 1994 indtil udgangen af 2005. I funktionsperioden januar 2006 til udgangen af 2009 (forlænget til 30. april 2010) har nævnet haft nedenstående sammensætning.

Udpeget af

- Socialministeren:

afdelingschef Grethe Buss, formand til 31.3.2006
kontorchef Eva Pedersen, formand fra 1.4.2006
stedfortræder: sekretariatschef Frode Svendsen

Udpeget af Socialministeren efter indstilling fra:

- Undervisningsministeren:

chefpsykolog Sven Thomsen
stedfortræder: cand.pæd.psych. Ole Hansen

- Sundhedsministeren:

afdelingslæge Jørgen Hansen, Sundhedsstyrelsen (næstformand)
stedfortræder: fm. Louise Schmidt
fra 1.1.2006 til 31.10.2006
stedfortræder: fm. Camilla Villumsen
fra 1.11.2006 til 31.1.2007
stedfortræder: fm. Henrik Blichmann
fra 1.2.2007 til 14.10.2008
stedfortræder: specialkonsulent Sven Erik Bukholt
fra 15.10.2008

- Kommunernes Landsforening:

direktør Knud Sterregaard
stedfortræder: Børne- og Kulturchef Kirsten Berntsen
fra 15.3.2005 til 18.12.2008
stedfortræder: skolechef Anna Marie Illum
fra 19.12.2008

- Danske Regioner:
 - regionsrådsmedlem Michael Rex
 - stedfortræder: regionsrådsmedlem Lykke Debois
 - fra 1.1.2006 til 31.3.2008
 - stedfortræder: regionsrådsmedlem Trine Petersen
 - fra 1.4.2008

- Københavns og Frederiksberg kommuner:
 - Bo Sand
 - stedfortræder: leder af familierådgivningen Margot Jørgensen

- Danske Handicaporganisationer:
 - lærer Elsebeth Lundsteen
 - stedfortræder: Anita Kruse
 - fra 1.1.2006 til 30.6.2006
 - stedfortræder: Thomas Jensen
 - fra 1.7.2006

- Dansk Psykolog Forening:
 - autoriseret psykolog Mariann Hansen
 - stedfortræder: autoriseret psykolog Ole V. Rasmussen
 - Psykolog Line Thatt Jensen
 - stedfortræder: autoriseret psykolog Gunnar Hovgesen.

Psykolognævnets sekretariat bestod pr. 31. december 2009 af sekretariatschef Frode Svendsen, fuldmægtig Krystyna Paulina Jensen, fuldmægtig John Barber, assistent Majken Rubæk Lindegaard og fuldmægtig Tina Simonsen (ansat 1/12-2009).

Sekretariatet har til huse i Socialministeriet, Holmens Kanal 22, 1060 København K.

Kapitel 2

Lovgrundlaget m.v. for Psykolognævnets virksomhed

A. Lov om psykologer m.v.

Lov om psykologer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 132 af 27. februar 2004 om psykologer m.v. (psykologloven), som ændret ved lov nr. 574 af 24. juni 2005 og lov nr. 1585 af 20.12.2006, danner lovgrundlaget for Psykolognævnets virksomhed.

Med lovens ikrafttræden blev Psykolognævnet autorisationsmyndighed og tilsynsmyndighed over for autoriserede psykologer. Titlen psykolog og titlen autoriseret psykolog blev beskyttet.

Psykolognævnet er en selvstændig myndighed under Socialministeriet.

Psykolognævnet består af 9 medlemmer og et tilsvarende antal personlige stedfortrædere.

Nævnet udpeges af Socialministeren. Psykolognævnets medlemmer udpeges for 4 år.

Nævnet består af én repræsentant udnævnt direkte af Socialministeren, samt 8 medlemmer udnævnt af Socialministeren efter indstilling fra Sundhedsministeren, Undervisningsministeren, Kommunernes Landsforening, Danske Regioner (tidligere Amtsrådsforeningen), Københavns og Frederiksberg Kommuner i forening, Danske Handicaporganisationer og Dansk Psykolog Forening.

Psykolognævnet har to hovedopgaver: at meddele autorisationer og at føre tilsyn med autoriserede psykologers virksomhed uden for sundhedsområdet.

Psykolognævnets afgørelser i autorisationssager og i tilsynssager kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

B. Psykolognævnets forretningsorden

I medfør af psykologlovens § 17, stk. 5, er Psykolognævnets forretningsorden fastsat i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 86 af 2. februar 1994 af forretningsorden for Psykolognævnet.

Bekendtgørelsen er optrykt som bilag 2 til beretningen.

C. Retningslinjer for praktisk uddannelse

I medfør af psykologlovens § 2, stk. 1, nr. 2, har Psykolognævnet fastsat retningslinjer for den praktiske uddannelse, der udføres med henblik på autorisation.

De gældende retningslinjer for autorisationsuddannelsen, som er fra december 2002, er nærmere beskrevet i beretningens kapitel 3, og er optrykt som bilag 3 til beretningen.

D. Bekendtgørelse om betaling af gebyr for meddelelse af autorisation som psykolog

I Socialministeriets bekendtgørelse nr. 978 af 31. oktober 2000 udstedt i medfør af psykologlovens § 2, stk. 4, er der fastsat regler om betaling af gebyr for meddelelse af autorisation som psykolog. Der skal betales et gebyr på 1.500 kr. for meddelelse af autorisation. Gebyret skal indbetales til Socialministeriet, før Psykolognævnet kan udstede autorisationsbevis.

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 978 af 31. oktober 2000 om betaling af gebyr for autorisation som psykolog er optrykt som bilag 4 til beretningen.

E. Bekendtgørelse om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser

I medfør af psykologlovens § 14, stk. 1 og § 23, stk. 2 har Socialministeriet fastsat nærmere retningslinjer for autoriserede psykologers journalpligt, jf. bekendtgørelse nr. 813 af 12. september 1994 om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser.

Indholdet af denne pligt er nærmere beskrevet i Psykolognævnets vejledning om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser (journaler), jf. Socialministeriets bekendtgørelse nr. 813 af 12. september 1994.

Socialministeriets bekendtgørelse og Psykolognævnets vejledning er optrykt som henholdsvis bilag 5 og 6 til beretningen.

F. Straffelovens §§ 152 og 152 c - f, retsplejelovens §§ 170, stk. 3 og 169, servicelovens § 154 og retssikkerhedslovens §§ 11 a - c

Ved ændringen i psykologloven ved lov nr. 207 af 27. marts 2000 er der i psykologlovens § 21, stk. 2, indført en bestemmelse om,

at reglerne om tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og § 152 c - f, finder tilsvarende anvendelse for psykologer.

I medfør af psykologlovens § 21, stk. 2 er alle psykologer omfattet af straffelovens regler i § 152 og § 152 c - f om tavshedspligt uanset, om de har autorisation og uafhængigt af, om de arbejder for en offentlig myndighed.

Da alle psykologer er omfattet af straffelovens regler i §§ 152 og 152 c - f om tavshedspligt, er alle psykologer også omfattet af den almindelige vidneudelukkelsesregel i retsplejelovens § 170, stk. 3, hvorefter retten kan bestemme, at forklaring ikke skal afgives om forhold, med hensyn til hvilke vidnet i medfør af lovgivningen har tavshedspligt, og hvis hemmeligholdelse har væsentlig betydning. Herudover er tjenestemænd eller andre, der handler i offentligt eller dermed ligestillet hverv omfattet af den særlige vidneudelukkelsesregel i retsplejelovens § 169, hvorefter sådanne personer ikke uden samtykke af vedkommende myndighed må afkræves vidneforklaring om forhold, med hensyn til hvilke der i det offentliges interesse påhviler dem tavshedspligt, jf. dog § 169, stk. 2.

Forvaltningslovens og straffelovens regler om tavshedspligt samt retsplejelovens regler om vidneudelukkelse er gengivet i bilag 8 til beretningen.

Der foreligger ikke en krænkelse af tavshedspligten, hvis psykologen er forpligtet til at videregive oplysninger eller handler i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv, jf. straffelovens § 152 e.

Efter §§ 11 a - c i lovbekendtgørelse nr. 1203 af 10. december 2009 om bekendtgørelse af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan en myndighed forlange at få oplysninger fra en række myndigheder m.v., der er nævnt i § 11 a, stk. 1. Paragraffernes tekst er gengivet i bilag 10 til beretningen. Bestemmelserne er nærmere beskrevet af Socialministeriet i bilag 11 til beretningen.

Psykologer har endvidere pligt til at underrette kommunen, hvis de får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, jf. § 154 i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009.

G. Lov om markedsføring af sundhedsydelser

Ved lov nr. 326 af 6. maj 2003 om markedsføring af sundhedsydelser blev det fastsat, at Psykolognævnet fører tilsyn med psykologers markedsføring efter loven, og at Psykolognævnet som

led i tilsynet kan give udtryk for sin opfattelse af sagen og søge iværksat sanktioner for overtrædelser af lovens bestemmelser om markedsføring.

Psykologers markedsføring af sundhedsydelse er nærmere beskrevet i kapitel 9.

Lov om markedsføring af sundhedsydelse er optrykt som bilag 8 til beretningen.

H. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF og overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet

Psykolognævnet er kompetent myndighed i forhold til psykologområdet i Danmark.

Psykolognævnet træffer afgørelser om anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer opnået i EU/EØS-lande af EU/EØS-statsborgere efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer, jf. Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1317 af 26. november 2007.

Psykolognævnet udsteder autorisation som psykolog til statsborgere i de nordiske lande, hvis de har fået autorisation som psykolog i et af de nordiske lande, jf. reglerne i overenskomst af 14. juni 1993 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet, jf. Udenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 81 af 8. september 1994, med senere ændringer.

Psykolognævnets behandling af ansøgninger om anerkendelse af udenlandske erhvervmæssige kvalifikationer er beskrevet i beretningens kapitel 5.

Kapitel 3

Autorisation - autorisationsordningen af 2002

A. Retningslinjer for den praktiske uddannelse

Psykolognævnets retningslinjer for den praktiske uddannelse blev første gang udformet i 1994, og der blev foretaget mindre justeringer i april 1998.

En mere omfattende ændring af autorisationsbetingelserne trådte i kraft den 1. januar 2003 på baggrund af en indstilling fra en af Psykolognævnet nedsat arbejdsgruppe.

Autorisationen er en “generalistautorisation”, som omfatter både det kliniske område og organisationsområdet.

Udgangspunktet for de gældende retningslinjer for autorisationsuddannelsen er, at autorisationen har til formål at bidrage til, at borgerne modtager en kvalificeret psykologydelse. Autorisationsuddannelsen skal kvalificere psykologen til selvstændigt at kunne påtage sig forskelligartede opgaver inden for de to hovedområder: udredning og intervention.

I autorisationsuddannelsen er den faglige vejledning/supervision et væsentligt element, der skal bidrage til, at psykologen udvikler sine færdigheder i at tilrettelægge og gennemføre relevant udredning og intervention.

B. Praktisk arbejde som psykolog i mindst 2 år

De lovmæssige krav til den praktiske uddannelses – autorisationsuddannelsens - varighed fremgår af psykologlovens § 2, stk. 1, hvori der forudsættes et virke svarende til mindst 2 år på fuld tid.

De gældende retningslinjer af december 2002 sikrer, at psykologfagligt arbejde i både offentligt som privat regi, herunder selvstændig psykologvirksomhed og ulønnet psykologfagligt arbejde, kan medregnes i autorisationsuddannelsen. Det er dog

et krav, at det enkelte arbejdsforhold, der skal indgå i autorisationsuddannelsen, har et omfang på mindst 15 timer om ugen over en periode på mindst 5 måneder. Arbejdsforholdet skal indeholde konfrontationstimer, og der skal foreligge dokumentation for supervision modtaget på det psykologfaglige arbejde, som stillingen har indeholdt.

Der skal være sammenhæng mellem arbejdets omfang og indhold og den supervision, som psykologen har modtaget på sit arbejde med udredning og intervention. Hvis den dokumenterede supervision ikke er modtaget i en dokumenteret ansættelsesperiode, vil den ikke kunne medregnes i den samlede autorisationsuddannelse.

Supervisionen vil ikke kunne medregnes til den samlede autorisationsuddannelse, hvis det arbejde, som psykologen har modtaget supervision i, ikke opfylder kravene til arbejdets omfang og indhold.

C. Konfrontationstimer

Det er en forudsætning for at blive autoriseret, at psykologen har haft konfrontationstimer under arbejdet med udredning og intervention.

Ved ”konfrontationstimer” forstås det antal timer, hvor psykologen har siddet ansigt til ansigt med klienten: individ, gruppe eller organisation. Ofte vil der i den enkelte session være tale om både udredning og intervention.

Der skal dokumenteres mindst 500 konfrontationstimer i forbindelse med udredningsopgaver og mindst 500 konfrontationstimer som led i interventionsopgaver, dvs. i alt mindst 1.000 konfrontationstimer.

Ud af det samlede antal konfrontationstimer med udredning og intervention skal psykologen have haft mindst 200 konfrontationstimer med målgruppen *individ* og mindst 200 konfrontationstimer *enten* med målgruppen *gruppe* eller med målgruppen *organisation*. Der er ikke fastsat krav om, hvordan konfrontationstimerne med målgrupperne skal være fordelt på udredning og intervention.

De timer, hvor psykologen ikke sidder ansigt til ansigt med klienten, men foretager indsamling af informationer om klienten fra andre personer eller myndigheder, journalføring, rapportskrivning og lignende, er ikke konfrontationstimer.

I forskningsstillinger vil interviewdelen af et projekt med åbne spørgsmål, gennemført af psykologen, ofte kunne medregnes

som konfrontationstimer til den praktiske uddannelse, når der er modtaget supervision på det pågældende interviewforløb.

Når det gælder ansættelser i administrative stillinger, vil de psykologfaglige opgaver i stillingen, som indebærer vejledning af personalet med udgangspunkt i psykologens faglige baggrund, kunne medregnes i autorisationsuddannelsen.

Rene undervisningsstillinger kan ikke medregnes til den praktiske uddannelse. Indgår der i en undervisningsstilling opgaver med faglig vejledning, som ikke stiler imod eksamen, vil konfrontationstimer i forbindelse med disse opgaver kunne medregnes til den praktiske uddannelse, dog under forudsætning af, at psykologen har modtaget supervision på disse opgaver.

Det er en forudsætning for at blive autoriseret, at antallet af konfrontationstimer i løbet af den praktiske uddannelse, dokumenteres med underskrift fra den, som er fagligt ansvarlig for psykologens virke, og som tegner arbejdsgiveren. Når der er tale om en privatpraktiserende psykolog, underskriver psykologen selv, på tro og love, dokumentationen for konfrontationstimer.

Telefonkonsultationer medregnes ikke som konfrontationstimer i den praktiske uddannelse.

En autorisationsuddannelse skal kunne dokumenteres. Det kan derfor anbefales, at der fra starten af arbejdsforløbet foreligger en aftale mellem psykologen og arbejdspladsen om opsamlingen og optællingen af gennemførte konfrontationstimer, ligesom der skal være aftaler om supervision m.v. Man bør i en sådan aftale sikre sig, at der er klarhed om hvem, der underskriver den blanket, som ved forløbets afslutning skal dokumentere ansøgerens praktiske arbejde, og hvordan den fagligt ansvarlige kan følge med i opsamlingen af konfrontationstimer i løbet af den tid, som den praktiske uddannelse varer. Det anbefales således, at arbejdspladsens ledelse er orienteret om autorisationsuddannelsen og om den afsluttende ansøgning om autorisation.

Det er vigtigt for dokumentationen af den praktiske uddannelse, at både ansøgeren og arbejdsgiveren opretholder et overblik over antallet af ansøgerens konfrontationstimer fordelt på både målgruppe og hovedområde. Dette overblik kan sikre, at ansøgeren i sidste ende har det antal konfrontationstimer, som kræves til autorisation, og at arbejdsgiveren/den fagligt ansvarlige er tryk ved at underskrive den dokumentation, som skal indsendes sammen med ansøgningen om autorisation.

Psykolognævnet har ikke fastsat retningslinjer for, hvor mange konfrontationstimer en given stilling bør indeholde. Optællingen sker på den enkelte arbejdsplads med udgangspunkt i psykolo-

gens opgaver og efter aftale mellem ansøgeren og den fagligt ansvarlige. Psykolognævnet baserer sin afgørelse om autorisation på de oplysninger, som er påført blanketten "Praktisk Arbejde", som er bekræftet af den fagligt ansvarlige.

D. Supervision

Psykologen skal have modtaget supervision svarende til mindst 160 timer på sit arbejde med udredning og intervention. Heraf skal mindst 40 timer være modtaget i form af individuel supervision og mindst 40 timer i form af supervision i gruppe.

Ud af de 160 timers supervision skal mindst 40 timer være modtaget af én og samme eksterne supervisor.

Der skal være sammenhæng mellem arbejdets omfang og indhold og den supervision, som psykologen har modtaget på sit arbejde med udredning og intervention. Hvis den dokumenterede supervision ikke er modtaget i en ansættelsesperiode, vil supervisionen ikke kunne medregnes i den samlede autorisationsuddannelse.

Supervisionen vil ikke kunne medregnes til den samlede autorisationsuddannelse, hvis det arbejde, som psykologen har modtaget supervision i, ikke opfylder kravene til arbejdets omfang og indhold.

a. Supervisorens kvalifikationer

Det fremgår af retningslinjerne, at psykologer, som yder supervision i forbindelse med autorisationsuddannelsen, skal være autoriserede og have virket som psykolog i mindst 3 år efter kandidateksamen, for at supervisionen kan medregnes til autorisationsuddannelsen.

Psykolognævnet kan ud fra en konkret vurdering godkende supervision modtaget hos en supervisor med en anden akademisk baggrund. Det skal tydeligt fremgå, at supervisionen har ligget inden for supervisorens fagområde, og at supervisionen har været nødvendig og faglig relevant i uddannelsesforløbet. Supervisionen kan ikke godkendes med mere end 25 timer.

b. Ekstern supervisor

Ud af de 160 timers supervision skal mindst 40 timer være modtaget fra én og samme eksterne supervisor.

Udgangspunktet for et eksternt supervisionsforløb er, at den eksterne supervision kan tilføje autorisationsuddannelsen en dimension og bredde, som ikke kan forventes opnået ved et internt supervisionsforløb.

I vurderingen af, hvorvidt der er tale om ekstern supervision har nævnet i behandlingen af konkrete sager lagt vægt på følgende:

- at supervisanden gennem den eksterne supervisor får mulighed for at komme i kontakt med andre faglige synspunkter, andre faglige arbejdsmetoder og et andet fagligt arbejdsmiljø end det, som findes på supervisandens arbejdsplads,
- at der er administrativ og faglig adskillelse mellem de to arbejdspladser,
- at hver af de to arbejdspladser har selvstændig faglig ledelse,
- at der mellem arbejdspladserne er en vis geografisk afstand,
- at der mellem arbejdspladserne ikke findes fælles fagligt miljø,
- at der mellem supervisorens og supervisandens arbejdspladser ikke findes et arbejdsmæssigt/kollegialt fællesskab, for eksempel deltagelse i fælles undervisning, supervision, konferencer m.v.,
- at der ikke afholdes fælles faglige møder med deltagelse af psykologer fra både supervisors og supervisandens arbejdsplads, og
- at der mellem psykologer fra de to arbejdspladser ikke er den tætte kontakt, som man ellers ville forvente at finde mellem faglige arbejdskolleger.

c. Supervision ved telefon eller skype

Supervision skal som udgangspunkt foregå ansigt til ansigt, forstået således, at supervisor og supervisand er til stede i samme lokale. Nævnet har dog i særlige tilfælde godkendt, at telefonisk supervision kan benyttes i forbindelse med ophold i Grønland. I et enkelt tilfælde har nævnet godkendt supervision ved brug af internet billedemedieprogrammet Skype i forbindelse med et ophold i Mellemerika.

Nævnet har i disse tilfælde efter en konkret vurdering godkendt 20 timers individuel telefonisk/skype supervision under forudsætning af, at supervisanden herudover modtager et tilsvarende antal timers ansigt til ansigt supervision hos samme supervisor.

d. Supervision fra nærtstående familiemedlemmer

Supervision modtaget fra nærtstående familiemedlemmer, herunder ægtefælle, kan ikke medregnes til den praktiske uddannelse, der udføres med henblik på autorisation.

e. Dokumentation

Ved nævnets vurdering af den praktiske uddannelse gælder, at et praktisk virke og supervision hører sammen. Kun supervision, som er modtaget under et godkendt arbejdsforhold, kan medregnes til den praktiske uddannelse, og tilsvarende kan kun arbejdsforhold, hvorunder der er modtaget supervision, indgå i autorisationsgrundlaget. For ethvert forløb, som ønskes medregnet til

den praktiske uddannelse, skal der således foreligge dokumentation for både det udførte praktiske arbejde og for den supervision, som er modtaget.

Supervision skal dokumenteres på den blanket, som Psykolognævnet har udarbejdet til dette formål. På blanketten skal alle de nødvendige, relevante rubrikker udfyldes korrekt, og alle de supplerende oplysninger, som der anmodes om vedrørende supervisorsens faglige kvalifikationer, skal indsendes.

E. Eksempel på konkret afgørelse

Supervision modtaget ved andre akademiske faggrupper end psykologer (2009)

Psykolognævnet har behandlet en ansøgning om autorisation fra en psykolog, der i forbindelse med en arbejdsperiode udelukkende havde modtaget supervision fra en person med anden faglig baggrund end psykolog.

Udgangspunktet for autorisationsordningen for psykologer er generelt at understøtte og udbygge psykologernes psykologfaglige kompetencer og fastholde en psykologfaglig profil.

Nævnets afgørelse

Nævnet vurderede på den baggrund, at den modtagne supervision ved en person med anden faglig baggrund end psykolog ikke kunne medregnes.

Da det var den eneste supervision i den pågældende arbejdsperiode, kunne arbejdsperioden heller ikke medregnes til omfanget eller indholdet af autorisationsuddannelsen, da der skal være samtidighed mellem det arbejdsforhold og den supervision, der anerkendes.

F. Sammenhæng i autorisationsuddannelsen

Psykolognævnet har i flere konkrete sager udtalt, at der skal være sammenhæng og samtidighed i autorisationsuddannelsen.

Ifølge Psykolognævnets retningslinjer for autorisationsuddannelsen, kan der til autorisation kun medregnes arbejdsperioder med en egentlig arbejdstid på mindst 15 timer.

Nævnet har på et nævnsmøde udtalt: ”en egentlig arbejdstid på mindre end 15 timer kan ikke medregnes i autorisationsuddannelsen, og dermed kan de konfrontationstimer og den supervision, som ansøgeren har haft i det pågældende arbejdsforløb, heller ikke medregnes i autorisationsgrundlaget”.

Vedrørende ulønnet arbejde har nævnet besluttet at: ”ulønnet psykologfagligt arbejde efter en konkret vurdering, vil kunne medregnes til den praktiske uddannelse, hvis arbejdets omfang og indhold er dokumenteret. Arbejdsperioder med mindre end 15 ugentlige timers ulønnet psykologfagligt arbejde medregnes ikke. Ved både lønnet og ulønnet psykologfagligt arbejde hos samme arbejdsgiver kan det samlede timetal medregnes.”

Retningslinjerne er gengivet i bilag 3. De findes også på Psykolognævnets hjemmeside.

Kapitel 4

Titelbeskyttelse

Titlerne ”psykolog” og ”autoriseret psykolog” er beskyttede her i landet i medfør af reglerne i lov om psykologer m.v.

Man har således kun ret til at betegne sig som psykolog, hvis man har bestået kandidateksamen i psykologi eller en dermed ligestillet eksamen ved et universitet eller anden højere uddannelsesinstitution, jf. § 21 i lov om psykologer m.v.

Forbuddet mod at betegne sig som psykolog, hvis man ikke har den krævede kandidateksamen, omfatter også sammensatte betegnelser, hvori ”psykolog” indgår, for eksempel erhvervspsykolog, idrætspsykolog m.v.

Man har kun ret til at betegne sig som autoriseret psykolog, hvis man har fået autorisation som psykolog efter §§ 2 og 19, stk. 2, jf. § 1 i lov om psykologer m.v.

For at blive autoriseret psykolog skal man have bestået kandidateksamen i psykologi eller psykologisk-pædagogisk kandidateksamen her i landet og have gennemgået en af Psykolognævnet nærmere bestemt supplerende uddannelse af 2 års varighed, jf. § 2, stk. 1 i lov om psykologer m.v.

Psykolognævnet kan endvidere meddele autorisation som psykolog til personer, der i udlandet har gennemgået en uddannelse, som kan sidestilles med de i § 2, stk. 1, nævnte uddannelser, jf. § 19, stk. 2.

Psykolognævnet meddeler autorisationer og fører tilsyn med autoriserede psykologer, jf. § 17, stk. 4 og §§ 2 og 19, stk. 2.

Uberettiget anvendelse af betegnelsen ”psykolog” eller ”autoriseret psykolog” straffes med bøde, jf. § 23, stk. 1. Enhver, som bliver bekendt med overtrædelser af psykologlovens § 1 og/eller § 21, kan derfor anmelde det pågældende forhold til politiet.

Kapitel 5

Psykolognævnets anerkendelse af udenlandske erhvervmæssige kvalifikationer som psykolog

Med lov om psykologer m.v. er der sat en lovmæssig ramme for psykologerhvervet. Med en udenlandsk psykologuddannelse kan man arbejde her i landet, men man kan ikke benytte titlen ”psykolog” uden en godkendelse fra Psykolognævnet. Man kan heller ikke benytte titlen ”autoriseret psykolog” uden en autorisation fra Psykolognævnet. Se nærmere herom i kapitel 4.

Psykolognævnet kan udstede autorisation som psykolog til personer, der i udlandet har gennemgået en uddannelse, som kan ligestilles med de i psykologlovens § 2, stk. 1, nævnte uddannelser, jf. psykologlovens § 19, stk. 2.

Der gælder forskellige regelsæt for anerkendelse af uddannelse gennemført i udlandet afhængig af i hvilket land, ansøgeren er statsborger, og hvor uddannelsen er gennemført.

A. Nordiske statsborgere, der er omfattet af den nordiske overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet

Statsborgere i et nordisk land, som har opnået godkendelse (autorisation) som psykolog i et af de andre nordiske lande (Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige), er omfattet af reglerne i overenskomst af 14. juni 1993 mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet, jf. Udenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 81 af 8. september 1994, med senere ændringer.

Disse ansøgere har umiddelbart ret til at få autorisation som psykolog i Danmark, jf. § 2 i bekendtgørelse af aftale af 11. november 1998 med Finland, Island, Norge og Sverige om ændring af overenskomsten af 14. juni 1993 om fælles nordisk arbejdsmar-

ked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.

En ansøgning om autorisation sendes til Psykolognævnet ved anvendelse af Psykolognævnets ansøgningskema for autorisation. Skemaet kan rekvireres på Psykolognævnets hjemmeside, www.pn.sm.dk, eller ved direkte henvendelse til Psykolognævnet.

Ansøgningen skal vedlægges:

- Dokumentation for navn, fødselsdato og statsborgerskab, for eksempel i form af bekræftede kopier af relevante sider i pas.
- Eventuel navneforandringsattest/vielsesattest.
- Dokumentation for uddannelsen (bekræftet kopi af eksamensbevis).
- Dokumentation for godkendelsen (autorisation) i et nordisk land i form af bekræftet kopi af autorisationen.
- Dansk CPR-nummer, hvis dette foreligger.

B. Statsborgere i EU/EØS-lande eller et land, som EU har indgået aftale med, og som er omfattet af EU-regler

Statsborgere i et EU-land (Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Italien, Letland, Litauen, Luxemburg, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn, Østrig), et EØS-land (Island, Norge og Liechtenstein) eller et land, som EU har indgået aftale med, og som er lovligt etablerede i henhold til lovgivningen i et af de pågældende lande, er omfattet af reglerne i Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005, jf. bekendtgørelse nr. 1317 af 26. november 2007 om anerkendelse af psykologers erhvervsmæssige kvalifikationer.

Nordiske statsborgere er omfattet af både den nordiske overenskomst og Rådets direktiv, og har derfor mulighed for at vælge, om de vil ansøge om anerkendelse efter den nordiske overenskomst eller efter Rådets direktiv.

a. Etablering i Danmark

Psykologer, som er statsborgere i et EU/EØS-land eller et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, som er lovligt etableret i et af disse lande og er fuldt kvalificeret til at udøve erhverv som psykolog i disse lande, og som ønsker at arbejde fast som psykolog i Danmark, skal ansøge om anerkendelse af deres udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer som psykolog.

Ansøgninger om anerkendelse af psykologers erhvervsmæssige kvalifikationer, som er opnået i udlandet, skal sendes til Psykolognævnet, som er den kompetente myndighed på området.

Ansøgeren kan benytte ansøgningskemaet på Psykolognævnets hjemmeside www.pn.sm.dk.

Ansøgningen skal vedlægges følgende dokumentation:

- dokumentation for navn, fødselsdato og statsborgerskab (f.eks. relevante sider fra pas),
- eventuel navneforandringsattest/vielsesattest og oversættelse heraf,
- dokumentation for ansøgerens kvalifikationer i form af 2 bekræftede kopier af originale dokumenter (eksamensbevis for afsluttet psykologuddannelse og karakterudskrift/liste over gennemførte fag),
- dansk eller engelsk oversættelse af eksamensbeviser, karakterudskrift/liste over gennemførte fag, hvis dokumenterne ikke er på dansk, norsk, svensk, engelsk, tysk eller fransk,
- attestation for, at ansøgeren lovligt kan udføre erhverv som psykolog i hjemlandet,
- evt. dokumentation for relevant erhvervs erfaring.

Alle kopier af originale dokumenter skal være bekræftet af enten ambassader, politi, notarius publicus eller den myndighed, der har udstedt dokumentet, der med stempel og underskrift på hver kopi bekræfter, at kopien er identisk med det originale dokument. Privatpersoner kan ikke bekræfte kopier.

Oversættelse til dansk eller engelsk skal være foretaget af 1) den uddannelsesinstitution eller myndigheder, der har udstedt dokumentet eller 2) af en autoriseret translatør. Oversætterens navn og stempel skal fremgå tydeligt af oversættelsen. Hvis stemplet ikke er på dansk eller engelsk, skal dette også oversættes af en autoriseret translatør. Oversætteren skal med bånd, segl eller lignende hæfte det oversatte dokument sammen med dokumentet på originalsproget.

Hvis Psykolognævnet vurderer, at ansøgerens udenlandske psykologuddannelse ækvivalerer den danske psykologuddannelse, anerkender Psykolognævnet ansøgerens kvalifikationer som psykolog, og giver en meddelelse om, at ansøgeren kan betegne sig som psykolog her i landet.

Psykolognævnet tager ved vurderingen af udenlandske kvalifikationer hensyn til både ansøgerens uddannelse og erhvervs erfaring. Erhvervs erfaringen kan i nogle tilfælde opveje mangler i ansøgerens uddannelse i forhold til den danske psykologuddannelse.

Psykolognævnet kan betinge anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer af, at ansøgeren gennemgår en prøvetid af op til

tre års varighed, eller at ansøgeren går op til en egnethedsprøve, hvis

1) varigheden af ansøgerens udenlandske uddannelse er mindst et år kortere end kandidatuddannelsen i psykologi eller den psykologisk-pædagogisk kandidateksamen,

2) ansøgerens uddannelse omfatter fag eller discipliner, der er væsentligt forskellige fra dem, der er omfattet af kandidatuddannelsen i psykologi eller den psykologisk-pædagogisk kandidateksamen, eller

3) erhvervet som psykolog her i landet omfatter en eller flere former for lovreguleret erhvervsmæssig virksomhed, der ikke forekommer i det tilsvarende erhverv i ansøgerens hjemland, og denne forskel er karakteriseret ved en særlig uddannelse, som kræves her i landet, og som omfatter fag eller discipliner, der er væsentligt forskellige fra dem, der er omfattet af det af ansøgeren fremlagte kursus- eller uddannelsesbevis.

Psykolognævnet kan i den forbindelse kræve, at ansøgeren enten beviser erhvervs erfaring i sit hjemland eller gennemfører en prøveansættelse af en bestemt varighed og under supervision ved en autoriseret psykolog, eller aflægger en egnethedsprøve i de fag, som kræves for at opnå kandidatuddannelsen i psykologi eller psykologisk-pædagogisk kandidateksamen, som ansøgeren ikke har bestået, når kendskab til disse fag er en væsentlig forudsætning for at kunne udøve erhverv som psykolog i Danmark.

Det er formålet med prøveansættelsen, at ansøgeren opnår de kvalifikationer, som ansøgeren mangler i forhold til den danske psykologuddannelse. Efter endt ansættelse skal den superviserende psykolog afgive en udtalelse til Psykolognævnet om, hvorvidt ansøgeren har erhvervet kvalifikationer i de fag, som Psykolognævnet har stillet krav om.

Psykolognævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 6 i lov om psykologer m.v.

b. Midlertidig eller lejlighedsvis udøvelse af erhverv i Danmark

Personer, som er statsborgere i et EU/EØS-land eller et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, som er etableret i et af disse lande, som er fuldt kvalificeret til at udøve erhverv som psykolog i disse lande, og **som kun midlertidigt eller lejlighedsvis** ønsker at udføre erhverv som psykolog i Danmark, skal sende en skriftlig anmeldelse til Psykolognævnet.

Anmeldelsen skal være modtaget i Psykolognævnet forinden psykologen første gang udfører erhverv som psykolog i Danmark.

Anmeldelsen skal vedlægges følgende dokumenter:

- dokumentation for psykologens nationalitet (for eksempel relevante sider fra pas),
- en attestations for, at psykologen er lovligt etableret i et EU/EØS-land eller i et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, for dér at udøve erhverv som psykolog,
- en attestations for, at den pågældende på tidspunktet for udstedelsen af dokumentationen ikke forbydes at udøve erhverv som psykolog, heller ikke midlertidigt,
- bevis for anerkendelse af et uddannelsesbevis udstedt i et tredjeland, i et EU/EØS-land eller i et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv.

Anmeldelsen er gyldig i 12 måneder efter registreringen i Psykolognævnet. Hvis psykologen agter at udføre midlertidige og lejlighedsvis tjenesteydelser her i landet senere end 12 måneder efter registreringen af seneste anmeldelse i Psykolognævnet, skal psykologen sende en ny anmeldelse til Psykolognævnet.

Psykologen udfører midlertidige og lejlighedsvis tjenesteydelser i Danmark under den faglige titel fra det land, hvor psykologen er etableret.

Psykologen, som udfører midlertidige og lejlighedsvis tjenesteydelser i Danmark, skal på begæring give tjenestemodtageren oplysninger om sin faglige titel eller, hvis en sådan titel ikke findes, oplysninger om uddannelsesbeviset og den medlemsstat, i hvilken det er tildelt.

C. Statsborgere i tredjelande, der ikke er omfattet af de særlige regler for nordiske statsborgere og statsborgere i EU/EØS-lande eller et land, som EU har indgået aftale med

Psykologer, som er statsborgere i tredjelande, der ikke er omfattet af de særlige regler for nordiske statsborgere og statsborgere i EU/EØS-lande eller et land, som EU har indgået aftale med, kan ansøge om anerkendelse af deres udenlandske kvalifikationer. Psykolognævnet meddeler sin afgørelse efter individuel vurdering af de udenlandske kvalifikationer.

Ansøgningsproceduren er den samme som under pkt. a.

Hvis Psykolognævnet vurderer, at ansøgerens udenlandske psykologuddannelse ikke kan ligestilles med den danske psykologuddannelse i niveau, varighed og indhold, kan Psykolognævnet kræve, at ansøgeren opfylder de samme kvalifikationskrav, som stilles til danske statsborgere i lov om psykologer m.v.

D. Ansøgnings- og behandlingsprocedure for ansøgninger efter punkt B og C

Som det fremgår ovenfor skal ansøgninger/anmeldelser sendes direkte til Psykolognævnet, som er den kompetente myndighed på området. Psykolognævnets adresse er:

Psykolognævnet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Hvis Psykolognævnet ikke umiddelbart kan vurdere, om ansøgerens uddannelse kan ligestilles med en dansk psykologuddannelse, jf. psykologlovens § 2, stk. 1, indhenter nævnet en vurdering af ansøgerens udenlandske uddannelse fra Styrelsen for International Uddannelse (tidligere CIRIUS), jf. § 2a, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 371 af 13. april 2007 af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.

I visse tilfælde anmoder Styrelsen for International Uddannelse en relevant uddannelsesinstitution om at bidrage til vurderingen.

Psykolognævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 6 i lov om psykologer m.v.

E. Ansøgning om autorisation

Når den udenlandske uddannelse er blevet anerkendt af Psykolognævnet, kan psykologer, som er uddannet i udlandet, på lige fod med personer, der er i besiddelse af dansk eksamensbevis i psykologi, ansøge Psykolognævnet om autorisation som psykolog i Danmark.

En ansøgning om autorisation sendes til Psykolognævnet ved anvendelse af Psykolognævnets ansøgningskema for autorisation. Skemaet kan rekvireres på Psykolognævnets hjemmeside, www.pn.sm.dk, eller ved direkte henvendelse til Psykolognævnet.

Sammen med ansøgningskemaet indsendes dokumentation for ansøgerens praktiske uddannelse, jf. kapitel 4 i Psykolognævnets retningslinjer for den praktiske uddannelse af december 2002.

Kapitel 6

Rammer for psykologers faglighed

Psykolognævnet fører tilsyn med autoriserede psykologers virksomhed uden for sundhedsvæsenet. Langt de fleste tilsynssager indbringes af klagere, som finder, at psykologen, for eksempel ved børnesagkyndige undersøgelser, ikke har givet et dækkende billede af den situation, klageren befinder sig i.

Oftest kommer klagen, når den myndighed, der skal tage stilling til det materielle spørgsmål, for eksempel forældremyndighed eller samvær, har truffet sin afgørelse.

Psykolognævnet meddeler i disse tilfælde, at nævnet ikke har kompetence i forhold til den materielle sag, og at nævnet som tilsynsmyndighed, alene kan indgå i en vurdering efter psykologlovens bestemmelser om uvildighed, omhu og samvittighedsfuldhed.

I en klage indgår det ofte, at klagerne ikke kan kende sig selv i psykologens beskrivelse, eller at klager finder, at væsentlige oplysninger mangler eller er refereret forkert. Ikke sjældent mener klager, at psykologen burde have indhentet yderligere eller andre oplysninger og udsagn, og at undersøgelsesrapporten derfor ikke er dækkende.

En del henvendelser omfatter forhold vedrørende tilblivelsen af psykologens udtalelse, herunder psykologens samspil med de undersøgte. Der klages også ofte over psykologens konklusioner og eventuelle anbefalinger.

Henvendelserne fra klagerne afspejler ofte et spændingsfelt mellem psykologens faglige indsats og de begrænsninger, som psykologen er eller kan være underlagt i sin virksomhed, som for eksempel lovgivningsmæssige begrænsninger, opdragets udformning etc.

Udgangspunktet for Psykolognævnets tilsyn er psykologlovens regler om, at psykologens arbejde skal være udført med omhu,

samvittighedsfuldhed og uhildethed. Psykolognævnet kan ikke gå ind i en vurdering af den materielle sag, for eksempel forældremyndighedssagen, anbringelse af et barn uden for hjemmet m.v., men skal føre sit tilsyn i medfør af §§ 12 og 16 i lov om psykologer m.v.

Som psykologloven er formuleret, er det den autoriserede psykolog der udfører arbejdet og underskriver erklæringen eller journalen, som bærer ansvaret for undersøgelsens omfang, udførelse og indhold. Og det er ligeledes psykologens ansvar at afgrænse den stillede opgave.

Hvis opdraget ikke er klart defineret af opdragsgiver, kommer ansvaret for opgavens afgrænsning til at hvile på psykologen. Psykolognævnet lægger vægt på, at det af psykologerklæringerne fremgår, hvad opgaven har været, og hvordan psykologen – gerne i forståelse med opdragsgiver – har afgrænset den.

Uanset at der er foretaget en klar afgrænsning af opgavens indhold, vil der undervejs i en opgave næsten altid være tale om, at psykologen i løbet af arbejdsopgaven skal foretage en afvejning af, hvilke oplysninger eller hvilke udtalelser fra for eksempel daginstitution, tidligere undersøgelser eller andet, der skal inddrages eller indhentes.

I den forbindelse er nævnet opmærksom på, at der ofte er tale om, at psykologen udfører sit arbejde som led i en sagsbehandling, der kan sætte særlige og under tiden også tidsmæssigt snævre rammer for psykologens muligheder i den enkelte sag. Selve det at indhente udtalelser fra andre indebærer et valg for psykologen – et valg, som skal kunne begrundes.

I forældremyndighedssager og samværssager har statsforvaltningen eller retten ofte særlige ønsker til den undersøgelse, som skal indgå i statsforvaltningen eller rettens vurderinger, ligesom der ofte vil være en begrænsning i den tid, som psykologen har til rådighed.

Ved opgaver udført for kommuner er der ofte ret faste tidsrammer, uanset at udredninger kan være meget komplekse, for eksempel fjernelsessager og opgaver, der har til formål at bidrage til beslutningsgrundlaget for anden social indsats, specialundervisning og lignende.

For at sikre sig, at psykologen kan agere fagligt med de begrænsninger, der kan ligge i en opgavebeskrivelse, er det vigtigt, at det tydeligt er oplyst, hvilke rammer der har været udstukket for den pågældende opgave, og hvilke faglige overvejelser, psykologen har gjort sig i forbindelse med sine valg og eventuelle fravalg.

Ved vurderingen af den faglige indsats lægger Psykolognævnet vægt på, at psykologen i sine undersøgelser har inddraget de oplysninger og brugt de kilder, som er relevante, og at psykologen har redegjort for, hvorfor visse oplysninger er tilvejebragt og andre ikke.

Psykolognævnet lægger vægt på, at psykologen har redegjort for sine observationer og for de undersøgelser og samtaler med sagens parter m.v., som er gennemført, og at psykologen har redegjort for de faglige overvejelser, der ligger til grund for vurderinger og eventuelle anbefalinger.

Det fremmer overskueligheden og læsbarheden i en erklæring, hvis det tydeligt fremgår, hvornår der er tale om iagttagelser og beskrivelser, og hvornår der er tale om vurderinger. Psykologens vurderinger skal naturligvis være baseret på de beskrevne undersøgelser og samtaler m.v.

Efter Psykolognævnets opfattelse, er det vigtigt, at en rapport/erklæring er udarbejdet på en måde, så den er til at læse og forstå – ikke kun for andre fagpersoner, men også for klienten og den myndighed, der skal anvende erklæringen, for eksempel som grundlag for vurdering af forældreevne, i en forældremyndighedssag eller lignende.

Det er vigtigt, at erklæringen er struktureret således, at der er adskillelse mellem observationer og vurderinger, og at der er faglige overvejelser bag de vurderinger, der foretages på grundlag af observationerne. I den forbindelse har nævnet i en del tilfælde måttet konstatere, at der forekommer psykolograpporter, der ville have vundet meget i læsbarhed og troværdighed, hvis der var sket en bedre redigering. Nogle erklæringer fremtræder uredigerede, og indeholder nærmest sjukskede formuleringer, således at det er vanskeligt at forestille sig, at de er blevet gennemlæst inden afleveringen til opdragsgiveren.

En del klager påpeger, at der i psykologens sprogbrug og sprogtoner kan være tale om, at den ene af sagens parter kommer til at fremstå i et negativt lys. Ikke helt sjældent er denne iagttagelse blevet fremført med rette.

Det er vigtigt, at psykologen anlægger en neutral sprogbrug i sine beskrivelser og sine referater af samtaler med sagens parter m.v. Det kan naturligvis være fagligt velbegrunder, at en psykologisk undersøgelse er mere kritisk over for den ene part end over for den anden, men dette må i givet fald fremgå af psykologens vurderinger, og være beskrevet så objektivt og fagligt velbegrunder som overhovedet muligt.

Psykolognævnet lægger derfor vægt på, at det er en del af den psykologfaglige omhu at undgå negativt ladede udtryk, og at psykologen i stedet redegør for positive og negative forhold, som kan være af betydning for den, der har rekvireret undersøgelsen, når der skal træffes en beslutning i den materielle sag. Dette gælder ikke mindst udtalelser i for eksempel forældremyndighedssager, hvor det kan være af betydning, at der er redegjort for begge forældres styrker og svagheder i forhold til forældremyndighedsspørgsmålet.

Som udgangspunkt gennemgår psykologen undersøgelsen med sagens parter med henblik på korrektion af eventuelle misforståelser eller fejltagtige oplysninger vedrørende faktiske forhold.

Nævnet lægger i den forbindelse vægt på, at der er afsat rimelig tid til gennemgangen, og at klienten så vidt muligt reelt har mulighed for at sætte sig ind i materialet og give sine eventuelle kommentarer. Det kan være hensigtsmæssigt, at psykologen i forbindelse med afleveringen af en undersøgelsesrapport, for eksempel i et bilag eller i en vedlagt følgeskrivelse, redegør for de kommentarer klienten har haft – især hvis der er grunde til, at psykologen ikke har ment at kunne rette rapporten ind efter disse kommentarer.

Når psykologen herefter afleverer sin erklæring til opdragsgiveren, for eksempel retten, statsforvaltningen eller kommunen, vil psykologens rolle i den pågældende materielle sag, som regel være afsluttet.

Opdragsgiveren skal som udgangspunkt kunne anvende psykologens udtalelse med oplysninger og analyser, som den fremstår. Udtalelsen skal kunne indgå som et selvstændigt bidrag til at belyse den sag, som opdragsgiveren skal træffe afgørelse i. Selve afgørelsen i sagen er dog opdragsgiverens og ikke psykologens.

Psykolognævnet har i en del afgørelser fundet anledning til kritik, fordi en psykolog er kommet med en direkte anbefaling af en bestemt løsning, uden at det direkte er fremgået af opdraget, og uden at det i situationen er forekommet fagligt nødvendigt. Selve den materielle afgørelse af en sag påhviler den pågældende myndighed, og psykologen skal derfor, med mindre andet fremgår af opdraget, være yderst tilbageholdende med at fremsætte sine egne forslag til løsning.

Selv om det er den myndighed, der rekvirerer en udtalelse/undersøgelse, der må tage stilling til, om erklæringen opfylder de formål, den skal, er Psykolognævnet således opmærksom på problemstillingen.

Af de vejledninger om udfærdigelse af børnesagkyndige erklæringer, som Justitsministeriet har udsendt, fremgår det også, at det ikke er psykologens opgave at komme med forslag til eller anbefalinger om en konkret løsning.

Som tilsynsmyndighed har Psykolognævnet til opgave at bidrage til at sikre, at det arbejde, der udføres af autoriserede psykologer, lever op til lovens krav om omhu, samvittighedsfuldhed og uhildethed. Det ligger uden for Psykolognævnets opgave at gå ind i en sags materielle løsning.

Efter Psykolognævnets opfattelse er tilblivelsen – og de rammer, der er for en undersøgelse eller et forløb hos en psykolog – en del af den autoriserede psykologs ansvar. Efter nævnets opfattelse, er det et selvstændigt ansvar for den autoriserede psykolog, at undersøgelser eller andre forløb hos psykologen tilrettelægges og gennemføres på en hensigtsmæssig, forsvarlig og professionel måde. Heri indgår også efter nævnets opfattelse, at det skal foregå under iagttagelse af almindeligt acceptable omgangsformer.

I sit tilsyn lægger Psykolognævnet vægt på psykologens selvstændige ansvar som autoriseret. I nævnets vurdering af en sag indgår den sammenhæng, som undersøgelsen skal bidrage til at belyse, herunder de begrænsninger på tid, omfang med videre, som kan være sat af opdragsgiver. Det er derfor væsentligt, at psykologen beskriver de rammer, der er sat for undersøgelsen.

I Psykolognævnets vurdering af psykologens virke tages således hensyn til psykologens faglige muligheder inden for de begrænsninger og arbejdsvilkår, som er psykologens hverdag.

Kapitel 7

Generelt om Psykolognævnets tilsynsvirksomhed

A. Generelle hensyn i tilsynsvirksomheden

Psykolognævnet fører tilsyn med autoriserede psykologers virksomhed uden for sundhedsområdet. Dette gælder også autoriserede psykologer, der for eksempel arbejder med organisationsfaglig virksomhed.

Psykolognævnet kan alene udtale sig om den enkelte psykologs virke i en konkret sag. Psykolognævnet kan derfor ikke udtale sig om almen praksis, generelle holdninger, eller generelle spørgsmål vedrørende betaling eller lignende. Nævnet udtaler sig heller ikke om de administrative opgaver, som psykologer udfører.

Psykolognævnet påser, om en autoriseret psykolog i sin virksomhed har levet op til de psykologfaglige krav, der ifølge loven stilles til en autoriseret psykolog. Nævnet kan derimod ikke kræve ændringer i en psykologerklæring og kan ikke gå ind i de beslutninger, som en myndighed har truffet med psykologerklæringen som grundlag.

Psykolognævnet tager i sin tilsynsvirksomhed udgangspunkt i psykologlovens krav til psykologers faglige virksomhed i form af uvildighed, omhu og samvittighedsfuldhed, jf. psykologlovens §§ 12 og 16. Nævnet går ikke ind i en vurdering af, om særlige administrative vejledninger eller anbefalinger, som myndighederne fastsætter for psykologers arbejde på et bestemt område, er fulgt, idet dette må antages at indgå i vurderingen hos den myndighed, der bestiller en opgave.

Psykolognævnet fører således tilsyn med, om de autoriserede psykologers faglige arbejde lever op til de standarder, der følger af psykologlovens §§ 12 og 16.

Autoriserede psykologer har pligt til at føre ordnede optegnelser. Dette krav gælder alle autoriserede psykologer.

Psykologer, som er ansat ved offentlige myndigheder skal følge de regler for journalføring, opbevaring og kassation, som gælder for offentlige myndigheder.

For andre psykologer betyder psykologlovens bestemmelser, at den autoriserede psykolog har et selvstændigt ansvar for at føre ordnede optegnelser og for at opbevare disse optegnelser.

De ordnede optegnelser er et vigtigt element i Psykolognævnets tilsyn, idet de dokumenterer den virksomhed, der er udøvet og de overvejelser, som psykologen har gjort sig i en konkret sag.

Nævnet lægger vægt på, at psykologen ved tilrettelæggelsen og gennemførelsen af de psykologiske forløb, herunder organisationspsykologiske forløb, sikrer sig, at deltagerne i disse forløb orienteres om, hvad forløbet vil bestå i, og hvordan det er tilrettelagt, jf. standarderne i psykologlovens §§ 12 og 16 om omhu, samvittighedsfuldhed og uvildighed.

Ved organisationspsykologisk virksomhed lægger nævnet endvidere vægt på, at psykologen i sine ordnede optegnelser reflekterer over forløbet, herunder også over eventuelle uforudsete reaktioner hos de implicerede, samt sine overvejelser over, hvilke skridt, det kan være nødvendigt at tage, for at samle op på utilsigtede eller voldsomme reaktioner hos en eller flere af de implicerede.

Til forskel fra for eksempel udarbejdelse af børnesagkyndige erklæringer, hvor undersøgelsesrapporten/erklæringen, ud over de løbende optegnelser om forløbet, indgår i den samlede journal, vil der ofte ikke være et tilsvarende dokument i et organisationspsykologisk forløb. Det er derfor væsentligt, at den autoriserede psykologs ordnede optegnelser løbende indeholder overvejelser om og beskrivelser af initiativer, der for eksempel indgår i konsulentforløb, herunder også overvejelser om håndteringen af eventuelle konflikter eller særlige problemer i forløbet for enkelte implicerede.

B. Opgaver og sanktioner

Med udgangspunkt i psykologlovens §§ 12 og 16, om omhu, samvittighedsfuldhed og uhildethed, kan nævnet vurdere det psykologfaglige arbejde, som er udført af den autoriserede psykolog, herunder både form, indhold og præsentation.

Psykolognævnet vurderer som led i sin tilsynsvirksomhed, om der foreligger forhold, der kan begrunde, at psykologens virke anmeldes til politiet med henblik på politiets efterprøvning af, hvorvidt det pågældende virke vil kunne straffes med bøde i henhold til psykologlovens §§ 22 eller 23. Psykolognævnet vurde-

rer ligeledes, om der kan foreligge forhold, som eventuelt kan begrunde en afgørelse i nævnet om fratagelse af autorisationen.

Psykolognævnet har erfaret, at enkelte klager, efter nævnets behandling af den konkrete sag, har indbragt den pågældende psykologs udtalelser i erklæringen for retten, hvor psykologen blev idømt bøde for overtrædelse af psykologlovens § 16.

C. Sagens kilde

Psykolognævnet udøver først og fremmest sin tilsynsvirksomhed gennem henvendelser, som nævnet modtager fra enkeltpersoner, over psykologers virke. Langt hovedparten af de henvendelser, der modtages, har udgangspunkt i familieretlige sager, hvor den autoriserede psykolog er blevet bedt om en psykologfaglig udtalelse. Ofte er henvendelsen til Psykolognævnet begrundet i det forhold, at den, der henvender sig, ikke - eller i det mindste kun delvist - har fået medhold i den underliggende tvist.

Som tilsynsmyndighed er nævnet ikke bundet af et partsbegreb. Nævnet kan derfor behandle klager over psykologers virksomhed fra personer eller myndigheder, som direkte er involveret i en sag, eller fra andre med et kendskab til sagen.

Nævnet kan også af egen drift tage sager op til behandling og har herigennem mulighed for at føre uanmodet tilsyn med autoriserede psykologers virksomhed. Nævnet har enkelte gange benyttet sig af denne mulighed.

D. Klager over autoriserede psykologers virksomhed inden for sundhedsvæsenet

Hvis en autoriseret psykologs virksomhed udøves inden for sundhedsvæsenet, indbringes klager over psykologens behandling af klienten for Sundhedsvæsenets Patientklagenævn. Klagen kan kun indbringes af klienten eller af klientens repræsentant, hvis klienten har givet en fuldmagt.

Psykolognævnet medvirker ikke i sager, hvor der er klaget over psykologers virke til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn. Som tilsynsmyndighed for alle autoriserede psykologers faglige virke har Psykolognævnet dog, med udgangspunkt i Patientklagenævnets afgørelse og psykologlovens bestemmelser, efterfølgende mulighed for at udtale sig om psykologens virke, herunder at vurdere, om der eventuelt vil være grundlag for at rejse en sag om fratagelse af psykologens autorisation.

Hvis der er klaget over en autoriseret psykologs virksomhed inden for sundhedsvæsenet, vil Patientklagenævnet - i tilfælde, hvor klageren ikke opfylder betingelserne for at klage til Patientklagenævnet - som regel videresende sagen til behandling som en tilsynssag i Psykolognævnet.

Kapitel 8

Psykolognævnets tilsyn – praksis og udtalelser

Psykolognævnet har som tilsynsmyndighed siden starten i 1994 behandlet en række sager, hvor der er klaget over autoriserede psykologers faglige virke. Nævnet har blandt andet i de tidligere beretninger refereret en række udtalelser, hvor nævnet mere principielt har taget stilling til den kritik, som de autoriserede psykologer er blevet mødt med i forbindelse med deres virksomhed.

I nærværende beretning præsenteres nævnets udtalelser og praksis i forhold til nævnsudtalelsernes hovedtemaer. Eksemplerne er udvalgt fra perioden fra 2000 til 2009, og udtalelserne udgør grundlaget for nævnets vurdering af de klager, som modtages over psykologers faglige virksomhed.

Autoriserede psykologer har et selvstændigt fagligt ansvar for udførelsen af opgaverne i forhold til de klienter, de er i kontakt med. Samtidig har psykologer en betydelig grad af metodefrihed ved udførelsen af deres opgaver, en metodefrihed, som de fagligt skal kunne forklare og forsvare. Nævnets udtalelser afspejler dette forhold, og der er i de enkelte sager foretaget en konkret vurdering i forhold til sagens materielle indhold og omstændigheder i øvrigt.

Nævnet er opmærksomt på, at eventuel kritik, som rettes mod en autoriseret psykologs virke i en konkret sag, ikke nødvendigvis har indvirkning på eventuelle afgørelser i den underliggende materielle sag, hvori psykologens arbejde ofte kun udgør et enkelt element.

A. Undersøgellesopgaver

I det følgende er psykologfaglige opgaver i forbindelse med konkrete undersøgelser opdelt i 4 faser: a) inden opgaven indledes, b) under udførelsen af opgaven, c) præsentation i erklæringen, d) ved opgavens afslutning.

a. Inden opgaven indledes

Psykolognævnet lægger vægt på, at den autoriserede psykolog, før en opgave accepteres, gør sig klart, hvad den pågældende opgave indebærer med hensyn til faglig kompetence, personlig styrke og tidsforbrug.

Inden en opgave accepteres, bør den autoriserede psykolog sikre sig, at opgaven afgrænses og beskrives på en sådan måde, at opdragsgiver og psykolog er enige om opgavens omfang og indhold. Den autoriserede psykolog skal i forbindelse med løsning af opgaven være forberedt på at forklare sin status og opgavens faglige formål for den eller de, der skal indgå i undersøgelsen. Psykologen bør sikre sig, at de ydre rammer for udførelsen af opgaven også er til stede gennem hele opgavens forløb.

Hvis psykologen ikke magter at gennemføre opgaven af personlige eller faglige årsager, påhviler det psykologen at redegøre herfor og at indstille over for klient og eventuel opdragsgiver, hvorledes sagen kan håndteres i et videre forløb.

I ikke helt få sager har det været uklart, hvad der har været aftalt mellem psykolog og opdragsgiver, og opdragsgivere har klaget over, at de ikke har modtaget den ydelse, som de forventede. Psykolognævnet har vanskeligt ved at gå ind i den type spørgsmål, idet der ikke er tale om psykologens faglige virksomhed. Nævnet har dog i nogle sager fundet anledning til at præcisere, at det er en væsentlig forudsætning for samarbejdet mellem psykolog og opdragsgiver, at der foreligger en klar aftale om, hvad parterne ønsker og forventer af hinanden med hensyn til undersøgelsens varighed, forventede metoder og økonomiske ramme. Det er en fordel, at aftalen foreligger skriftligt.

Eksempel på konkret afgørelse:

Afbrydelse af et samtaleforløb (2009)

Klager fremførte, at psykologen havde afsluttet samtaleforløbet pludseligt og uden begrundelse ved fremsendelse af en e-mail efter den første samtale, selv om yderligere samtaler var aftalt. Psykologen var endvidere ikke behjælpelig med at finde en anden psykolog, men henviste klienten til selv at søge oplysninger herom på internettet.

Psykologen udtalte, at afbrydelsen blev besluttet på baggrund af en efterfølgende vurdering af den første samtale, som havde resulteret i en anerkendelse af, at det ikke ville være muligt for psykologen at opnå den nødvendige klientkontakt med klager.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt det relevant, at psykologen så tidligt i forløbet som muligt havde vurderet, om det var muligt at gennemføre den resterende del af forløbet. Nævnet fandt derfor ikke grundlag for kritik af afbrydelsen af samtaleforløbet. Derimod fandt nævnet grundlag for at udtale kritik af form og indhold for afbrydelsen af samtaleforløbet. Psykologen havde dermed ikke levet op til de krav til omhu, der fremgår af psykologlovens § 12.

Eksempel på konkret afgørelse:

Rammerne for opgavens udførelse (2004)

Klager fremførte, at samtaler i forbindelse med en børnesagkyndig undersøgelse ikke foregik på psykologens kontor, men i hendes bolig, hvor psykologens familie opholdt sig, og hvor der var andre forstyrrende momenter. Der blev videre klaget over, at psykologen kun kunne finde mødetider, som var meget uhensigtsmæssige i forhold til klagers arbejdstider.

Psykologen oplyste, at hun havde spurgt klager, hvorvidt de mødetider, han kunne vælge imellem, passede ham, og om han havde indvendinger imod at mødes til samtale i hendes bolig. Hun oplyste, at klager ikke havde haft indvendinger at gøre imod hendes forslag.

Nævnets afgørelse

Nævnet konstaterede, at der i klagen var fremført kritik af forhold ved undersøgelsens ydre omstændigheder, herunder at en del af undersøgelsen foregik i psykologens bolig.

Psykolognævnet fandt, at psykologen havde ansvaret for at opgaven kunne løses og blive afviklet professionelt, herunder i professionelle rammer. Nævnet fandt dog ikke grundlag for at konkludere, at de nævnte forhold skulle have haft indflydelse på de konklusioner, som psykologen havde draget i forbindelse med sin undersøgelse.

b. Ved opgavens begyndelse

Når Psykolognævnet modtager en henvendelse i en tilsynssag, klages der ofte over selve udførelsen af den psykologiske undersøgelse.

Med udgangspunkt i psykologlovens § 12 og det foreliggende materiale har nævnet i en række tilfælde fundet anledning til at

præcisere, at psykologer skal udføre de undersøgelser, som de påtager sig, med omhu og samvittighedsfuldhed.

Dette krav betyder blandt andet, at psykologen skal foretage de observationer og samtaler, som er nødvendige for at kunne vurdere de parter, der indgår i sagen.

Psykologen skal optræde professionelt, afbalanceret og respektfuldt over for klienterne eller sagens parter, som ofte er i en for dem vanskelig og belastende situation.

Det er udgangspunktet, at psykologen undersøger alle de forhold, som er relevante. Dette kan betyde, at der også undersøges eller tages stilling til forhold, som undersøgelsesparterne selv har udpeget. Det kan for eksempel også omfatte samtaler og observationer af de involverede i deres egne omgivelser.

Eksempel på konkret afgørelse:

Psykologen kom for sent til aftalte møder med klienten (2009)

Psykologen havde foretaget en børnesagkyndig undersøgelse. Ved hjemmebesøg hos klageren kom psykologen for sent, hvilket påvirkede samtaleforløbet i væsentlig grad. Psykologen beskrev ikke i erklæringen forsinkelsen og dennes indvirkning på samtaleforløbet. Herudover angav psykologen forkert myndighed i orienteringsskrivelsen såvel som i erklæringen.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt på denne baggrund grundlag for at udtale kritik af psykologens virke for manglende omhu efter psykologlovens § 16 samt manglende omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelsen af psykologens virke, jf. psykologlovens § 12.

Information til deltagerne

Psykolognævnet lægger betydelig vægt på, at psykologen inden udførelsen af selve undersøgelsen grundigt har informeret den eller de, der undersøges, dels om formålet med undersøgelsen og den status, undersøgelsen har, dels om tilrettelæggelsen af forløbet. Ikke mindst i tilfælde, hvor en undersøgt ikke selv har ønsket undersøgelsen, er en grundig orientering om formålet med psykologens indsats og undersøgelsens status i det aktuelle sagsforløb af stor betydning. I forældremyndighedssager kan en grundig orientering og information for eksempel modvirke mytedannelser.

Eksempel på konkret afgørelse:

Manglende orientering om formål og tilrettelæggelse af undersøgelse (2009)

Klage over forløbet ved en psykologisk undersøgelse vedrørende arbejdsevne. Klager mente ikke, at undersøgelsen, som blandt andet bestod af testning, var i overensstemmelse med det forløb, hun var indkaldt til.

Nævnets afgørelse

Nævnet noterede sig, at klager ikke var blevet oplyst om opdraget, og at formålet med samtalen og varigheden af samtalen ikke fremgik af opdragsgivers indkaldelse af psykologen til møde. Det fremgik heller ikke af indkaldelsen, at samtalen også skulle omfatte testning.

Nævnet understregede betydningen af, at klienten bliver orienteret om formålet med en undersøgelse og giver sit samtykke hertil. Det påhviler psykologen at sikre, at klienten er orienteret herom og er indforstået med det forventede forløb.

Nævnet lagde endvidere vægt på, at en rapport bliver gennemgået med den person, som er interviewet og testet, inden rapporten sendes til opdragsgiveren, således, at faktuelle fejl kan rettes og eventuelle andre spørgsmål kan besvares. Dette var ikke sket i denne sag.

Nævnet fandt ikke, at psykologen ved sin faglige virke havde levet op til kravene i psykologlovens §§ 12 og 16 om omhu og samvittighedsfuldhed og udtalte alvorlig kritik af psykologens virke.

Psykolognævnet har udtalt, at det generelt er væsentligt, at psykologer sikrer sig, at også de personer, der ikke nødvendigvis er hovedpersoner i en undersøgelse, men som inddrages af andre grunde, er informeret om undersøgelsens formål og omfang samt om, hvem undersøgelsens resultater skal formidles til.

Opgavens varighed

Nævnet lægger vægt på, at psykologen så vidt muligt sikrer sig, at klienten er klar over det tidsforbrug, der kan forventes i den pågældende undersøgelse. Opgavens tidsmæssige omfang kan variere afhængig af sagernes art. Det kan være psykisk belastende for en klient at vente på resultatet af en undersøgelse i flere måneder eller bare nogle uger. Det er derfor vigtigt at forklare klienten, hvornår resultatet af undersøgelsen forventes afleveret.

Når undersøgelsen er afsluttet bør klienten orienteres om resultatet heraf så hurtigt som muligt.

Hvor der er blevet klaget over, at psykologen har benyttet for lidt tid på en opgave, har nævnet sjældent kritiseret selve tidsrammerne.

Nævnet har dog i flere tilfælde fundet anledning til at kritisere det virke, som psykologen har udført, idet nævnet har fundet, at den pågældende opgave ikke har været udført med tilstrækkeligt omhu og samvittighedsfuldhed. I sådanne tilfælde har nævnet fundet, at psykologen ikke havde udført de observationer og gennemført de samtaler, der var nødvendige i det pågældende forløb, og nævnet har på dette grundlag kritiseret indholdet og udformningen af den erklæring, som var blevet udfærdiget.

Psykolognævnet har i nogle tilfælde udtalt, at psykologen burde have overvejet, om det var hensigtsmæssigt at påtage sig den pågældende opgave, når psykologen på forhånd vidste, at der var begrænset tid til rådighed for gennemførelsen af opgaven.

Eksempel på konkret afgørelse:

Opgaven blev forsinket grundet sygdom hos psykologen (2000)

Psykologen udførte en opgave for en kommune med henblik på at afgøre, om børnene i en familie havde behov for en særlig indsats fra kommunens side. Henvendelsen fra kommunen blev accepteret af psykologen 1. februar, og kommunen anmodede om, at undersøgelsen kunne være tilendebragt inden for 2 måneder.

Grundet afbud fra familien blev det indledende møde mellem familien og psykologen afholdt ved udgangen af marts. Selve undersøgelsen blev foretaget over 30 timer i løbet af april og maj.

Umiddelbart derefter blev psykologen ramt af en alvorlig sygdom, og indsendelsen af erklæringen fra undersøgelsen blev af denne grund udskudt flere gange. Der var løbende kontakt mellem psykologen og kommunen, hvorved kommunen blev oplyst om psykologens aktuelle tilstand. Erklæringen blev afleveret til kommunen ca. ½ år efter samtalerne afslutning.

Da psykologens rapport var afleveret, udtalte kommunen blandt andet, at kommunen var utilfreds med den tid, der var medgået til at foretage undersøgelsen og til at udfærdige en rapport herom, idet kommunen oplevede det, som om de var blevet "holdt hen".

Nævnets afgørelse

Vedrørende tidsforbruget bemærkede nævnet, at der oprindeligt var blevet fastsat en frist på to måneder for færdiggørelsen af undersøgelsen. Det fremgik imidlertid af den senere brevvæksling i sagen, at psykologen løbende havde underrettet kommunen om forløbet. Nævnet fandt ikke anledning til at rejse kritik af den tid, der var medgået til selve undersøgelsen af familien.

Nævnet bemærkede, at der i denne sag forelå ganske særlige omstændigheder (alvorlig sygdom), som bevirkede, at psykologen ikke havde haft mulighed for præcist at vurdere, hvornår den færdige erklæring kunne foreligge. Nævnet bemærkede endvidere, at psykologen i flere tilfælde havde underrettet kommunen om årsagerne til, at tidsfristen for aflevering af erklæringen ikke kunne overholdes.

Nævnet fandt dog, at det måtte være klart for psykologen, at det kunne være vanskeligt at udfærdige erklæringen inden for en overskuelig tid, og at der derfor kunne blive behov for at sikre, at opgaven kunne overdrages til en anden psykolog.

På denne baggrund fandt nævnet grundlag for at kritisere, at psykologen ikke havde udfoldet større bestræbelser på at sikre sig, at en anden psykolog kunne have færdiggjort opgaven på et tidligere tidspunkt. Nævnet fandt således ikke, at psykologen i denne forbindelse havde udvist den omhu og samvittighedsfuldhed, der kræves af en autoriseret psykolog efter § 12 i lov om psykologer.

c. Rammerne for opgavens udførelse

Psykolognævnet lægger vægt på, at psykologen har undersøgt alle relevante forhold i familien. Der kan blandt andet være tale om, at der gøres en særlig indsats i en undersøgelse på at indhente barnets udtalelser, eller på at foretage observationer af begge forældres samspil med barnet.

Eksempel på konkret afgørelse:

Nødvendige udtalelser og observationer (2009)

Psykologen udførte en børnesagkyndig undersøgelse for statsforvaltningen til brug for en samværssag. Moderen klagede over grundlaget for psykologens vurderinger.

Psykologen oplyste at have haft grundige samtaler med begge forældre, at have observeret barnet i samspil med begge forældre og at have foretaget en faglig vurdering af de forhold, som var relevante for undersøgelsen.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt, at undersøgelsen havde bestået af samtale med begge forældre sammen, to samtaler med henholdsvis klageren og faderen, to hjemmebesøg hos klageren og barnet, 3 hjemmebesøg hos faderen og barnet og en gennemlæsning af materiale fra statsforvaltningen og klageren samt en gennemgang af erklæringen med henholdsvis klageren og faderen.

Nævnet fandt, at undersøgelsen var tilstrækkelig i forhold til opdraget, og at der var inddraget de relevante oplysninger om forældrene og deres barn på baggrund af samtaler med forældrene og samværsobservationer og hjemmebesøg samt oplysninger fra sagsakterne, herunder børnehavernes udtalelser og materialet fra klager.

Efter nævnets opfattelse var der redegjort for dette i erklæringen, og det fremgik, at psykologens vurderinger og konklusioner baserede sig på og var i overensstemmelse med de beskrevne oplysninger, iagttagelser og udtalelser. På denne baggrund fandt Psykolognævnet ikke grundlag for at kritisere psykologens arbejde efter psykologlovens §§ 12 og 16.

Samarbejde med opdragsgiveren

I situationer, hvor psykologen har modtaget og accepteret et opdrag fra for eksempel en kommune, finder nævnet det væsentligt, at psykologen er opmærksom på, at den opdragsgivende myndighed som regel vil have en forpligtelse over for den klient, psykologen er i kontakt med, efter at psykologens virke er afsluttet. Myndighedens forpligtelse til at handle, eller overveje at handle, kan også omfatte situationer, hvor psykologen måske ikke er enig med myndigheden. Ved sin accept af en opgave, og ved udtalelser fremsat i løbet af opgaven, skal psykologen derfor så vidt muligt undgå at bidrage til unødige forstyrrelser i forholdet mellem myndigheden og klienten.

Eksempel på konkret afgørelse:

Psykologen orienterede sig ikke om udtalelser (2000)

Et forældrepar blev af en kommune bevilget et samtaleforløb hos en psykolog. Samtaleforløbet havde til formål at hjælpe parret i forbindelse med tvangsfjernelsen af deres 2 børn, idet børnene grundet mistanke om vold i hjemmet var anbragt på et børnehjem i en periode på 3 måneder. Mens børnene var på børnehjemmet, blev der af personalet udarbejdet en rapport om børnenes aktuelle status.

På grundlag af samtaler med forældrene, og uden at have talt med kommunen, kontaktede psykologen forældrenes advokat med en kritik af den rapport, som børnehjemmets personale havde udarbejdet. Det fremgik af kritikken, at psykologen var i tvivl om formålet med døgninstitutionens beskrivelse af de 2 børn, og at psykologen fandt mangler i rapporten i forhold til det, som kunne forventes.

Kommunen klagede over psykologens virke, idet kommunen fandt, at psykologen var gået langt uden for sin kompetence i forlængelse af et samtaleforløb, som kommunen havde bevilget. Kommunen udtalte, at psykologen ved sin henvendelse til advokaten havde drejet fokus væk fra den mistanke om vold i hjemmet, som var årsag til tvangsfjernelsen.

Psykologen fremførte, at der ikke var blevet taget kontakt med kommunen, fordi han fandt, at forholdene mellem forældrene og forvaltningen var så spændt, at en yderligere kontakt kunne få forældrene til at miste den tillid, som var blevet opbygget mellem ham og forældrene. Det var også psykologens opfattelse, at forvaltningen ikke ønskede en tilbagemelding i sagen.

Nævnets afgørelse

Nævnet lagde til grund, at psykologen skulle føre samtaler med forældrene, at psykologen ikke var udpeget som bisidder, at psykologen ikke var blevet bedt om at vurdere de observationsrapporter, der var blevet udfærdiget på døgninstitutionen, og at psykologen havde udtalt sig til forældrenes advokat uden først at have orienteret sig om rapporterne hos den ansvarlige myndighed.

På basis af det oplyste fandt nævnet grundlag for at udtale alvorlig kritik af psykologens faglige virke i denne sag i henhold til psykologlovens § 12, idet psykologen ikke havde udvist den omhu og samvittighedsfuldhed, som det forventes af en autoriseret psykolog.

Kritikken baserede sig ikke i sig selv på psykologens kontakt til advokaten, men på psykologens manglende kontakt til kommunen vedrørende sit syn på rapporterne fra døgninstitutionen og sin eventuelle tvivl om rapporternes formål og indhold.

Overvejelse om brug af tolk

Psykologerne kan arbejde med enkeltpersoner eller med familier, hvor der kan være tvivl om personernes beherskelse af det danske sprog. Det er naturligvis væsentligt at sikre sig, at klienten forstår indholdet af de samtaler m.v., som der foretages i løbet af undersøgelsen, samt undersøgelsens formål, forløb og indhold.

Ved undersøgelser, der foretages hos fremmedsprogede klienter, kan det derfor være nødvendigt at indhente tolkebistand, og psykologen må være indstillet på, at der kan være behov for flere og længere samtaler for at få alle relevante spørgsmål belyst.

Ud over de rent sproglige vanskeligheder, bør psykologen være opmærksom på, at fremmedsprogede klienter med en anden kulturel baggrund kan have vanskeligt ved at forstå de danske normer og forventninger i givne situationer. Dette kan også påvirke klienternes forståelse af undersøgelsens forløb og de svar, som klienten afgiver.

Nævnet lægger vægt på, at det fremgår af psykologerklæringen, om der ved undersøgelsen har været anvendt tolkebistand, eller om psykologen har overvejet at indhente tolkebistand. Nævnet lægger endvidere vægt på, at psykologen gør opmærksom på, om klientens manglende sprogfærdigheder kan have haft betydning for resultatet af de foretagne tests og for psykologens samlede vurdering af klienten.

Eksempel på konkret afgørelse:

Brug af tolk i psykologiske undersøgelser (2000)

Efter anmodning fra kommunen udførte psykologen en forældrenevnevurdering i en familie, hvor moderen var dansk, og faderen var af afrikansk afstamning og havde boet i Danmark i 2 år.

Da undersøgelsen var afsluttet, klagede faderen over psykologens virke, idet han blandt andet fremførte, at der ikke havde medvirket en tolk ved undersøgelsen, og at psykologen ikke i erklæringen havde vurderet, hvordan hans, faderens, manglende kendskab til dansk kunne have påvirket undersøgelsens resultat.

Under partshøringen blev det oplyst, at der umiddelbart før undersøgelsen var blevet påbegyndt, var blevet afholdt et møde med en socialrådgiver fra kommunen og psykologen, og at det med faderen under dette møde blev aftalt, at kommunikationen skulle foregå på dansk og engelsk. Psykologen havde under undersøgelsesforløbet uddybet sine spørgsmål på engelsk, hvis der var usikkerhed med hensyn til indholdet eller betydningen af de oplysninger, som faderen afgav. Psykologen havde ikke oplevet problemer ved samarbejdet med faderen under undersøgelsesforløbet.

Nævnets afgørelse

Nævnet lagde til grund, at det var blevet aftalt under et møde i socialforvaltningen, at kommunikationen i undersøgelsen skulle foregå på dansk og engelsk, at dette var blevet accepteret af faderen, og at psykologen ikke selvstændigt havde haft grund til at forlange undersøgelsen gennemført ved brug af tolk. Nævnet lagde endvidere til grund, at baggrunden for den pågældende undersøgelse var blevet klarlagt for faderen på samme møde.

Nævnet fandt, at der i rapporten burde have været taget forbehold for eventuelle fejlopfattelser og tolkninger, selv om det var psykologens indtryk, at faderen var i stand til at forstå og besvare undersøgelsens spørgsmål. Ved vurderingen lagde nævnet vægt på, at faderen havde givet udtryk for, at han ikke kunne forstå de danske normer og forventninger til en barnefødsel, og at han hovedsageligt havde kommunikeret med psykologen på dansk, selvom han kun havde boet i Danmark i 2 år.

Nævnet fandt, at der havde været en særlig forpligtigelse for psykologen til at sikre, at faderen forstod såvel formålet med undersøgelsen som de spørgsmål, som blev stillet, idet de sproglige problemer må have været indlysende, selvom faderen tilsyneladende besvarede psykologens spørgsmål på en relevant måde.

Ordrede optegnelser (journal)

Ifølge psykologlovens § 14 skal autoriserede psykologer føre ordrede optegnelser. De ordrede optegnelser - journalen - forudsættes ført på en måde og med et sådant indhold, at en anden psykolog i givet fald ville kunne få et overblik over sagen og eventuelt ville kunne fortsætte klientforholdet ud fra optegnelserne. Journaloptegnelserne, som skal føres løbende, og som skal foreligge i permanent skrift, er med til at sikre kvalitet og sikkerhed i psykologens arbejde. Optegnelserne er en støtte for psykolo-

gen og nødvendige for tilsynet med den autoriserede psykologs virke. Optegnelserne kan ligeledes bidrage til at afmystificere psykologens arbejde, hvis klienten begærer - og får - aktindsigt. En god journalføring betyder, at man løbende kan følge et sagsforløb og få et indtryk af, hvad der er sket. Derfor skal det løbende fremgå af journalen, hvilke møder/initiativer der har været, og hvad disse har handlet om samt hvilke temaer, der har været berørt m.v.

Nævnet har taget stilling til, at en sådan journal også skal foreligge i undersøgelsessager, hvor indsatsen resulterer i en erklæring. Selv om erklæringen er en del af den samlede journal, skal journaloptegnelserne alligevel indeholde en datofortegnelse og notater, hvoraf de vigtigste informationer fremgår. Datofortegnelsen og de korte notater understøtter oplysningerne, som fremgår af erklæringen, og de angiver, hvor langt man er kommet i forløbet i forbindelse med et skift af psykolog.

I enkelte sager har Psykolognævnet fundet anledning til konkret at kommentere en psykologs optegnelser. Nævnet har været ude for, at der har været en vis uvilje imod at udlevere kopi af optegnelserne til brug for nævnets tilsyn. I den forbindelse har nævnet påpeget, at den autoriserede psykolog har pligt til at tilstille nævnet de nødvendige oplysninger, herunder kopi af de ordnede optegnelser, til brug for nævnets tilsyn.

Spørgsmålet om ordnede optegnelser blev behandlet i beretningen for 2002-2003, hvor nævnet udtrykte, at også akter, som var returneret til opdragsgiveren, for eksempel en retsinstans, skulle være omfattet af psykologens selvstændige journalpligt, selv om akterne kan rekvireres igen.

Psykolognævnet har senere fundet, at psykologen kan undlade at foretage en selvstændig journalisering af de akter, som er modtaget fra opdragsgiveren i en konkret sag. Det skal naturligvis registreres, at akterne er modtaget, og det kan være hensigtsmæssigt at kopiere og tilføre journalen få helt centrale akter. Psykolognævnet finder dog, at hensynet til at kunne rekonstruere sager er tilgodeset med, at de pågældende akter på ny kan rekvireres fra opdragsgiveren.

Aktindsigt i psykologoptegnelser m.v.

Mener en autoriseret psykolog, at lovens betingelser for at unddrage optegnelserne fra partsoffentlighed er opfyldt, kan psykologen udtrykkelig gøre opmærksom herpå. I tilfælde, hvor en klager beder Psykolognævnet om aktindsigt i journalmaterialet, vil nævnet altid forhøre sig hos psykologen om de nærmere grunde til, at akter er blevet undtaget fra klagers aktindsigt.

Eventuelle klager over en psykologs afgørelse om udlevering af akter følger klagevejene i den sag, hvori psykologen har udført arbejdet. I familieretslige sager, der afgøres ved statsforvaltningen og Familiestyrelsen, vil det derfor være disse myndigheder og ikke Psykolognævnet, der skal tage stilling til spørgsmålet om udlevering af optegnelser. I sager, der kan behandles i Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, vil det være Patientklagenævnet, der administrativt vil kunne tage stilling til en autoriseret psykologs afslag på udlevering af akter til en part.

Journalpligt for offentligt ansatte, autoriserede psykologer

Af reglerne om ordnede optegnelser fremgår det, at autoriserede psykologer, som er ansat i en offentlig forvaltning, hvor der i forvejen er regler om journalføring, for eksempel på sygehuse, i kommunale, regionale eller statslige forvaltninger m.v., opfylder journalpligten ved at følge den pågældende forvaltnings journaliseringspraksis.

Eksempel på konkret afgørelse:

Overtrædelse af reglerne om ordnede optegnelser (2009)

Et forældrepar søgte aktindsigt hos psykologen i journaloptegnelser vedrørende psykologiske undersøgelser, som psykologen havde udført om de pågældende og deres børn for kommunen nogle år tidligere. Psykologen oplyste, at pågældende ikke længere var i besiddelse af journalmaterialet, da det ved en fejl var blevet destrueret et år for tidligt.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt, at der var grundlag for at kritisere psykologen for ikke at have udvist den omhu og samvittighedsfuldhed ved opbevaring af journaloptegnelser, som kræves af en autoriseret psykolog under udøvelsen af sin virksomhed efter § 12 i lov om psykolog m.v.

Spørgsmålet om evt. overtrædelse af reglerne om ordnede optegnelser, jf. § 14 i lov om psykologer m.v. kan efter lovens § 23 straffes med bøde. Psykolognævnet henlede derfor politiets opmærksomhed på sagen.

d. Erklæringen

Psykolognævnet lægger vægt på, at de erklæringer, der udformes på baggrund af en undersøgelse, skal kunne benyttes som ud-

gangspunkt for en reel vurdering af parternes aktuelle forhold og fremtidige muligheder.

I denne forbindelse lægger nævnet vægt på, at kilder til erklæringens oplysninger er nævnt, at erklæringen indeholder fyldestgørende og genkendelige beskrivelser af parterne, at erklæringen er udfærdiget i saglig og neutral sprogbrug, at erklæringen indeholder faglige overvejelser foretaget med udgangspunkt i de foreliggende observationer, at der er adskillelse af observationer, vurderinger og konklusioner, og at konklusioner præsenteres på en måde, hvorved de er forståelige og tilgængelige for både parterne i undersøgelsen og opdragsgiveren/beslutningstagerne.

Eksempel på konkret afgørelse:

Psykologfaglige overvejelser (2009)

Psykologen havde på anmodning fra en kommune udført en psykologisk undersøgelse og vurdering af et barn. Faderen fremførte efterfølgende, at erklæringen var behæftet med alvorlige mangler, da den i overvejende grad baserede sig på oplysninger fra moderen samt en anonym kilde.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt, at psykologens rapport manglede en opdeling i henholdsvis beskrivelser og vurderinger. Endvidere var der henvist til anonyme kilder, hvilket gør det problematisk at vurdere validiteten af en del af rapportens oplysninger. Nævnet fandt det endvidere kritisabelt, at der var konkluderet ud fra oplysninger og undersøgelser, som ikke var beskrevet i rapporten.

Nævnet fandt samlet set, at psykologen ikke havde udført sin undersøgelse med den nødvendige omhu. Nævnet fandt endvidere, at psykologens beskrivelser af barnets trivsel og udvikling ikke havde været uhildet.

Med udgangspunkt i de foranstående forhold fandt nævnet således grundlag for at udtale alvorlig kritik af psykologens virke som psykolog efter psykologlovens §§ 12 og 16.

Eksempel på konkret afgørelse:

Manglende dokumentation for konklusioner (2008)

Psykologen havde foretaget en psykologisk undersøgelse i forbindelse med en ansøgning om at være eneadoptant. Ansøgeren klagede over psykologens udførelse af undersøgelsen, herunder at psykologen udtalte sig om ansøgerens egnethed som eneadoptant.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt ikke anledning til at fremsætte indvendinger imod de samtaler og test, som psykologen havde udført i forbindelse med undersøgelsen.

Nævnet fandt, at rapporten ikke indeholdt de nødvendige oplysninger, hvorfra konklusionerne kunne udledes. Nævnet fandt det væsentligt, at en erklæring/udtalelse kan stå alene, dvs. at de oplysninger, der benyttes i konklusionen, kan udledes af de beskrivelser, som er præsenteret i den øvrige del af teksten.

Nævnet fandt ikke, at der i psykologens beskrivelse var tilstrækkeligt fagligt belæg for konklusioner om ansøgerens mulighed for at udfylde rollen som eneadoptant, ligesom nævnet var af den opfattelse, at psykologens udtalelse herom var på kant med indholdet af vejledningen om psykologers udtalelser i adoptionssager.

På dette grundlag fandt nævnet grundlag for at rejse kritik af psykologens virke efter psykologlovens § 16.

Eksempel på konkret afgørelse:

Manglende grundlag for konklusioner (2009)

Psykologen foretog en børnesagkyndig undersøgelse af et barn til brug for en samværssag. Moderen klagede efterfølgende over, at undersøgelsens konklusioner var baseret på et ufuldstændigt grundlag, særligt vedrørende faderen.

Psykologen fastholdt sine vurderinger og konklusioner, som byggede på samtaler, observationer, testresultater m.v.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt ikke, at de oplysninger og iagttagelser, som psykologen beskrev i erklæringen, gav et fagligt grundlag for de ret omfattende vurderinger og konklusioner, psykologen havde foretaget vedrørende faderen. Ved vurderingen lagde nævnet vægt på, at undersøgelsen ikke omfattede observationer af faderens samvær med barnet.

Psykolognævnet fandt derfor, at der i sagen var grundlag for at rejse kritik af psykologens virke for manglende omhu ved udfærdigelsen af erklæringen, jf. psykologlovens § 16.

e. Ved afslutning af opgaven Gennemgang af erklæringen

Nævnet lægger vægt på, at erklæringer fra undersøgelser gennemgås med de undersøgte, inden erklæringen videresendes til opdragsgiver.

Gennemgang af erklæringen kan medvirke til, at eventuelle faktuelle fejl i erklæringen bliver rettet, inden erklæringen læses af beslutningstageren. Med udgangspunkt heri kan gennemgang af erklæringen også være medvirkende til, at senere klager over den psykologfaglige virksomhed kan afsluttes uden kritik.

Så vidt muligt skal denne gennemgang af sagen med klienten ske så betids, at den undersøgte eventuelt skriftligt får lejlighed til at fremkomme med eventuelle forslag til rettelser af faktuelle oplysninger, inden psykologens udtalelse sendes til opdragsgiveren, for eksempel en kommune eller en retsinstans. De faglige overvejelser og konklusioner er psykologens ansvar.

Nævnet finder, at det ved fremsendelsen til opdragsgiveren bør fremgå af rapporten, at den har været gennemgået med den undersøgte, og på hvilke punkter den undersøgte eventuelt har gjort indsigelser.

Eksempel på konkret afgørelse:

Manglende gennemgang af erklæringen (2008)

På anmodning fra kommunen udførte psykologen en psykologisk undersøgelse af et barn i forbindelse med et samværsforløb hos mormoderen. Efterfølgende udarbejdede psykologen en erklæring indeholdende en omfattende beskrivelse af forholdet mellem barnet og mormoderen samt en anbefaling af afbrydelse af barnets samvær med mormoderen. Denne klagede efterfølgende over, at hun ikke havde fået mulighed for at se erklæringen, inden psykologen sendte den til kommunen.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt ikke grundlag for at kritisere psykologens indsats i forbindelse med gennemførelsen af samværsforløbet mellem barnet og mormoderen. Psykologens anbefalinger i erklæringen baserede sig på de observationer, som psykologen havde gjort sig under samværsforløbet. Klagers beskrivelser indeholdt ikke oplysninger, som ville kunne bevirke en ændring i psykologens vurderinger eller anbefalinger.

Nævnet fandt imidlertid, at det havde været hensigtsmæssigt, hvis mormoderen havde fået forelagt erklæringen med henblik på at få rettet eventuelle misforståelser i beskrivelserne i erklæringen.

Med udgangspunkt i de foreliggende oplysninger fandt Psykolognævnet således anledning til at udtale kritik af psykologens virke i medfør af psykologlovens § 12.

Præsentation af konklusioner

Klienten vil som regel opfatte konklusionen i en erklæring som meget afgørende. Derfor bør psykologen ved sin gennemgang med klienten af undersøgelsens konklusion være opmærksom på de virkninger, indholdet af konklusionen kan have på vedkommende, og tilpasse sin præsentation og udtalelser til klientens situation.

Overholdelse af tavshedspligt

Nævnet har udtalt, at psykologer skal udvise særlig agtpågivenhed således, at de ikke, enten bevidst eller ved uagtsomhed, videregiver oplysninger, som de har fået kendskab til i deres praksis.

Selvstændig behandling af klager over brud på tavshedspligten henvises til politiet til behandling i medfør af straffelovens § 152 og § 152, c-f, men Psykolognævnet har i enkelte sager, hvor

spørgsmålet om brud på tavshedspligten er indgået i en klage, inddraget dette tema som en del af spørgsmålet om omhu og samvittighedsfuldhed.

Psykolognævnet har endvidere modtaget spørgsmål vedrørende psykologers afgivelse af oplysninger, hvor der ikke er indhentet samtykke fra den person, hvis sag er under behandling, og nævnet har i sin vejledning lagt vægt på, at eventuelle oplysninger, der afgives, skal ledsages af en følgeskrivelse, hvoraf det klart fremgår under hvilke omstændigheder og til hvilket formål de pågældende oplysninger oprindeligt blev indsamlet.

Under alle omstændigheder gælder, at psykologer, som afgiver oplysninger til andre myndigheder, skal udforme oplysningerne med den omhu, samvittighedsfuld og uhildethed, som er påkrævet i henhold til psykologloven.

B. § 154 indberetninger

Efter servicelovens § 154 har den, der får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, pligt til at underrette kommunen. Efter servicelovens § 153 er offentligt ansatte psykologer underlagt skærpet indberetningspligt (Socialministeriets bekendtgørelse nr. 941 af 1. oktober 2009 af lov om social service).

Psykolognævnet lægger vægt på, at psykologer overholder den indberetningspligt, som de har i kraft af deres virke. Nævnet finder det vigtigt, at psykologen i indberetningen oplyser baggrunden for disse oplysninger.

Psykologer og andre, der får kendskab til sådanne forhold om børn og unge, har således en pligt til at underrette kommunen herom. Men det er kommunen, der tager stilling til om, og i givet fald, hvilke foranstaltninger, der skal iværksættes. Kommunen har ikke pligt til at iværksætte foranstaltninger, hvis indberetningen for eksempel anses for grundløs.

Nævnet har modtaget klager over, at psykologer har afgivet indberetning til kommunen i medfør af servicelovens § 154. Nævnet har ikke fundet anledning til at kritisere de pågældende psykologer for indgivelsen af en indberetning. Hvor det har været nødvendigt, har Psykolognævnet dog gjort opmærksom på, at psykologlovens § 16 også gælder ved udformningen af de pågældende indberetninger, og at indholdet af indberetningerne derfor skal være udformet med både omhu og uhildethed.

Eksempel på konkret afgørelse:

Indberetning efter servicelovens § 154 (2008)

Psykologen havde foretaget en indberetning om et barn til kommunen efter § 154 på baggrund af oplysninger modtaget fra forældrene til barnets moder. Moderen klagede efterfølgende over, at psykologen havde henvendt sig til myndighederne uden først at kontakte hende.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt ikke grundlag for at rejse kritik af, at psykologen havde foretaget indberetning til kommunen vedrørende klagers barn. Nævnet fandt, at psykologen havde handlet i overensstemmelse med servicelovens § 154, hvorefter man har pligt til at underrette kommunen, når man får kendskab til, at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdragers side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare.

Nævnet fandt imidlertid ikke, at der i psykologens indberetning var belæg for psykologens vurderinger af moderen, herunder hendes personlighed. På den baggrund fandt nævnet, at der var grundlag for at kritisere psykologens arbejde i sagen efter § 16 i lov om psykologer m.v.

C. Forældreansvarslovens § 32

I medfør af § 32 i forældreansvarsloven (lov nr. 499 af 6. juni 2007 med senere ændringer), der erstatter lov om forældremyndighed og samvær, skal statsforvaltningen tilbyde forældre og børn børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling ved uenighed om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær. Efter lovens § 34 skal barnet inddrages, så dets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Rådgivningen foregår ved samtaler i Familiestyrelsen efter nærmere regler fastsat af styrelsen.

Sagerne om samtaler efter forældreansvarslovens §§ 32 og 34 adskiller sig fra de øvrige ved, at psykologens opgave er begrænset til samtaler med børn og til rådgivning af forældre i forbindelse med sager om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær. Psykologen udfører ikke en undersøgelse eller udfærdiger en erklæring, men refererer én eller flere samtaler som led i sager om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær.

Nævnet har ved vurderingen af klager vedrørende sådanne sager taget hensyn til opgavens begrænsede karakter. I sin vurdering har Psykolognævnet lagt vægt på, at det af sagerne fremgår, at

statsforvaltningen ikke har udtrykt utilfredshed med udførelsen af samtalerne, og at de notater, som psykologen udførte ved samtalerne, overholdte statsforvaltningens retningslinjer, og var egnede som grundlag for statsforvaltningens beslutninger i sagen.

Nævnet har gennemgående ikke fundet anledning til at rejse kritik af psykologernes virke i de pågældende sager.

D. Udtalelser på spinkelt fagligt grundlag

Med autorisationen som psykolog følger, at den autoriserede psykolog er underlagt Psykolognævnets tilsyn i alle de tilfælde, hvor psykologen udøver sit faglige virke som psykolog. En autoriseret psykolog kan således ikke fraskrive sig Psykolognævnets tilsyn med henvisning til, at man varetager særlige opgaver eller særlige partsinteresser.

Nævnet finder det vigtigt, at autoriserede psykologer gør sig klart, at de under deres virke som psykologer udtaler sig som fagpersoner, og at de er opmærksomme på, at skriftlige udtalelser, som de afgiver, kan komme til at indgå som psykologfaglige dokumenter i en offentlig myndigheds sag, selv om udtalelserne ikke blev rekvireret og udarbejdet med det formål for øje.

Skriftlige udtalelser må ikke indeholde oplysninger eller vurderinger, som psykologen ikke har dokumentation eller fagligt belæg for. Ikke mindst når der udfærdiges udtalelser, hvor oplysningerne fortrinsvis eller udelukkende kommer fra en enkelt kilde, finder nævnet det kritisabelt, hvis der fremsættes for håndfaste udtalelser om tredjepersoner eller forslag til fremtidige handlinger. Nævnet finder, at psykologen i disse tilfælde udtrykkeligt bør skrive, at anbefalingerne alene har udgangspunkt i oplysninger fra en enkelt kilde.

Psykolognævnet finder, at skriftlige udtalelser fra autoriserede psykologer skal være affattet klart og entydigt, og at udtalelser skal kunne holde til at blive videregivet til andre. Dette gælder uanset, om der er tale om en erklæring, som er resultat af en psykologisk undersøgelse, eller om der er tale om en udtalelse, som er udfærdiget på grundlag af et samtaleforløb. Det gælder uanset, om den skriftlige udtalelse er udfærdiget efter anmodning fra en klient eller efter anmodning fra en offentlig myndighed.

Problemstillingen kan for eksempel opstå, hvor en udtalelse er udarbejdet på en klients foranledning, og hvor klienten lader udtalelsen indgå i en sag om for eksempel forældremyndighed eller anden familiekonflikt. Den eller de parter, som ikke selv har været inddraget i forløbet hos psykologen, klager til Psykolognævnet over, at de oplysninger, som findes i psykologens udtalelse, alene baserer sig på oplysninger fra den anden part i sagen.

Selv om en udtalelse/status alene bygger på oplysninger og vurderinger fra psykologens klient, og selv om dokumentet ikke er blevet skrevet med henblik på at indgå i en konflikt mellem to parter, finder Psykolognævnet, at der må stilles strenge krav til udtalelsens udformning.

Det er nævnets opfattelse, at det klart og utvetydigt igennem hele udtalelsen skal fremgå, at dokumentets oplysninger bygger på oplysninger givet af den ene part. Kravet til særlig omhu i formuleringen gælder ikke mindst, når psykologen både giver udtryk for en faglig vurdering af klienten og af forhold, der omfatter personer, der ikke selv er blevet hørt i forbindelse med de oplysninger, som den autoriserede psykolog bygger sin udtalelse på.

Klarheden opnås for eksempel ved generelt i udtalelsen at gøre rede for grundlaget for udtalelsen og ved specifikt i de vurderende afsnit at angive, at vurderingen udelukkende bygger på ensidigt tilvejebragte oplysninger, og at vurderingerne evt. kunne være anderledes, hvis udtalelsen også byggede på oplysninger fra de pågældende tredjepersoner. Hvis oplysningerne er modtaget fra anden kilde, skal også dette tydeligt fremgå af skrivelsens tekst.

Undertiden opfattes en sådan udtalelse/status som en integreret del af journalen. Den, om hvem der er gjort optegnelser i en autoriseret psykologs journal, har som udgangspunkt krav på at se de pågældende journaloptegnelser. Dette understreger, at enhver skriftlig udtalelse skal opfylde kravene om omhu og uhildethed, og at den autoriserede psykolog ligeledes i sin journalføring skal være omhyggelig i sin formuleringsmåde.

Eksempel på konkret afgørelse:

Ringede fagligt grundlag for vurderinger og konklusioner (2008)

Klage over en børnesagkyndig undersøgelse som psykologen foretog i forbindelse med en forældremyndighedssag. Klager mente, at psykologen havde udarbejdet en ensidig rapport og ikke havde medtaget nødvendige oplysninger blandt andet om ægtefællens tilstand samt det ældste barns forløb hos en psykolog.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt, at psykologens rapport fremstod med mange referater af dennes samtaler med forældrene, men at den manglede selvstændige beskrivende afsnit, ligesom betydningen af en række alvorlige oplevelser, som faderen havde haft, ikke havde været genstand for en særlig vurdering i forhold til eventuelle personlighedsændringer.

Det faglige grundlag for psykologens vurderinger og konklusioner fremstod derfor tyndt funderet.

Nævnet fandt endvidere, at psykologen burde have inddraget oplysninger om resultatet af den ældste datters forløb hos en psykolog.

Nævnet fandt således grundlag for at udtale alvorlig kritik af psykologens virke i sagen, jf. §§ 12 og 16 i lov om psykologer m.v.

Eksempel på konkret afgørelse:

Manglende holdepunkter for psykologens udtalelser (2009)

Psykologen havde foretaget en psykologisk vurdering af et moder/barn forhold baseret på sit kendskab til moderen, som psykologen havde haft i et terapiforløb. I psykologens udtalelse fremkom en meget omfattende beskrivelse af faderen, selv om psykologen aldrig havde mødt faderen.

Nævnets afgørelse

Nævnet fandt, at psykologens beskrivelse af moderens kontakt med barnet fremstod meget håndfast, taget i betragtning, at udtalelsen var udarbejdet på grundlag af psykologens terapeutiske samtaler med moderen, hvor formålet havde været et andet end belysning af forholdet mellem moder og barn.

Nævnet fandt, at psykologen ikke havde haft faglige holdepunkter for sine meget bastante udtalelser om faderen, som alene var baseret på udtalelser fra moderen.

Nævnet fandt endvidere, at psykologens anbefalinger vedrørende barnets bopæl, afleveringsprocedurer og barnets samvær med faderen manglede faglig fundering.

Nævnet fandt således grundlag for at udtale alvorlig kritik af psykologens virke efter psykologlovens § 16.

E. Behandlingsopgaver

Som udgangspunkt indbringes klager over autoriserede psykologer i forbindelse med behandlingsopgaver til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, jf. afsnit D i kapitel 7. Som tilsynsmyndighed for alle autoriserede psykologer har Psykolognævnet, med udgangspunkt i Patientklagenævnets afgørelse og psykologlovens

bestemmelser, efterfølgende mulighed for at udtale sig om psykologens virke i den pågældende sag.

Adfærd og optræden

Hvor Sundhedsvæsenets Patientklagenævn har til opgave at vurdere den behandling, som klienten har modtaget hos en autoriseret psykolog, kan Psykolognævnet foretage en vurdering af de adfærdsmæssige forhold, som er knyttet til psykologens faglige optræden, men som ikke direkte har at gøre med selve behandlingen.

Valg af metoder

Som ved den øvrige virksomhed er det ved behandlingsforløb væsentligt, at psykologen er opmærksom på klientens ønsker, forventninger og begrænsninger.

Psykolognævnet finder det væsentligt, at psykologer, der indleder behandlingssituationer med klienter, lytter til og er opmærksomme på klienternes særlige ønsker og forudsætninger, samt at klienterne forstår indholdet og forløbet af den pågældende behandlingssituation.

Klienten har forventninger til den behandling, som skal indledes, og forventningerne bør i den grad, det er muligt, indgå i psykologens faglige overvejelser om påbegyndelsen og fortsættelsen af behandlingen.

Nævnet lægger herudover vægt på, at psykologen forsøger at sikre sig, at klienten forstår formålet med den behandling, som udføres.

F. Anvendelse af "diagnoser"

Nævnet finder det vigtigt, at autoriserede psykologer gør sig klart, om de har tilstrækkelig faglig kompetence til at stille en bestemt diagnose, eller om der er behov for at henvise klienten til yderligere udredning hos en anden person med kompetence inden for det pågældende område, for eksempel til en psykiater.

Psykolognævnet har i nogle tilfælde kritiseret psykologer for at have udtrykt sig meget entydigt om en klients psykiske tilstand, således, at man kunne få den opfattelse, at psykologen havde stillet en endelig diagnose.

Hvis psykologen finder, at klienten udviser symptomer og adfærd, der er karakteristisk for en af de tilstande, som oftest vurderes af en psykiater, bør psykologen alene konkludere, at symptomer og adfærd er *karakteristisk* for den pågældende tilstand. Hvis psykologen omtaler en diagnose, der er stillet af en anden person, skal det fremgå af erklæringen, hvem der har stillet diagnosen.

Psykologiske erklæringer, der indeholder diagnosebetegnelser, skal kunne forstås af den opdragsgiver, der har bestilt erklæringen, for eksempel en kommune eller anden offentlig myndighed. Det er derfor vigtigt, at erklæringen er formuleret i et sprog, som kan forstås af andre end psykologer og personer med særligt kendskab til den psykologiske terminologi.

Psykologen skal være opmærksom på, at erklæringer, der afgives til offentlige myndigheder, vil indgå i myndighedens journal, og at eventuelle diagnoser vil kunne følge klienten i lang tid.

G. Konsulentopgaver

Autoriserede psykologer kan enten alene eller i et team af undersøgere have til opgave at udarbejde analyser af større eller mindre virksomheder. Til tider kan de rapporter, der udarbejdes på basis heraf, få vidtrækkende konsekvenser for de ansatte i virksomheden.

Ved henvendelser vedrørende sådanne opgaver kan Psykolognævnet alene tage stilling til det arbejde, som den autoriserede psykolog har udført, og kun i de tilfælde, hvor psykologens selvstændige virksomhed kan identificeres.

Psykolognævnet kan ikke tage stilling til forhold, som er forekommet i virksomheden, inden undersøgelsen blev påbegyndt, og kan ikke tage stilling til eventuelle senere beslutninger om de ansattes forhold, eller om virksomhedens udvikling, som senere kan være truffet helt eller delvist på grundlag af den rapport, som konsulenterne har udfærdiget.

Eksempel på konkret afgørelse:

Konsulentopgave udført på en arbejdsplads (2007)

Psykologen udførte en konsulentopgave (temadag) på en arbejdsplads. En deltager i temadagen klagede efterfølgende over psykologens udførelse af opgaven. Klageren havde været dybt berørt efter temadagen, der havde haft en utilfredsstillende og uoverskuelig afslutning, som klageren havde oplevet som ekstremt grænseoverskridende.

Psykologen kunne ikke genkende klagerens udtalelser.

Nævnets afgørelse

Nævnet konstaterede, at indholdet af konsulentopgaven alene fremgik af en mundtlig aftale med arbejdspladsen.

Nævnet fandt, at det bør fremgå af journaloptegnelser, hvorledes psykologen har opfattet opgaven, og at sådanne notater bør foreligge senest fra det tidspunkt, hvor der mellem psykologen og opdragsgiver er opnået en gensidig forståelse for og accept af opgaven.

Nævnet fandt, at ved et processuelt forløb, hvor konsulentfunktionen udvikler sig på stedet, ligger det i kravet om journalføring, at den autoriserede psykolog noterer, hvad der er foregået, og hvilke overvejelser psykologen har gjort sig i forbindelse med sin målsætning for og indgriben i forløbet. Det fremgik ikke af det i nævnet modtagne materiale, at psykologen havde gjort sådanne notater.

Nævnet fandt, at psykologens faglige virke ved temadagen ud fra de modtagne oplysninger ikke havde levet op til de faglige og professionelle krav, som med rette kan forventes af en autoriseret psykolog, jf. psykologlovens § 12.

Nævnet fandt ikke, at det fremgik af psykologens ordnede optegnelser, at denne inden temadagen havde gjort sig overvejelser om arrangementets målsætning og strategi, eller efterfølgende overvejelser om temadagens forløb, jf. psykologlovens § 14, stk. 1.

Nævnet fandt det endvidere kritisabelt, at psykologen havde underrettet klagers arbejdsplads om henvendelsen til Psykolognævnet.

Eksempel på konkret afgørelse:

Konsulentopgave udført i bosteder (2009)

Psykologen fik til opgave at gennemføre et udviklingsprogram med kursusforløb i nogle bosteder i en kommune. Efterfølgende klagede en række medarbejdere over forløbet, og oplyste blandt andet, at de efterfølgende havde måttet modtage psykologbehandling på grund af forløbet.

Nævnets afgørelse

Psykolognævnet fandt, at det påhviler den autoriserede psykolog i forbindelse med tilrettelæggelsen af den givne opgave at sikre sig, at de personer, der indgår i en undersøgelse, informeres om det forløb, der planlægges, og om de forhold, der vil blive taget op. De deltagende skal endvidere mødes med empati og forståelse for de situationer, der kan opstå i forløbet.

Med udgangspunkt i psykologens beskrivelser i det omfattende materiale, som nævnet modtog fra psykologen, fandt nævnet ikke, at der var belæg for, at psykologen ikke skulle have udført sit arbejde med den omhu og samvittighedsfuldhed, der fremgår af psykologlovens § 12. Psykolognævnet fandt således ikke grundlag for kritik af forløbet.

Kapitel 9

Psykologers markedsføring af sundhedsydelser

I medfør af § 4, stk. 6, i lov nr. 326 af 6. maj 2003 om markedsføring af sundhedsydelser, fører Psykolognævnet tilsyn med, at psykologer overholder lovens regler om markedsføring af sundhedsydelser.

Lov om markedsføring af sundhedsydelser trådte i kraft den 1. september 2003.

Lovens anvendelsesområde er blevet præciseret i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 738 af 21. august 2003 om markedsføring af sundhedsydelser, som også trådte i kraft den 1. september 2003.

I lov om markedsføring af sundhedsydelser er der fastsat regler om markedsføring og sammenlignende reklame for sundhedsydelser. Sundhedsstyrelsen fører generelt tilsyn med, at disse regler overholdes af sundhedspersoner. For så vidt angår psykologer, er det Psykolognævnet, der fører tilsynet.

Lov om markedsføring af sundhedsydelser omfatter markedsføring af sundhedsydelser, som udføres af eller på vegne af autoriserede eller ikke-autoriserede sundhedspersoner inden for sundhedsvæsenet, herunder markedsføring af sundhedsydelser, som udføres af eller på vegne af autoriserede eller ikke-autoriserede psykologer inden for sundhedsvæsenet.

Ved markedsføring af sundhedsydelser forstås alle handlinger foretaget i erhvervsøjemed, hvormed der udbydes sundhedsydelser. Markedsføring kan bestå i, at man enten skriftligt, mundtligt, billedligt eller på anden måde udbyder sundhedsydelser.

Markedsføringen kan for eksempel foretages gennem annoncer i aviser og blade, gennem radioen eller via Internettet.

Markedsføringen skal udformes og præsenteres på en sådan måde, at det tydeligt fremgår, at der netop er tale om markedsføring. Det skal tillige tydeligt fremgå, hvem der er ansvarlig for markedsføringen.

Angivelser i forbindelse med markedsføring af sundhedsydelser må ikke være urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde. De må ikke på grund af deres form, eller fordi de angår uvedkommende forhold, være ”utilbørlige” over for andre, herunder andre sundhedspersoner eller forbrugere. Rigtigheden af angivelser om faktiske forhold skal kunne dokumenteres.

Markedsføring af sundhedsydelser kan ske ved anvendelse af billeder, tegninger, logoer og lignende. Det er alene en forudsætning, at billederne m.v. ikke er urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde.

Markedsføring kan ligeledes ske ved angivelser af særlige arbejds- og interesseområder, uddannelse og særlige kvalifikationer m.v., dog under forudsætning af, at angivelserne ikke er urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde.

Anvendelse af beskrivende og anprisende tekst om den enkelte sundhedsperson, behandlingsstedet eller de enkelte ydelser m.v. kan ske under de samme forudsætninger.

Markedsføring af sundhedsydelser må ikke finde sted i fjernsyn, herunder tekst-tv, i film, på video, CD-rom, DVD eller lignende.

Den sundhedsperson m.v., der er ansvarlig for markedsføringen, har pligt til at sikre, at betingelserne i loven og bekendtgørelsen overholdes.

Reklamebureauer, redaktører, fjernsynsstationer, udgivere af blade, aviser og postordrehæfter m.fl. er medansvarlige for indholdet af markedsføringen efter lovgivningens almindelige regler. De kan ifalde strafansvar for medvirken til overtrædelse af loven, såfremt de indser eller burde indse, at der foreligger overtrædelse af loven. Ansvar for medvirken forudsætter således, at overtrædelsen er klar og derfor umiddelbart burde have været konstateret af det pågældende medies redaktør. Der henvises til straffelovens § 23 og medieansvarslovens § 27, som er gengivet i beretningens bilag 12.

Overtrædelse af lov om markedsføring af sundhedsydelser er sanktioneret med bøde.

I medfør af § 4, stk. 6 i lov om markedsføring af sundhedsydelser, fører Psykolognævnet tilsyn med psykologers markedsføring. Psykolognævnet kan som led i tilsynet give udtryk for sin opfattelse

af sagen eller søge iværksat sanktioner efter lovens § 5, stk. 1 og 2, dvs. kan foretage en anmeldelse til politiet med henblik på evt. idømmelse af bøde.

Der er nærmere redegjort for lovens og bekendtgørelsens regler for markedsføring af sundhedsydelser i Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 100 af august 2003 om markedsføring af sundhedsydelser, som findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside: www.sst.dk.

Psykolognævnet har ikke fastsat nærmere regler for psykologers markedsføring efter lov om markedsføring af sundhedsydelser, men Sundhedsstyrelsens vejledning vil kunne være vejledende for psykologer.

Lov om markedsføring af sundhedsydelser og bekendtgørelse om markedsføring af sundhedsydelser er gengivet i henholdsvis bilag 8 og 9.

Kapitel 10

Status for autorisation og tilsyn

I dette kapitel gives der statistiske oplysninger om Psykolognævnets autorisationer og tilsynsopgaver.

A. Autoriserede psykologer

a. Antal psykologer autoriseret pr. år

I 1994 blev ca. 1.700 psykologer autoriseret i medfør af psykologloven, der trådte i kraft 1. januar samme år. Ca. halvdelen af psykologerne blev autoriseret efter overgangsordningen.

I den følgende tabel vises antallet af psykologer, som opnåede autorisation pr. år i perioden fra 1. januar 2006 til 31. december 2009.

Antal psykologer autoriseret pr. år i perioden 2006 til 2009

Årstal	Antal
2006	296
2007	350
2008	270
2009	359

b. Autoriserede psykologer pr. 31. december 2009

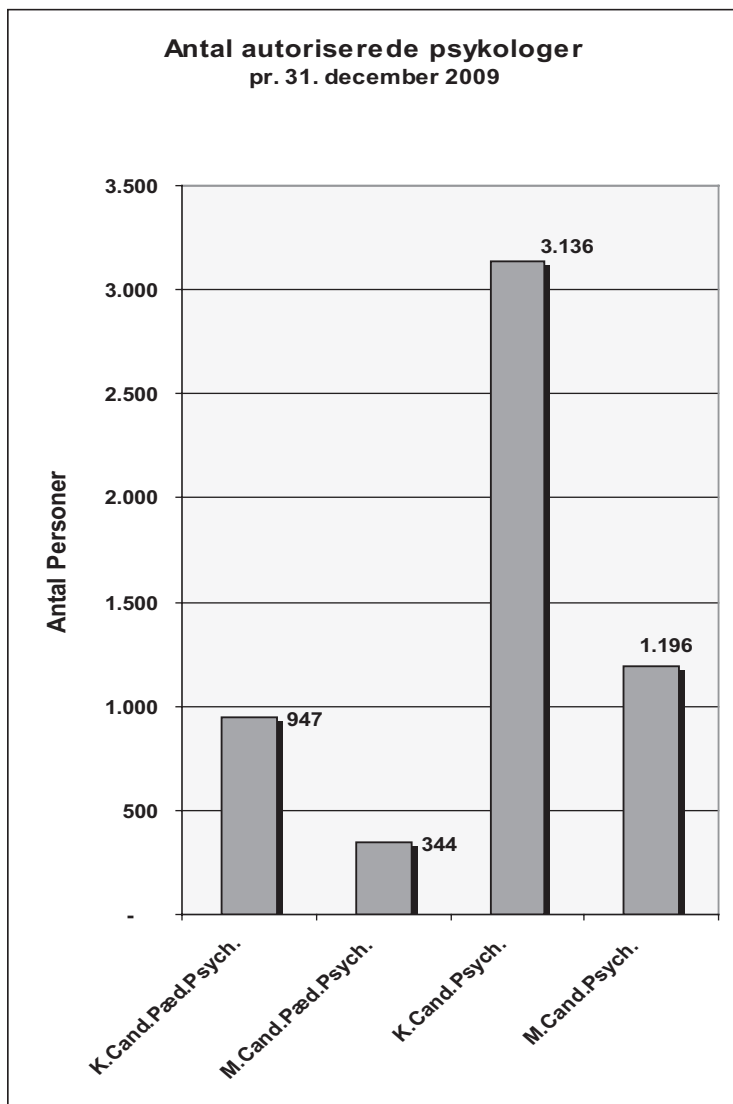
Pr. 31. december 2009 var i alt 5.597 psykologer blevet autoriseret af Psykolognævnet.

Blandt samtlige psykologer, som er blevet autoriseret, er
56 pct. kvindelige cand.psych.er. m.fl.
21 pct. er mandlige cand.psych.er. m.fl.
17 pct. er kvindelige cand.pæd.psych.er og
6 pct. er mandlige cand.pæd.psych.er.

Udtrykket “m.fl.” dækker over, at der i gruppen af cand.psych. er inkluderet personer med en uddannelse som mag.art. i psykologi, samt personer, som har gennemført deres psykologuddannelse i udlandet. Der er her tale om en meget lille del af samtlige autoriserede psykologer.

Figuren på den næste side viser køns- og uddannelsesfordelingen blandt samtlige psykologer, som er blevet autoriseret siden autorisationsordningens start.

Antal autoriserede psykologer pr. 31. december 2009

c. Udenlandske statsborgere

Blandt de 5.597 autoriserede psykologer er der 171 psykologer med udenlandsk statsborgerskab. 89 af de 171 psykologer er nordiske statsborgere: finsk, islandsk, norsk eller svensk.

Statsborgerskabet for de udenlandske psykologer, som har opnået autorisation i Danmark, ses i tabellen på den følgende side.

Udenlandske psykologer med dansk autorisation

Statsborgerskab	Antal
Finsk	6
Islandsk	19
Norsk	35
Svensk	29
<u>De nordiske lande i alt</u>	<u>89</u>
Belgisk	1
Britisk	12
Bulgarsk	1
Estisk	2
Fransk	2
Græsk	1
Hollandsk	5
Italiensk	1
Litauisk	1
Polsk	3
Portugisisk	1
Rumænsk	1
Spansk	1
Tysk	17
Ungarsk	1
Østrigsk	1
<u>Andre EU-lande i alt</u>	<u>51</u>
Amerikansk	13
Australsk	5
Brasiliansk	1
Canadisk	2
Chilensk	1
Iransk	1
Israelsk	1
New Zealandsk	1
Russisk	1
Schweizisk	5
<u>Andre lande i alt</u>	<u>31</u>
<u>Totalt</u>	<u>171</u>

d. Anerkendelse af udenlandske erhvervmæssige kvalifikationer

Psykolognævnet modtager hvert år ansøgninger om anerkendelse af udenlandske erhvervmæssige kvalifikationer som psykolog.

På næste side følger en oversigt over antal ansøgninger, der er modtaget i perioden 2007-2009 fordelt på de lande, hvor uddannelserne er gennemført.

Udenlandske ansøgninger om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer

Lande \ Årstal	2007	2008	2009
Australien		1	1
Belgien			1
Brasilien		1	
Chile		1	
Frankrig	2		
Holland	2	1	
Iran		1	
Italien		1	1
Litauen			1
Luxembourg			1
Makedonien	1		
Mexico	1	1	1
Polen	1	2	4
Rumænien			1
Rusland	1		1
Schweiz			1
Serbien	1		
Slovakiet			1
Storbritannien	1		1
Tyskland		3	1
Ungarn	1		1
USA	4	2	1
Usbekistan	1		
Østrig		1	
I alt	16	15	19

B. Psykolognævnets tilsynsvirksomhed

Psykolognævnet har til opgave at føre tilsyn med de autoriserede psykologers virke. Dette gøres fortrinsvis ved behandling af klager over psykologernes virksomhed.

Psykolognævnets tilsyn føres fortrinsvis med udgangspunkt i psykologlovens § 12, hvoraf det fremgår, at en autoriseret psykolog under udøvelsen af sin virksomhed er forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, og lovens § 16, hvoraf det fremgår, at autoriserede psykologer skal udvise omhu og uhildethed ved udfærdigelse af erklæringer.

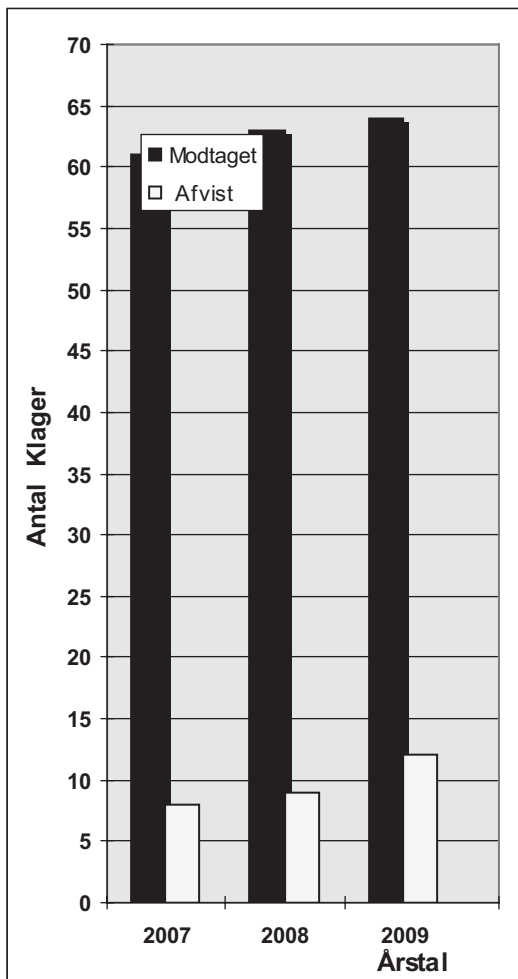
Siden sin oprettelse i 1994 har Psykolognævnet indtil 31. december 2009 behandlet i alt 576 klager over psykologers faglige virksomhed.

a. Antal klager modtaget/afvist pr. år

Psykolognævnet afviser hvert år et vist antal sager. Hovedparten af de afviste sager begrundes i, at den påklagede psykolog ikke er autoriseret. Nogle få sager er blevet afvist fordi de ikke vedrører psykologens faglige virke, for eksempel psykologens fastsættelse og opkrævning af betaling eller psykologens opgaver i den offentlige forvaltning.

Nedenfor er angivet antallet af klager modtaget/afvist for perioden 1. januar 2007-31. december 2009.

Antal tilsynssager modtaget pr. år 1. januar 2007 – 31. december 2009

b. Emner for klager, som er behandlet af Psykolognævnet

Fra 1. januar 2006 til den 31. december 2009 har Psykolognævnet behandlet 162 klager over psykologers virke.

Den overvejende del af klager behandlet i denne periode har vedrørt psykologers virke i sager vedrørende forældremyndighed, samvær, forældreovne eller andre børnesager, for eksempel hos PPR eller i adoptionssager. Andre hyppigt forekommende klager over psykologens virke er i forbindelse med ansøgninger om førtidspensioner og lignende.

c. Afgørelser truffet i tilsynssager

Antallet af klager behandlet af Psykolognævnet har varieret en del fra år til år. I perioden fra 1994 til 1997 blev der behandlet færre end 20 klager pr. år.

I 2002 blev der behandlet 65 klager. I perioden 2006-2009 blev der gennemsnitligt behandlet 40 klager om året.

Psykolognævnet udtaler i sine afgørelser enten kritik, alvorlig kritik eller ingen kritik af psykologen.

"Kritik" og "alvorlig kritik"

Når nævnet udtaler kritik eller alvorlig kritik af psykologen, skyldes dette, at der er forhold i undersøgelsen og/eller erklæring, som ikke fagligt er udført på en måde, der lever op til de krav, som er fastsat i psykologlovens §§ 12 og 16.

Psykologer, som gentagne gange kritiseres for unndladelser i deres undersøgelser og/eller erklæringer, risikerer ligeledes alvorlig kritik. I sidste ende kan de pågældende psykologer anmeldes til politiet i medfør af psykologlovens §§ 22 og 23.

Tabellen på næste side viser antallet af Psykolognævnets afgørelser i de tilsynssager, som blev behandlet i perioden 2006 til 2009.

Det fremgår af tabellen, at ca. 53 procent af samtlige sager indbragt for Psykolognævnet i perioden, er afsluttet uden kritik eller andre bemærkninger til psykologen.

Afgørelser truffet af Psykolognævnet i tilsynssager

Årstal	Ingen kritik	Kritik	Alvorlig kritik	I alt
2006	26	14	2	42
2007	22	12	7	41
2008	16	17	5	38
2009	22	12	7	41

Bilag

Bekendtgørelse af lov om psykologer m.v.

(Lovbekendtgørelse nr. 132 af 27. februar 2004)

Hermed bekendtgøres lov om psykologer m.v., jf. lov nr. 494 af 30. juni 1993, med de ændringer, der følger af § 7 i lov nr. 463 af 10. juni 1997 og § 4 i lov nr. 207 af 27. marts 2000.

Kapitel 1

Autorisation m.v.

§ 1. Ret til at betegne sig som autoriseret psykolog har kun den, der har fået autorisation som psykolog efter §§ 2 og 19, Stk. 2.

§ 2. Ret til at få autorisation som psykolog har enhver, der her i landet

- 1) har bestået kandidateksamen i psykologi, psykologisk-pædagogisk kandidateksamen eller dermed ligestillet eksamen, og som
- 2) har gennemgået en af Psykolognævnet, jf. § 17, nærmere bestemt supplerende praktisk uddannelse af 2 års varighed.

Stk. 2. Autorisationen meddeles af Psykolognævnet, der fører en fortegnelse over meddelte autorisationer.

Stk. 3. Autorisation kan ikke meddeles den, der må antages at være farlig for sine medmennesker under udøvelse af virksomhed som psykolog enten på grund af udvist grov uduelighed eller på grund af sygdom. Autorisationen kan endvidere nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, Stk. 2, nævnte omstændigheder.

Stk. 4. For meddelelse af autorisation som psykolog betales et af socialministeren fastsat gebyr.

§ 3. En autoriseret psykolog kan fratages sin autorisation, såfremt psykologen må antages at være til fare for andre mennesker på grund af

- 1) en lidelse, der gør den pågældende uegnet til udøvelse af hvervet, eller
- 2) sygdom eller misbrug af rusmidler eller lignende, der bevirker, at psykologen varigt eller med mellemrum befinder sig i en mangelfuld sjælstilstand, eller
- 3) udvist grov forsømmelighed ved udøvelsen af hvervet.

§ 4. Inden Psykolognævnet træffer afgørelse om, at en autorisa-

tion skal fratages, kan nævnet indhente en skriftlig erklæring fra Retslægerådet og opfordre udøveren af hvervet til at udtale sig skriftligt eller afgive en mundtlig redegørelse i et møde, hvori også Retslægerådet kan deltage. Den pågældende skal endvidere opfordres til inden 14 dage at erklære, om sagen ønskes afgjort ved dom, eller om sagen kan afgøres af Psykolognævnet. Afgives en sådan erklæring ikke, skal Psykolognævnet indbringe sagen for domstolene.

§ 5. Psykolognævnet kan i påtrængende tilfælde, hvor den fortsatte virksomhed frembyder overhængende fare, midlertidigt fratage udøveren af hvervet autorisationen.

§ 6. Retssag om fratagelse af autorisation anlægges af Psykolognævnet i den borgerlige retsplejes former. Det kan i en dom om fratagelse af autorisation fastsættes, at anke ikke har opsættende virkning. Den pågældende kan dog ikke afskediges fra en stilling på grund af fratagelse af autorisation, før der foreligger en endelig domstolsafgørelse.

§ 7. Psykolognævnet kan anmode udøveren af hvervet om at lade sig underkaste en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse til brug for nævnets stillingtagen til, om autorisation skal søges frataget den pågældende. Hvis den pågældende afviser at efterkomme en sådan anmodning, forelægger Psykolognævnet spørgsmålet for den ret, hvor en eventuel retssag skal anlægges. Retten afgør spørgsmålet ved kendelse. En sådan afgørelse kan også træffes, efter at der er anlagt retssag om fratagelse af autorisation.

Stk. 2. Hvis udøveren af hvervet undlader at efterkomme en kendelse om at underkaste sig en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse, fratager Psykolognævnet den pågældende autorisationen, og hvis der er anlagt retssag herom, bortfalder retssagen.

Stk. 3. Udgifterne ved en undersøgelse efter Stk. 1 afholdes af statskassen.

§ 8. Psykolognævnet offentliggør afgørelser om midlertidig eller endelig fratagelse af autorisation efter §§ 3-7.

Stk. 2. Såfremt retten til at udøve hverv som autoriseret psykolog frakendes ved dom i en straffesag, skal anklagemyndigheden give Psykolognævnet meddelelse herom. Psykolognævnet offentliggør afgørelser om frakendelse.

§ 9. Psykolognævnet kan efter ansøgning give en psykolog, der efter §§ 3-7 har fået frataget sin autorisation, tilladelse til at gennehverve autorisationen, når de omstændigheder, der begrundede fratagelsen, ikke længere er til stede.

Stk. 2. Et afslag fra Psykolognævnet om generhvervelse af autorisation efter Stk. 1 kan tidligst indbringes for domstolene et år efter, at der er truffet afgørelse om endelig fratagelse af autorisation eller det ved dom er nægtet den pågældende at generhverve autorisationen.

§ 10. En psykolog kan over for Psykolognævnet fraskrive sig sin autorisation for tid eller indtil videre. Autorisationen generhverves, når den fastsatte tidsfrist for fraskrivelsen er udløbet, og kan i øvrigt, også inden for en fastsat tidsfrist, generhverves efter ansøgning til Psykolognævnet, såfremt de omstændigheder, der begrundede fraskrivelsen, ikke længere findes at være til stede.

§ 11. Psykolognævnet giver offentlig meddelelse om autorisationer samt om fratagelse og fraskrivelse efter §§ 9, 10 og 20.

Kapitel 2

Rettigheder og pligter

§ 12. En autoriseret psykolog er under udøvelsen af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed.

§ 13. Klager over en autoriseret psykologs virksomhed inden for sundhedsvæsenet indbringes for Sundhedsvæsenets Patientklagenævn.

§ 14. Autoriserede psykologer skal føre ordnede optegnelser over deres virksomhed efter nærmere retningslinjer fastsat af socialministeren efter indstilling fra Psykolognævnet og efter indhentet udtalelse fra sundhedsministeren for så vidt angår psykologers ordnede optegnelser inden for sundhedsvæsenet.

Stk. 2. De i Stk. 1 nævnte optegnelser skal opbevares i mindst 3 år.

Stk. 3. Den, om hvis personlige forhold der er udarbejdet optegnelser efter Stk. 1, har ret til aktindsigt i optegnelserne.

Stk. 4. Retten til aktindsigt kan dog begrænses i det omfang, hvor partens interesse i aktindsigt findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private interesser.

Stk. 5. Afslag på en anmodning om aktindsigt vedrørende en autoriseret psykologs virksomhed inden for sundhedsvæsenet kan påklages til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn. Uden for sundhedsvæsenet kan et afslag på en anmodning om aktindsigt påklages til den myndighed, som er klageinstans i forhold til den autoriserede psykologs virksomhedsområde i øvrigt i den sag, begæringen om aktindsigt vedrører.

§ 15. (Ophævet)

§ 16. Autoriserede psykologer skal udvise omhu og uhildethed ved udfærdigelse af erklæringer, som de afgiver i deres egenskab af autoriserede psykologer.

Kapitel 3

Autorisations- og tilsynsmyndighed m.v.

§ 17. Som autorisations- og tilsynsmyndighed nedsætter socialministeren et psykolognævn, der består af

- 1) 1 medlem udnævnt af socialministeren,
- 2) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra sundhedsministeren,
- 3) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra undervisningsministeren,
- 4) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra Kommunernes Landsforening,
- 5) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra Amdsrådsforeningen,
- 6) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra Københavns og Frederiksberg Kommuner,
- 7) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra De Samvirkende Invalideorganisationer og
- 8) 2 medlemmer udnævnt efter indstilling fra Dansk Psykolog Forening.

På tilsvarende måde udnævnes for hvert medlem en stedfortræder.

Stk. 2. Socialministeren udpeger formanden og næstformanden blandt nævnets medlemmer.

Stk. 3. Psykolognævnets medlemmer udnævnes for 4 år. Hvis udnævnelsen finder sted i løbet af en periode, gælder den kun til periodens udløb. Til de medlemmer af Psykolognævnet, der ikke udfører hvervet som led i deres tjenstlige arbejde, ydes vederlæggelse og godtgørelse for befordring i lighed med ikkestatsansatte, der modtager særskilt vederlæggelse. Udgiften hertil afholdes af staten.

Stk. 4. Psykolognævnet meddeler autorisationer, jf. §§ 2 og 19, Stk. 2, og fører tilsyn med de autoriserede psykologer.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra Psykolognævnet dets forretningsorden, herunder regler om, at nævnet kan tilkalde sagkyndig bistand, og at sager kan afgøres skriftligt. Socialministeren kan endvidere fastsætte regler om, at sager, i hvilke afgørelsen ikke skønnes at frembyde tvivl, henvises til formandens afgørelse.

Stk. 6. Psykolognævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 18. Autoriserede psykologer er forpligtet til på begæring af Psykolognævnet at afgive alle oplysninger, der er nødvendige for gennemførelse af tilsynet.

Stk. 2. Psykolognævnet skal til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn indbringe sager vedrørende autoriserede psykologers virksomhed inden for sundhedsvæsenet, som nævnet finder vil kunne give grundlag for kritik eller anden sanktion.

Kapitel 4

Forskellige bestemmelser

§ 19. Socialministeren kan fastsætte sådanne bestemmelser om udøvelse af virksomhed her i landet som psykolog, som er nødvendige til gennemførelse af overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked for psykologer og direktiver vedtaget af De Europæiske Fællesskaber.

Stk. 2. Psykolognævnet kan meddele autorisation som psykolog til personer, der i udlandet har gennemgået en uddannelse, som kan ligestilles med de i § 2, Stk. 1, nævnte uddannelser.

§ 20. Er autorisation som psykolog her i landet givet på grundlag af autorisation i et andet land, kan Psykolognævnet fratage vedkommende autorisationen, hvis autorisationen i vedkommende andet land bliver frataget den pågældende eller på anden måde taber sin gyldighed.

§ 21. Ret til at betegne sig som psykolog har kun den, der ved et universitet eller anden højere uddannelsesinstitution har bestået eksamen i psykologi eller dermed ligestillet eksamen.

Stk. 2. Reglerne om tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og § 152 c-f, finder tilsvarende anvendelse på psykologer.

Kapitel 5

Straffebestemmelser

§ 22. En autoriseret psykolog, der gør sig skyldig i grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed under udøvelsen af sin virksomhed, straffes med bøde eller hæfte.

§ 23. Overtrædelse af § 1, §§ 14-16 og § 21, stk. 1, straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der er udfærdiget i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Kapitel 6

Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 24. I lov nr. 397 af 10. juni 1987 om sundhedsvæsenets centralstyrelse m.v., som senest ændret ved lov nr. 369 af 6. juni 1991, foretages følgende ændringer:

1. § 4, Stk. 1, affattes således:

»Sundhedsstyrelsen fører tilsyn med den sundhedsfaglige virksomhed, der udføres af personer inden for sundhedsvæsenet. Dette gælder dog ikke virksomhed, der udføres af autoriserede psykologer. Endvidere fører Sundhedsstyrelsen tilsyn med ledere af plejehjem og lignende, hvortil der ikke er knyttet en fast læge.«

2. I § 19 indsættes efter Stk. 2 som nyt stykke:

» Stk. 3. I sager vedrørende autoriserede psykologers virksomhed inden for sundhedsvæsenet skal nævnet dog indhente en udtalelse fra Psykolognævnet, før nævnet træffer afgørelse i en sag.«

§ 25. Loven træder i kraft den 1. januar 1994.

§ 26. Den, der inden for de sidste 10 år forud for lovens ikrafttræden har udøvet virksomhed som psykolog svarende til fuld-tidsbeskæftigelse i mindst 2 år, og som har gennemført en uddannelse, der opfylder betingelserne for godkendelse i henhold til den af Dansk Psykolog Forening i 1990 etablerede autorisationsordning, eller som opfylder de krav, Undervisningsministeriet stiller til godkendelse af efteruddannelse for kliniske psykologer i folkeskolen, har ret til autorisation som psykolog, jf. dog § 2, Stk. 3.

Stk. 2. Ansøgninger om autorisation efter Stk. 1 skal indsendes til Psykolognævnet inden 6 måneder fra lovens ikrafttræden. Når særlige forhold taler herfor, kan Psykolognævnet dispensere fra denne tidsfrist.

§ 27. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Lov nr. 463 af 10. juni 1997 indeholder nedenstående ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser. (Lovændringen vedrører § 15.)

§ 7.

Loven træder i kraft den 1. september 1997.

Stk. 2-5. ...

Stk. 6. I lov nr. 494 af 30. juni 1993 om psykologer m.v. ophæves § 15.

Stk. 7-9. ...

Lov nr. 207 af 27. marts 2000 indeholder nedenstående ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser. (Lovændringen vedrører §§ 21 og 23. Lovændringen angår om sammensætningen af de sociale nævn m.v., Det Rådgivende Praksisudvalg, Det Sociale Råd, advokatbistand, psykologers tavshedspligt m.v.)

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2000, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2-3.....

Socialministeriet, den 27. februar 2004

P.M.V.
Thomas Børner

/Aksel Meyer

Bekendtgørelse af forretningsorden for Psykolognævnet

(Bekendtgørelse nr. 86 af 2. februar 1994)

I henhold til § 17, stk. 5, i lov nr. 494 af 30. juni 1993 om psykologer m.v. fastsættes følgende forretningsorden for Psykolognævnet:

Psykolognævnet

§ 1. Psykolognævnet meddeler efter de betingelser, der er nævnt i psykologlovens § 2 og § 19, stk. 2 autorisation til psykologer, og nævnet fører tilsyn med de autoriserede psykologer.

Stk. 2. Psykolognævnet nedsættes af socialministeren for 4 år ad gangen. For hvert medlem udpeges samtidig en stedfortræder, der kan give møde, hvis det ordinære medlem er forhindret.

Stk. 3. Socialministeren udpeger formanden og næstformanden blandt nævnets medlemmer.

Stk. 4. Psykolognævnet betjenes af et sekretariat, der varetager den daglige sagsbehandling.

§ 2. Psykolognævnets afgørelser, herunder afgørelser om autorisation, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Mødeindkaldelse og mødebehandling

§ 3. Psykolognævnet indkaldes til møde mindst to gange årligt, og så ofte det er nødvendigt.

Stk. 2. Psykolognævnet kan indhente sagkyndig bistand i forbindelse med sagsbehandlingen. Psykolognævnet kan endvidere anmode en sagkyndig om at deltage i nævnets møde under behandlingen af den pågældende sag.

Stk. 3. Den, som har en sag til behandling i Psykolognævnet, kan efter nævnsformandens bestemmelse få foretræde for nævnet.

Stk. 4. Psykolognævnets sekretariat sørger for, at møder, om

muligt, indkaldes med mindst 14 dages varsel. Så vidt muligt udsendes endelig dagsorden og mødemateriale senest 1 uge før mødets afholdelse.

Stk. 5. Der udarbejdes referat af nævnets møder.

§ 4. Psykolognævnets formand - eller i dennes forfald nævnets næstformand - leder nævnets møder.

Stk. 2. Formanden kan træffe afgørelse i sager, hvis afgørelse efter de retningslinjer, der fremgår af psykologloven og af Psykolognævnets praksis, ikke frembyder tvivl.

Stk. 3. Formanden orienterer om formandsafgørelserne på førstkommende møde.

§ 5. Sager, som ikke kan afgøres af formanden, og hvor det ikke forekommer rimeligt at afvente et møde i nævnet, kan afgøres skriftligt. Sagerne udsendes med en indstilling om afgørelsen til nævnets medlemmer til skriftlig votering. Ønsker blot et enkelt af nævnets medlemmer sagen behandlet i møde, optages sagen på dagsordenen til det førstkommende møde.

Stk. 2. De sager, som er afgjort ved skriftlig votering, optages på det førstkommende møde i Psykolognævnet som efterretnings-sager.

Tavshedspligt og habilitet

§ 6. Psykolognævnet er en offentlig forvaltningsmyndighed. Nævnets medlemmer og andre, der deltager i nævnets møder, er omfattet af forvaltningslovens regler om tavshedspligt og habilitet.

Nævnets afgørelser

§ 7. Psykolognævnet er beslutningsdygtigt, når mindst 5 af nævnets medlemmer eller stedfortrædere giver møde.

Stk. 2. Psykolognævnets afgørelser træffes ved almindelig stemmeflerhed.

Stk. 3. Ved stemmelighed er formandens - eller i dennes fravær næstformandens - stemme afgørende.

§ 8. Nævnets afgørelser med begrundelse udfærdiges skriftligt. Ved autorisationer udfærdiges et særskilt autorisationsbevis. Forud for udstedelse af autorisationsbevis skal det i medfør af lovens § 2, stk. 4, jf. Socialministeriets bekendtgørelse nr. 35 af 18. januar 1994, nævnte autorisationsgebyr være indbetalt.

Ikrafttræden

§ 9. Bekendtgørelsen træder i kraft den 12. februar 1994 og har virkning fra 1. januar 1994.

Socialministeriet, den 2. februar 1994

Bente Juncker

/ Frode Svendsen

Autorisationsordning for psykologer. Retningslinjer for den praktiske uddannelse. December 2002.

Retten til at blive autoriseret som psykolog er betinget af, at psykologen har bestået kandidateksamen i psykologi eller en dermed ligestillet eksamen, og at psykologen derefter har gennemgået en supplerende praktisk uddannelse af mindst 2 års varighed.

I medfør af § 2, stk. 1, nr. 2, i lov om psykologer m.v. fastsætter Psykolognævnet retningslinjer for den praktiske uddannelse, der kan danne grundlag for autorisation.

Kapitel 1. Formålet med den praktiske uddannelse

Den uddannelse, der kan danne grundlag for autorisation, er en praktisk efteruddannelse, der har til formål at sikre borgerne en kvalificeret psykologydelse.

Uddannelsen skal kvalificere psykologen til selvstændigt at kunne påtage sig forskelligartede opgaver med udredning og intervention. Dette skal ske ved at træne psykologen i at benytte erhvervet teoretisk viden i praksis, således at psykologen bliver i stand til at begrunde sine psykologfaglige tiltag på grundlag af teoretiske og metodiske overvejelser.

I forhold til udredning betyder det, at:

- Psykologen kan argumentere for relevante udredningsformer i forhold til opdraget,
- Psykologen kan tilrettelægge udredninger, der er realistiske og praktisk gennemførlige,
- Psykologen kan foretage udredninger med relevans og præcision, dvs.
 - at de anvendte metoder er relevante i forhold til det, der skal undersøges,
 - at de anvendte procedurer og/eller prøver bruges efter deres hensigt,
 - at udredningen er tilstrækkelig omfattende til, at psykologen kan drage pålidelige konklusioner,
 - at psykologen på baggrund af udredningen kan begrunde interventioner og/eller foretage visitering.

- Psykologen kan udarbejde en skriftlig eller mundtlig afrapportering af udredningen, der besvarer den opgave, som ligger i opdraget.

I forhold til intervention betyder det, at:

- Psykologen kan argumentere for relevante interventionsformer i forhold til udredningen og/eller opdraget,
- Psykologen kan anvende forskellige metoder og interventionsformer,
- Psykologen kan opstille mål for interventionen, der er realistiske, og som kan gøres til genstand for evaluering,
- Psykologen kan evaluere relevansen af de anvendte interventionsformer.

Formålet med uddannelsen er endvidere, at psykologen i løbet af uddannelsen skal øge sin bevidsthed om egne styrker og begrænsninger samt udvide sine faglige muligheder for at foretage et kvalificeret skøn og for at forholde sig reflekterende til eget teoretisk ståsted.

De to hovedområder: udredning og intervention er nærmere beskrevet i afsnittet: Hovedområder og Målgrupper.

Kapitel 2. Uddannelsens omfang og indhold

Uddannelsens varighed

Den praktiske uddannelse skal være gennemført efter bestået kandidateksamen og skal have en varighed svarende til mindst 2 år på fuld tid.

For lønmodtagere regnes en ugentlig arbejdstid på mindst 30 timer som fuld tid. Arbejdsperioder med en ugentlig arbejdstid på mellem 15 og 29 timer medregnes kun til den praktiske uddannelse med halvdelen af perioden. Arbejdsperioder med en ugentlig arbejdstid på under 15 timer medregnes ikke.

For privatpraktiserende psykologer regnes en arbejdstid på mindst 1200 timer over en periode på et år som fuld tid svarende til 40 ugers arbejde á 30 timer. Arbejdsperioder med en arbejdstid fra 600 til 1199 timer på årsbasis medregnes til den praktiske uddannelse med halvdelen af arbejdsperioden. Ved privat konsultation tæller en konsultationstime for to arbejdstimer. Antallet af arbejdstimer skal dokumenteres, se Retningslinjernes kapitel 4.

Ulønnet psykologfagligt arbejde kan efter en konkret vurdering medregnes til den praktiske uddannelse, hvis arbejdsomfang og indhold er dokumenteret.

Sammenhængende fraværsperioder af mere end 8 ugers varighed fratrækkes ved opgørelsen af arbejdsperioder.

Ansættelsesforhold, selvstændig virksomhed som psykolog og ulønnet psykologfagligt arbejde medregnes kun til den praktiske uddannelse, hvis det enkelte arbejdsforhold har været af mindst 5 måneders varighed.

Det er en forudsætning for at blive autoriseret, at ansøgerens praktiske psykologvirksomhed har aktualitet. Ansøgere, der har gennemført en praktisk uddannelse, der ligger mere end 10 år tilbage, skal herudover have udført psykologfaglig praktisk virksomhed af mindst 2 års varighed inden for de seneste 10 år og have modtaget supervision i denne virksomhed.

Uddannelsens indhold - arbejdsopgaver

Psykologen skal have arbejdet inden for hvert af de to hovedområder: udredning og intervention. Intervention skal primært være i form af direkte intervention, men kan suppleres med indirekte intervention. Ved indirekte intervention forstås supervision af egen eller andre faggrupper.

Psykologen skal have arbejdet med målgruppen individ og derudover med mindst en af de to målgrupper: gruppe, organisation.

I løbet af den praktiske uddannelse skal psykologen have haft mindst 500 konfrontationstimer under arbejdet med udredning og mindst 500 konfrontationstimer under arbejdet med intervention.

Psykologen skal have haft mindst 200 konfrontationstimer med målgruppen individ og mindst 200 konfrontationstimer *enten* med målgruppen gruppe *eller* med målgruppen organisation.

Psykologen skal have modtaget supervision på sit arbejde med udredning og intervention.

De to hovedområder og de tre målgrupper er nærmere beskrevet i bilaget: Hovedområder og Målgrupper.

Kapitel 3. Supervision/psykologfaglig vejledning

Formålet med supervision - ansvar og pligter

I løbet af den praktiske uddannelse skal psykologen under supervision udvikle sine færdigheder i at tilrettelægge og gennemføre relevant udredning og intervention. Der henvises herom til kapitel 1: Formålet med den praktiske uddannelse.

Supervisionen skal omfatte såvel sagsaspekter som relationen mellem supervisanden og den målgruppe, som supervisanden har foretaget udredning og/eller intervention i forhold til (klienten).

Supervision med henblik på autorisation forudsætter, at supervisor og supervisand på forhånd har truffet aftale om, hvornår et super-

visionsforløb skal foregå, og hvilke hovedområder og arbejds-temaer supervisionen skal indeholde. De løbende faglige drøftelser af arbejdsopgaver, der finder sted på en arbejdsplads, betragtes ikke som supervision i forbindelse med autorisation.

At være supervisor indebærer, at man påtager sig ansvaret for, at supervisanden modtager kvalificeret vejledning i at tilrettelægge og gennemføre relevant udredning og/eller intervention i forhold til de arbejds temaer, der er aftalt.

Hvis den psykologfaglige udvikling ikke forløber tilfredsstillende, forventes det, at supervisor gør supervisanden opmærksom herpå og pointerer, at supervisor har pligt til i en supervisionserklæring at afgive en udtalelse om supervisandens psykologfaglige udvikling under det pågældende forløb.

Supervisors faglige kvalifikationer

Supervisor skal have faglig kompetence inden for de områder, som vedkommende påtager sig at supervisere i. Den supervision, der indgår i grundlaget for autorisation, skal være modtaget af psykologer, der er autoriseret af Psykolognævnet, og som har arbejdet som psykolog i mindst 3 år efter kandidateksamen.

Supervision ved andre akademiske faggrupper end psykologer, der har arbejdet inden for deres fagområde i mindst 3 år efter kandidateksamen, kan godkendes efter en konkret vurdering, hvis supervisionen ligger inden for deres fagområde, og supervisionen har været nødvendig og faglig relevant i uddannelsesforløbet. Den enkelte ansøger kan højst påregne at få godkendt 25 timers supervision ved andre faggrupper end psykologer.

Der henvises til kapitel 6 om overgangsregler for psykologer, der har modtaget supervision i arbejdsopgaver inden for det arbejds- og organisationspsykologiske arbejdsområde.

Egenterapi ved andre end autoriserede psykologer kan godkendes efter en konkret vurdering. Der vil herved indgå en vurdering af terapeutens uddannelsesmæssige baggrund og erfaringsgrundlag. Om egenterapiens omfang henvises til følgende afsnit: Supervisionens omfang.

Supervisionens omfang

Som et led i den praktiske uddannelse skal psykologen have modtaget supervision svarende til mindst 160 timer, hvoraf mindst 40 timer skal være i form af individuel supervision og mindst 40 timer i form af supervision i gruppe.

I forbindelse med autorisation regnes 1 times supervision at udgøre 60 minutter.

Ud af de 160 timers supervision skal mindst 40 timer være modtaget af én ekstern supervisor, dvs. en supervisor som arbejder på en anden arbejdsplads end psykologen. Med ”anden arbejdsplads” forstås en arbejdsplads, der har en anden faglig ledelse og anden kollegagrube end den arbejdsplads, hvor psykologen selv arbejder.

For at supervisorsforløb kan medregnes i forbindelse med autorisation, skal ansøger som udgangspunkt have modtaget mindst 10 timers supervision ved samme supervisor. Kortere supervisorsforløb kan dog medregnes med op til 30 timer, hvis supervisionen hos den enkelte supervisor har udgjort mindst 5 timer.

Individuel supervision skal som udgangspunkt være modtaget i supervisandens egne sager, og gruppesupervision skal være givet i gruppedeltagernes egne sager. Ved ”egne sager” forstås psykologfaglige opgaver, som psykologen har fået tildelt i arbejdsmæssig sammenhæng, og som psykologen herigennem er helt eller delvist ansvarlig for.

Live-supervision af et psykolog/klient forhold, hvor supervisionen finder sted på et kursus, og hvor klienten tildeles psykologen som led i kurset, kan medregnes med højst 20 timer.

Supervision i grupper medregnes kun, hvis flertallet af supervisanderne har bestået kandidateksamen i psykologi eller dermed ligestillet eksamen. Supervision i grupper, hvor flertallet af supervisanderne har en anden akademisk uddannelse, kan medregnes til den praktiske uddannelse efter en konkret vurdering, hvis supervisionen har været nødvendig og fagligt relevant.

Supervision, der er modtaget i grupper på mere end 2 supervisander, medregnes ikke med det fulde timetal. Psykolognævnet bestemmer antallet af supervisionstimer i grupper på følgende måde:

Grupper på 2	(excl. supervisor)	det fulde timetal
Grupper på 3-5	(excl. supervisor)	2/3 af det fulde timetal
Grupper på 6-12	(excl. supervisor)	1/2 af det fulde timetal

Det er de omregnede timetal, der lægges til grund for vurderingen af, hvorvidt kravene til supervisionens omfang er opfyldt. I dokumentationen for supervision, der modtages med henblik på autorisation, angives det fulde timetal for supervisionen.

Supervision i grupper på mere end 12 supervisander medregnes ikke i forbindelse med autorisation.

Egenterapi kan indgå som grundlag for autorisation med op til 25 timer med den virkning, at kravet om 160 supervisionstimer i egne arbejdsopgaver nedsættes tilsvarende. Egenterapi medfører ingen

reduktion af kravet om 40 timers supervision ved én ekstern supervisor.

Kapitel 4. Dokumentation for den praktiske uddannelse

Psykologer, der ønsker at søge om autorisation, skal udfylde og indsende et ansøgningsskema til Psykolognævnet. Sammen med ansøgningsskemaet skal ansøgeren indsende kopi af eksamensbevis og dokumentation for den praktiske uddannelse.

Arbejdsgiveren skal bekræfte, hvor længe ansøgeren har været ansat som psykolog, samt fordelingen af konfrontationstimer på henholdsvis udredningsopgaver og interventionsopgaver. Arbejdsgiveren skal endvidere bekræfte, hvordan konfrontationstimerne har været fordelt på ansøgerens arbejde med målgrupperne: individ, gruppe og organisation.

Privatpraktiserende psykologer, der ikke har en arbejdsgiver, skal underskrive en erklæring på tro og love om fordelingen af konfrontationstimer på hovedområder og målgrupper. Psykologen skal desuden indsende opgørelser over bruttoindtægter ved arbejde i privat praksis. Opgørelserne skal være bekræftet af en revisor.

Supervisor skal bekræfte supervisionsforløb, der kan danne grundlag for autorisation.

Psykolognævnet har udarbejdet følgende blanketter der forudsættes anvendt som dokumentation for det praktiske arbejde som psykolog, supervision og egenterapi:

- Praktisk Arbejde
- Privat Praktiserende (Erklæring på tro og love)
- Supervision
- Egenterapi

Ansøgningsskema og blanketter findes på Psykolognævnets hjemmeside, men kan også rekvireres ved skriftlig eller telefonisk henvendelse til Psykolognævnet.

Kapitel 5. Særlige forhold

Det er en forudsætning for at blive autoriseret som psykolog, at ansøgeren har dokumenteret den praktiske uddannelse, jf. retningslinjernes kapitel 4.

Psykologer, der har haft praktisk psykologarbejde gennem en periode på mindst 20 år, kan opnå autorisation efter en konkret vurdering, uanset det ikke er muligt at fremskaffe tilstrækkelig dokumentation for uddannelsen, for eksempel på grund af supervisors død, arbejdspladsens ophør eller andre særlige forhold.

Ansøgeren skal indsende dokumentation for de dele af uddannelsen, som det er muligt at få dokumenteret, samt en beskrivelse af de dele af uddannelsen, der ikke kan dokumenteres. Ud fra den foreliggende dokumentation og ansøgerens beskrivelse vurderer Psykolognævnet, om ansøgerens praktiske uddannelse kan danne grundlag for autorisation.

Kapitel 6. Ikrafttræden og overgangsordning

Retningslinjerne træder i kraft den 1. januar 2003.

Retningslinjerne har virkning for psykologer, der er uddannet efter den 1. januar 2003, eller som først har begyndt den praktiske uddannelse med henblik på autorisation efter denne dato.

Psykologer, som har bestået kandidateksamen i psykologi eller dermed ligestillet eksamen inden den 1. januar 2003, og som har påbegyndt den praktiske uddannelse med henblik på autorisation inden denne dato, kan søge autorisation efter Psykolognævnets retningslinjer af april 1998.

Det er en betingelse for at opnå autorisation efter Psykolognævnets retningslinjer af april 1998, at ansøgning om autorisation er Psykolognævnet i hænde senest den 31. marts 2005.

Psykologer, som ansøger om autorisation fra den 1. april 2005, kan kun opnå autorisation efter de retningslinjer, der træder i kraft den 1. januar 2003.

Supervision ved andre akademiske faggrupper end psykologer, der har arbejdet i mindst 3 år inden for deres fagområde, kan godkendes med op til 40 timer, hvis supervisionen er modtaget i arbejds- og organisationspsykologiske sager/arbejdsopgaver. Det er en forudsætning, at supervisionen har været nødvendig og faglig relevant i uddannelsesforløbet, og at supervisionen fandt sted senest den 31. december 2007.

Psykolognævnet, december 2002

Eksempler og definitioner

Hovedområder og Målgrupper

Det psykologfaglige arbejde kan opdeles i to hovedområder: udredning og intervention, der foretages i forhold til de tre målgrupper: individ, gruppe og organisation.

I. Hovedområder

Udredning

Udredning karakteriserer det forløb, hvor psykologen for eksempel via indsamling af information, samtaler med klienter, testning, undersøgelse samt vurderinger og analyser arbejder sig frem til en forståelse af den præsenterede opgave, problem eller konflikt. Udredningen afsluttes oftest med, at psykologen gennem en rapportering (mundtlig eller skriftlig) præsenterer sin udredning og dens konklusioner til opdragsgiveren.

Intervention

Intervention karakteriserer det forløb, hvor psykologen på baggrund af en erhvervet viden om opgaven (via egen eller andres udredning, et indledende samtaleforløb eller lignende) igangsætter en påvirknings-, ændrings- eller udviklingsproces ved hjælp af psykologiske metoder.

Selvom en udredning i mindre grad påvirker de personer, udredningen retter sig mod, og den præsenterede problemstilling, og der tilsvarende sker en opsamling af information undervejs i interventionen, er det væsentligt, at psykologen over for opdragsgiver og de, som indgår i opdraget, tilkendegiver, om et givent forløb er at betragte som udredning eller intervention.

Ved nogle psykologfaglige opgaver kan det være hensigtsmæssigt, at psykologen sammen med dem, som indgår i opdraget, gennemløber en proces, som veksler mellem elementer med udredning og elementer med intervention. Det er også her væsentligt, at psykologen over for de personer, der indgår i opdraget, beskriver og opnår accept af denne arbejdsform.

II. Målgrupper

Individ

Et individ kan ikke undersøges eller beskrives uden samtidig at medinddrage individets sociale forhold og relationer. Som en del af udredningen kan psykologen for eksempel have kontakt med personens sociale netværk for at indhente oplysninger, men dette gør ikke målgruppen til "gruppe". Det psykologiske arbejde med målgruppen individ defineres derfor ved, at psykologen i opga-

verne har den primære kontakt med én person med henblik på udredning eller intervention i forhold til denne person og med fokus på denne persons individualitet.

Eksempler på udredning i forhold til individer:

- Psykologisk undersøgelse (med anvendelse af test, samtaler, interview m.m.)
- Samtale- eller observationsforløb med henblik på efterfølgende vurdering eller udtalelse
- Opgaver med rekruttering og udvælgelse af medarbejdere og ledere
- Visitation

Eksempel på intervention i forhold til individer:

- Samtaler og rådgivningsforløb
- Psykoterapeutiske forløb
- Supervision og faglig vejledning
- Træningsaktiviteter

Gruppe

Som ved individ er det psykologens kontakter i opgaven, der afgrænser målgruppen gruppe fra målgruppen individ. En gruppe består af to eller flere individer, mellem hvilke der består visse dynamiske relationer, og hvor der er en eller anden form for interaktion og samspil. Målgruppen gruppe har en (relativ) konstans i den periode, hvor psykologen arbejder med udredning eller intervention.

Fokus er på gruppens dynamik, interaktion og samspil med respekt for de enkelte individer, der indgår i gruppen. Som en del af udredningen kan psykologen for eksempel interviewe enkeltpersoner med henblik på at anvende dette i gruppesammenhænge.

Målgruppen gruppe kan for eksempel være:

- En familie
- En gruppe sammensat med henblik på terapi
- En gruppe sammensat med henblik på supervision eller faglig vejledning
- En gruppe sammensat, fordi de har en fælles reference (ulykke, krise m.m.)
- En gruppe, der har en arbejdsmæssig tilknytning (klasse, team m.m.)

Eksempler på udredning i forhold til gruppe:

- Psykologisk undersøgelse, evaluering og analyse (med anvendelse af test, samtaler, interview m.m.)
- Samtale- eller observationsforløb med henblik på efterfølgende udtalelse eller vurdering
- Visitation

Eksempel på intervention i forhold til gruppe:

- Familierådgivning og familierapi
- Terapi- og samtaleforløb med grupper
- Supervision og faglig vejledning
- Teamudvikling
- Ledertræning

Organisation

Målgruppen organisation er karakteriseret ved at være et socialt system af interne relationer, som primært er bestemt af et fælles mål og/eller af en specifik magtinstans, som er afgørende for relationerne. De interne relationer i organisationer er baseret på, at nogen eller noget beslutter muligheden for andre til at træde ud og ind, blive medlem eller miste medlemskab.

I organisationen mødes og handler individer i grupper om fælles midler til at opnå forskellige mål og fælles mål. Derigennem skaber de den relevante sociale struktur af gensidigt afhængige adfærdsmønstre. Individet kan være del af en eller flere forskellige grupper samtidig.

I arbejdet med målgruppen organisation er fokus på organisationens kerneaktiviteter så som læring, selvrefleksion, forandring og udvikling. Den enkelte medarbejder og de enkelte grupper er bærerne af disse processer. Derfor er gruppernes og individernes handlinger og de måder, individerne organiserer de daglige aktiviteter på, et væsentligt grundlag til forståelse af organisationen.

Eksempler på udredning i forhold til organisation:

- Psykologisk undersøgelse, evaluering og analyse (for eksempel med henblik på trivselsproblemer, en ønsket omstilling, udvidelse, nedskæring eller sammenlægning)

Eksempel på intervention i forhold til organisation:

- Organisationsforandring og -udvikling (for eksempel med henblik på at forbedre trivsel, understøtte en omstilling, udvidelse, personalereduktion eller sammenlægning).

Bekendtgørelse om betaling af gebyr for meddelelse af autorisation som psykolog

(Bekendtgørelse nr. 978 af 31. oktober 2000)

I henhold til § 2, stk. 4, i lov nr. 494 af 30. juni 1993 om psykologer m.v., som senest ændret ved § 4 i lov nr. 207 af 27. marts 2000, fastsættes:

§ 1. Der betales et gebyr på 1.500 kr. for meddelelse af autorisation som psykolog.

Stk. 2. Gebyret indbetales til Socialministeriet, før der udstedes autorisationsbevis.

§ 2. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2001 og har virkning for de autorisationer, der meddeles af Psykolognævnet efter denne dato.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 35 af 18. januar 1994 ophæves.

Socialministeriet, den 31. oktober 2000

Henrik Dam Kristensen

/Frode Svendsen

Bekendtgørelse om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser

(Bekendtgørelse nr. 813 af 12. september 1994)

I medfør af § 14, stk. 1, og § 23, stk. 2, i lov nr. 494 af 30. juni 1993 om psykologer m.v., fastsættes:

§ 1. Pligten til at føre ordnede optegnelser (journal) gælder enhver autoriseret psykolog, der yder psykologisk rådgivning, undersøgelse eller behandling for personlige, familiemæssige eller tilsvarende problemer, individuelt såvel som i grupper.

Stk. 2. Det påhviler den autoriserede psykolog, som er ansvarlig for andres medvirken i behandlingen, at sørge for, at disses materiale herom journalføres.

§ 2. For autoriserede psykologer ansat i sygehusvæsenet indgår oplysninger og andet materiale vedrørende den psykologiske behandling m.v. i den almindelige patientjournal.

§ 3. Der skal for hvert sagsforløb føres een journal.

§ 4. Optegnelser i journalen skal dateres.

Stk. 2. Optegnelser skal foretages i permanent skrift og være letlæselige. Når der anvendes forkortelser, skal disse umiddelbart kunne forstås af fagfæller.

Stk. 3. Så vidt muligt bør optegnelserne være formuleret, så de kan læses og forstås af klienterne.

Stk. 4. Den, om hvis personlige forhold der udarbejdes optegnelser, har, jf. lov om psykologer m.v., § 14, stk. 3, ret til aktindsigt i optegnelserne. Retten til aktindsigt kan dog, jf. lovens § 14, stk. 4, begrænses i det omfang, hvor partens interesse i aktindsigt findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private interesser.

§ 5. Journalen skal indeholde oplysning om:

- 1) Klientens navn, alder og bopæl,
- 2) årsagen til henvendelsen, herunder om klienten er henvist,
- 3) foretagne psykologiske undersøgelser og foreløbige vurderinger,
- 4) den iværksatte psykologiske rådgivning og behandling, samt oplysninger om den information, der er givet patienten om behandlingen,

5) hvem der har foretaget den psykologiske undersøgelse og behandling,

6) eventuel anbefaling af kontakt til andre instanser.

§ 6. Journalen skal opbevares i mindst 3 år regnet fra tidspunktet for den senest foretagne optegnelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 er ikke til hinder for, at journalen overdrages en anden autoriseret psykolog, der har vedkommende klient i behandling, til fortsat opbevaring. Overdragelse af journalen kræver dog samtykke fra klienten.

§ 7. De regler, der gælder for offentlige ansættelsessteder for journalføring, opbevaring og kassation, tilsidesættes ikke af bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

§ 8. Overtrædelse af denne bekendtgørelse straffes med bøde i henhold til § 23 i lov nr. 494 af 30. juni 1993 om psykologer m.v.

§ 9. Bekendtgørelsen træder i kraft den 24. september 1994.

Socialministeriet, den 12. september 1994

Yvonne Herløv Andersen

/ Frode Svendsen

Vejledning om autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser (journaler), jf. Socialministeriets bekendtgørelse nr. 813 af 12. september 1994

September 1995

Reglerne om pligten til at føre ordnede optegnelser fremgår af § 14 i bekendtgørelse af lov om psykologer, nr. 132 af 27. februar 2004) Socialministeriets bekendtgørelse nr. 813 af 12. september 1994.

1. Hvem gælder journalpligten for. § 1 i bekendtgørelsen.

Pligten til at føre ordnede optegnelser (journalpligten) gælder alle autoriserede psykologer, uanset om de er selvstændige eller privat eller offentligt ansatte, jf. psykologlovens § 14. Hverken lovens § 14 eller bekendtgørelsen giver hjemmel for at fravige autoriserede psykologers pligt til at føre ordnede optegnelser. Dog vil der ikke være journalpligt, når autoriserede psykologer varetager anonym rådgivning, der er organiseret af offentlige myndigheder i henhold til lovgivning eller andre regler.

2. Hvilken virksomhed er omfattet af journalpligten. § 1 i bekendtgørelsen.

Journalpligten omfatter psykologisk rådgivning, undersøgelse eller behandling for personlige, familiemæssige eller tilsvarende problemer, individuelt såvel som i grupper. Virksomhed, der ligger herudover, omfattes ikke af bekendtgørelsen.

Uden for journalpligten kan for eksempel falde supervision, kursusvirksomhed m.v. og rent indledende samtaler om start af en behandling.

3. Indhold. § 5 i bekendtgørelsen.

En journal skal oplyse om det forløb, den enkelte klient er i gang med og hvad der er aftalt m.v. Journalen skal derfor indeholde oplysninger af betydning for behandlingen af den pågældende klient. Det vil sige både faktiske og behandlingsmæssige oplysninger. Kravet til journalen er også, at den status, som optegnelserne er udtryk for, så vidt muligt skal være genkendelig for klienten, og at den skal kunne læses og forstås af en anden psykolog.

Den beskrivelse af kravene til indholdet i journalen, som fremgår af journalbekendtgørelsens § 5, må opfattes som svarende til minimumskravene i de optegnelseskrav, som gælder for offentlige myndigheder i medfør af forvaltningsloven.

Ved udfærdigelse af erklæringer må selve erklæringen betragtes som en del af journalen, som herudover skal indeholde oplysninger om resultater af eventuelle tests og notater om for eksempel interviews, der har ligget til grund for udfærdigelsen af erklæringen.

4. Specielt om offentligt ansatte. §§ 2 og 7 i bekendtgørelsen.

For autoriserede psykologer, ansat i offentlige forvaltninger gælder en forpligtelse til at føre en eller anden form for journal/optegnelse i medfør af forvaltningsloven.

Hvis ansættelsesstedet eventuelt har fastsat journalretningslinjer, herunder eventuelle særlige journalregler for psykologer, gælder disse også for de ansatte autoriserede psykologer.

De optegnelser, der føres af en autoriseret psykolog i en konkret sag, indgår i myndighedens journal og er en del af denne.

5. Hvem tilhører journalen.

For offentligt ansatte autoriserede psykologer tilhører journalen den offentlige myndighed, idet psykologen er underlagt de gældende regler for ansættelsesstedet.

Drejer det sig om ansættelse ved for eksempel selvejende institutioner eller lignende, der drives for offentlige midler og må antages at være omfattet af de regler, der gælder for offentlige myndigheder i medfør af forvaltningsloven, vil journalmaterialet tilhøre institutionen.

For selvstændige og privat ansatte autoriserede psykologer tilhører journalen psykologen, jf. at det i medfør af lovens § 14 og bekendtgørelsens § 6 påhviler den autoriserede psykolog at opbevare sine optegnelser i mindst tre år samt at psykologen har tavshedspligt under strafansvar jf. neden for under punkt 6.

6. Tavshedspligt som beskyttelse af optegnelser om klienters private forhold.

Der henvises til reglerne om offentligt ansattes tavshedspligt i forvaltningslovens § 27, jf. straffelovens § 152 og §§ 152c-152f.

Bestemmelsen i forvaltningslovens § 27, stk. 1, nr.6 omfatter tavshedspligt om sådanne personoplysninger, som vel typisk kan forekomme i psykologers journaler, nemlig oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, herunder oplysninger om

seksuelle og strafbare forhold samt helbredsforhold, væsentlige sociale problemer samt misbrug af nydelsesmidler og lignende, jf. også formuleringen i forvaltningslovens § 28, stk.1.

Tavshedspligten gælder alle offentligt ansatte også midlertidigt ansatte.

Tavshedspligten påhviler den enkelte offentligt ansatte dvs. at den der under arbejdet bliver bekendt med fortrolige oplysninger selv skal sørge for, at oplysningerne ikke videregives til uvedkommende.

Af forarbejderne til psykologloven fremgår, at straffelovens bestemmelser om offentligt ansattes tavshedspligt også gælder for autoriserede psykologer, uanset ansættelsesforhold.

7. Oplysningspligt - videregivelse af oplysninger.

Reglerne om oplysningspligt og videregivelse af oplysninger findes i psykologlovens § 14, stk. 3-5, om aktindsigt.

Ifølge § 14, stk. 3, har den, om hvis personlige forhold der er udarbejdet optegnelser efter journalreglerne ret til aktindsigt i optegnelserne.

Efter § 14, stk. 4, kan retten til aktindsigt dog begrænses i det omfang, hvor partens interesse i aktindsigt findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller andre private interesser.

§ 14, stk. 5, indeholder klageregler for den, der får afslag på anmodning om aktindsigt.

For offentligt ansatte psykologer gælder endvidere forvaltningslovens §§ 28 - 32 om videregivelse af oplysninger til en anden forvaltningsmyndighed.

Frode Svendsen
sekretariatschef

/

Jørgen Larsen

Bestemmelser vedrørende
tavshedspligt m.v.:
Forvaltningslovens §§ 27-32
Straffelovens §§ 152 og 152 c-f
Retsplejelovens §§ 169 og 170, stk. 3.

Forvaltningslov
(Lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007)

Kapitel 8
Tavshedspligt m.v.

Tavshedspligt

§ 27. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, har tavshedspligt, jfr. borgerlig straffelov § 152 og §§ 152 c-152 f, når en oplysning ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som fortrolig, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, herunder navnlig til:

- 1) statens sikkerhed eller rigets forsvar,
- 2) rigets udenrigspolitiske eller udenrigsøkonomiske interesser, herunder forholdet til fremmede magter eller mellemfolkelige institutioner,
- 3) forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser samt straffuldbyrdelse og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning,
- 4) gennemførelse af offentlig kontrol-, regulerings- eller planlægningsvirksomhed eller af påtænkte foranstaltninger i henhold til skatte- og afgiftslovgivningen,
- 5) det offentliges økonomiske interesser, herunder udførelsen af det offentliges forretningsvirksomhed,
- 6) enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers interesse i at beskytte oplysninger om deres personlige eller interne, herunder økonomiske, forhold, eller

- 7) enkeltpersoners eller private selskabers eller foreningers økonomiske interesse i at beskytte oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold.

Stk. 2. Inden for den offentlige forvaltning kan der kun pålægges tavshedspligt med hensyn til en oplysning, når det er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til bestemte offentlige eller private interesser som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. En forvaltningsmyndighed kan bestemme, at en person uden for den offentlige forvaltning har tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet hertil.

Stk. 4. Fastsættes der i henhold til § 1, stk. 2, regler om tavshedspligt, eller pålægges der tavshedspligt efter stk. 3, finder straffelovens § 152 og §§ 152 c-152 f tilsvarende anvendelse på overtrædelse af sådanne regler eller pålæg.

*Videregivelse af oplysninger til
en anden forvaltningsmyndighed*

§ 28. Oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, herunder oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, foreningsmæssige, seksuelle og strafbare forhold samt oplysninger om helbredsforhold, væsentlige sociale problemer og misbrug af nydelsesmidler og lignende, må ikke videregives til en anden forvaltningsmyndighed.

Stk. 2. Videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan dog ske, når

- 1) den, oplysningen angår, har givet samtykke,
- 2) det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives,
- 3) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, eller
- 4) videregivelsen er et nødvendigt led i sagens behandling eller er nødvendig for, at en myndighed kan gennemføre tilsyns- eller kontrolopgaver.

Stk. 3. Andre fortrolige oplysninger må ud over de i stk. 2 nævnte tilfælde kun videregives til en anden forvaltningsmyndighed, når det må antages, at oplysningen vil være af væsentlig

betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, myndigheden skal træffe.

Stk. 4. Samtykke efter stk. 2, nr. 1, skal meddeles skriftligt og indeholde oplysning om, hvilken type oplysninger der må videregives, til hvem oplysninger må videregives og til hvilket formål. Kravet om skriftlighed kan dog fraviges, når sagens karakter eller omstændighederne i øvrigt taler derfor.

Stk. 5. Samtykke efter stk. 2, nr. 1, bortfalder senest et år efter det er givet.

Stk. 6. Lokale administrative organer, som ved lov er tillagt en selvstændig kompetence, anses som en selvstændig myndighed efter stk. 1 og 3.

§ 29. I sager, der rejses ved ansøgning, må oplysninger om ansøgerens rent private forhold ikke indhentes fra andre dele af forvaltningen eller fra en anden forvaltningsmyndighed.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) ansøgeren har givet samtykke hertil,
- 2) andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov eller
- 3) særlige hensyn til ansøgeren eller tredjemand klart overstiger ansøgerens interesse i, at oplysningen ikke indhentes.

§ 30. Fortrolige oplysninger, der udelukkende er indhentet med henblik på statistiske uddrag eller som led i en videnskabelig undersøgelse, må ikke videregives til en forvaltningsmyndighed til anden anvendelse.

§ 31. I det omfang en forvaltningsmyndighed er berettiget til at videregive en oplysning, skal myndigheden på begæring af en anden forvaltningsmyndighed videregive oplysningen, hvis den er af betydning for myndighedens virksomhed eller for en afgørelse, som myndigheden skal træffe.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder dog ikke anvendelse, hvis videregivelsen påfører myndigheden et merarbejde, der væsentligt overstiger den interesse, den anden myndighed har i at få oplysningerne.

§ 32. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, må ikke i den forbindelse skaffe sig fortrolige oplysninger, som ikke er af betydning for udførelsen af den pågældendes opgaver.

Bekendtgørelse af straffeloven

(Lovbekendtgørelse nr. 1034 af 29. oktober 2009)

§ 152. Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hvern, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Begås det i stk. 1 nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Som særligt skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

Stk. 3. En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

§ 152 a. Bestemmelsen i § 152 finder tilsvarende anvendelse på den, som i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med en offentlig myndighed. Det samme gælder den, som virker eller har virket ved telefonanlæg, der er anerkendt af det offentlige.

§ 152 b. Med samme straf som efter § 152 straffes den, som udøver eller har udøvet en virksomhed eller et erhverv i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse, og som uberettiget videregiver eller udnytter oplysninger, som er fortrolige af hensyn til private interesser, og hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab.

Stk. 2. Med samme straf som efter § 152 straffes endvidere den, som virker eller har virket som ansat ved De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor, eller som arbejder eller har arbejdet i kontorets lokaler, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige statistiske oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab.

§ 152 c. Bestemmelserne i §§ 152-152 b gælder også for de pågældende personers medhjælpere.

§ 152 d. Bestemmelserne i §§ 152-152 c finder tilsvarende anvendelse på den, som uden at have medvirket til gerningen uberettiget skaffer sig eller udnytter oplysninger, der er fremkommet ved en sådan overtrædelse.

Stk. 2. Med samme straf straffes den, der uden at have medvirket

til gerningen uberettiget videregiver oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 1, som er fremkommet ved overtrædelse af §§ 152-152 c.

Stk. 3. På samme måde straffes den, som uden at have medvirket til gerningen uberettiget videregiver oplysninger, der er fortrolige af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar.

§ 152 e. Bestemmelserne i §§ 152-152 d omfatter ikke tilfælde, hvor den pågældende:

- 1) er forpligtet til at videregive oplysningen eller
- 2) handler i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv.

§ 152 f. Overtrædelse af §§ 152-152 d, hvorved der alene er krænkede private interesser, er undergivet privat påtale.

Stk. 2. Offentlig påtale kan dog ske, når den forurettede anmoder herom.

Bekendtgørelse af lov om rettens pleje

(Lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. oktober 2009)

§ 169. Tjenestemænd eller andre, der handler i offentligt eller dermed ligestillet hverv, må ikke uden samtykke af vedkommende myndighed afkræves vidneforklaring om forhold, med hensyn til hvilke der i det offentliges interesse påhviler dem tavshedspligt. For medlemmer af Folketinget kræves samtykke af tingets formand og vedkommende minister.

Stk. 2. Nægtes samtykke, kan retten, såfremt forklaringens afgivelse findes at være af afgørende betydning for sagens udfald, pålægge vedkommende myndighed over for retten at redegøre for grundene til nægtelsen. Finder retten herefter, at hensynet til hemmeligholdelse bør vige for hensynet til sagens oplysning, kan den bestemme, at vidneforklaring skal afgives. Dette gælder dog ikke, hvis nægtelsen er begrundet med hensynet til statens sikkerhed, til dens forhold til fremmede magter eller med hensynet til tredje-mands liv eller helbred.

§ 170. ...

Stk. 3. Retten kan bestemme, at forklaring ikke skal afgives om

forhold, med hensyn til hvilke vidnet i medfør af lovgivningen har tavshedspligt, og hvis hemmeligholdelse har væsentlig betydning.

Stk. 4. Reglerne i stk. 1-3 gælder også for de pågældende persons medhjælpere.

Lov om markedsføring af sundhedsydelser

(Lov nr. 326 af 6. maj 2003)

VI MARGRETHE DEN ANDEN,
af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget
og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Loven omfatter markedsføring af sundhedsydelser, som udføres af eller på vegne af autoriserede eller ikke-autoriserede sundhedspersoner inden for sundhedsvæsenet. Loven fastsætter, medmindre andet er bestemt, fælles regler for markedsføring vedrørende offentlige og private sygehuse, private klinikker og privatpraktiserende sundhedspersoner samt andre institutioner, der leverer sundhedsydelser, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Ved sundhedsydelser forstås i denne lov den sundhedsfaglige virksomhed, som autoriserede sundhedspersoner udfører i medfør af deres autorisation eller i øvrigt udfører, og som ikke-autoriserede sundhedspersoner har adgang til at udføre.

Stk. 3. Loven omfatter endvidere den sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende virksomhed, som apotekerne har ret til at udføre efter § 12, stk. 1, nr. 2 i lov om apotekervirksomhed.

Stk. 4. Indenrigs- og sundhedsministeren kan efter indhentet udtalelse fra Forbrugerombudsmanden fastsætte bestemmelser om, at loven helt eller delvis skal gælde anden virksomhed end nævnt i stk. 1-3.

Stk. 5. Sundhedsstyrelsen kan efter indhentet udtalelse fra Forbrugerombudsmanden fastsætte nærmere regler for anvendelsesområdet efter stk. 1-4.

Kapitel 2

Markedsføring

Vildledning, nedsættende omtale m.v.

§ 2. Der må ikke ved markedsføring af sundhedsydelser efter denne lov anvendes urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde angivelser.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder også angivelser, der på grund af deres form, eller fordi de angår uvedkommende forhold, er utilbørlige over for andre, herunder andre sundhedspersoner eller forbrugere.

Stk. 3. Der må ikke anvendes vildledende fremgangsmåder eller øvrige fremgangsmåder, såfremt de på grund af deres særlige form, eller fordi de inddrager uvedkommende forhold, er utilbørlige over for andre, herunder andre sundhedspersoner eller forbrugere.

Stk. 4. Rigtigheden af angivelser om faktiske forhold skal kunne dokumenteres.

Stk. 5. Markedsføring må ikke finde sted i fjernsyn, film, video eller lignende.

Sammenlignende reklame

§ 3. Sammenlignende reklame omfatter enhver reklame, som direkte eller indirekte henviser til en konkurrent eller til sundhedsydelser, som udbydes af en konkurrent.

Stk. 2. Sammenlignende reklame, jf. stk. 1, er ikke tilladt efter denne lov, medmindre sammenligningen

- 1) ikke er vildledende,
- 2) angår sundhedsydelser, der opfylder samme behov eller tjener samme formål,
- 3) er objektiv og sammenligner en eller flere konkrete og relevante egenskaber, der kan dokumenteres, og som er repræsentative for disse sundhedsydelser, herunder prisen,
- 4) ikke skaber forveksling mellem annoncøren og en konkurrent eller mellem annoncørens og en konkurrents firmanavn, andre karakteristiske kendetegn eller sundhedsydelser,
- 5) ikke miskrediterer eller nedvurderer en konkurrents firmanavn, andre karakteristiske kendetegn, sundhedsydelser, aktiviteter eller øvrige forhold og
- 6) ikke drager utilbørlig fordel af den anseelse, der er knyttet til en konkurrents firmanavn eller andre karakteristiske kendetegn.

Stk. 3. I enhver sammenlignende reklame, som indeholder særtilbud, skal det klart fremgå, hvornår tilbuddet ophører. Gælder særtilbuddet endnu ikke, skal det tillige oplyses, hvornår perioden for den særlige pris eller for andre særlige betingelser begynder.

Kapitel 3

Tilsynsbestemmelser

§ 4. Sundhedsstyrelsen fører tilsyn med lovens overholdelse, jf. dog stk. 6.

Stk. 2. Sundhedsstyrelsen kan kræve meddelt alle oplysninger, som skønnes nødvendige til afgørelse af, om et forhold falder ind under lovens bestemmelser. Oplysningerne kan kræves meddelt inden for en kort frist, når det gælder sammenlignende reklame, eller når det efter omstændighederne skønnes påkrævet.

Stk. 3. Sundhedsstyrelsen kan på eget initiativ eller på baggrund af klager fra andre optage sager til behandling. Sundhedsstyrelsen er ikke forpligtet til at behandle alle sager, som forelægges. Sundhedsstyrelsen skal ved optagelse af sager til behandling navnlig lægge vægt på varetagelsen af hensynet til forbrugerne.

Stk. 4. Sundhedsstyrelsen kan som led i tilsynet give udtryk for sin opfattelse af sagen.

Stk. 5. Sundhedsstyrelsen kan efter indhentet udtalelse fra Forbrugerombudsmanden fastsætte nærmere regler for markedsføring efter denne lov, jf. dog stk. 6 vedrørende nærmere regler for psykologer.

Stk. 6. Psykolognævnet, jf. lov nr. 494 af 30. juni 1993 om psykologer m.v., fører tilsyn med psykologers markedsføring og kan som led i tilsynet give udtryk for sin opfattelse af sagen eller søge iværksat sanktioner efter lovens § 5, stk. 1 og 2. Psykolognævnet kan i denne forbindelse efter indhentet udtalelse fra Forbrugerombudsmanden fastsætte nærmere regler for psykologers markedsføring efter denne lov.

Stk. 7. Sundhedsstyrelsens afgørelser efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 4

Straffebestemmelser

§ 5. Overtrædelse af § 2, stk. 1-3 og 5, og § 3, stk. 2 og 3, straffes med bøde.

Stk. 2. Overtrædelse af § 2, stk. 2 og 3, der består i skadelig omtale af en anden sundhedsperson eller af forhold, der særligt angår den pågældende, er undergivet privat påtale, medmindre almene hensyn kræver påtale.

Stk. 3. Den, som undlader at meddele oplysninger, der afkræves efter § 4, stk. 2, eller som i forhold, der omfattes af loven, meddeler Sundhedsstyrelsen urigtige eller vildledende oplysninger, straffes med bøde,

Stk. 4. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 5. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 5

Ikrafttrædelsesbestemmelser

§ 6. Loven træder i kraft den 1. september 2003.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 463 af 10. juni 1997 om reklamer for sundhedsydelser.

§ 7. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan for Færøerne sættes i kraft ved kongelig anordning med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Givet på Amalienborg, den 6. maj 2003

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

Margrethe R.

/Lars Løkke Rasmussen

Bekendtgørelse om markedsføring af sundhedsydelser

(Bekendtgørelse nr. 738 af 21. august 2003)

I medfør af lov nr. 326 af 6. maj 2003 om markedsføring af sundhedsydelser § 1, stk. 5, § 4, stk. 5, og § 5, stk. 4, samt efter indhentet udtalelse fra Forbrugerombudsmanden, fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Ved sundhedsydelser forstås den sundhedsfaglige virksomhed, som autoriserede sundhedspersoner udfører i medfør af deres autorisation eller i øvrigt udfører, og som ikke-autoriserede sundhedspersoner har adgang til at udføre.

§ 2. Ved sundhedsfaglig virksomhed forstås undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling, genoptræning, sundhedsfaglig pleje, sundhedsfaglige forebyggelsestiltag over for den enkelte patient, m.v.

Stk. 2. Sundhedsfaglig virksomhed omfatter de kosmetiske ydelser, der er lægeforbeholdt virksomhed, jf. lægelovens § 25.

Stk. 3. Sundhedsfaglig virksomhed omfatter apotekernes slankekæderådgivning, vejledning i rygeafvænnning, vejledning af astmapatienter (astmaskoler), vejledning i behandling af diabetes, blodtryks- og blodsukkermåling m.v.

Kapitel 2

Markedsføring

§ 3. Ved markedsføring af sundhedsydelser forstås alle foranstaltninger foretaget i erhvervsøjemed, hvormed der udbydes sundhedsydelser, jf. dog § 6.

§ 4. Markedsføring af sundhedsydelser skal udformes og præsenteres på en sådan måde, at det tydeligt fremgår, at der er tale om markedsføring af sundhedsydelser.

Stk. 2. Det skal tydeligt fremgå, hvem der er ansvarlig for markedsføringen.

§ 5. Markedsføring af sundhedsydelser kan ske ved anvendelse af billeder, tegninger, logoer og lignende under forudsætning af, at billederne m.v. ikke er urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde.

Stk. 2. Angivelser af særlige arbejds- eller interesseområder, uddannelse og særlige kvalifikationer, teknisk udstyr m.v. kan anvendes, såfremt angivelserne ikke er urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde.

Stk. 3. Anvendelse af beskrivende og anprisende tekst om den enkelte sundhedsperson, behandlingsstedet eller de enkelte ydelser m.v. kan ske under forudsætning af, at teksten ikke er urigtig, vildledende eller urimeligt mangelfuld.

§ 6. Markedsføring må ikke finde sted i fjernsyn, herunder på tekst-tv, i film, på video, Cd-rom eller DVD eller lignende.

§ 7. Markedsføring af sundhedsydelser, der retter sig mod børn og unge under 18 år, må kun finde sted, hvis den udformes på en sådan måde, at den ikke udnytter børn og unges naturlige godtroenhed eller mangel på erfaring. Markedsføringen må heller ikke misbruge børn og unges loyalitetsfølelse.

§ 8. Forpligtelsen til at sikre, at betingelserne i loven og bekendtgørelsen overholdes, påhviler den sundhedsperson m.v., der er ansvarlig for markedsføringen.

Stk. 2. Reklamebureauer, redaktører, fjernsynsstationer, udgivere af blade, aviser, postordrehæfter m.fl. er medansvarlige for indholdet af markedsføringen efter lovgivningens almindelige regler.

Kapitel 3

Straffebestemmelser

§ 9. Overtrædelse af §§ 4, 5, 6 og 7 straffes med bøde.

Kapitel 4

Ikrafttræden

§ 10. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. september 2003.

Sundhedsstyrelsen, den 21. august 2003

Jens Kristian Gøtrik

/Michael von Magnus

Bekendtgørelse af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

(Lovbekendtgørelse nr. 1203 af 10. december 2009)

Sagens oplysning m.v.

§ 10. Myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter denne lov, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

§ 11. Myndigheden kan anmode personer, der søger om eller får hjælp, om

- 1) at medvirke til at få de oplysninger frem, som er nødvendige for at afgøre, hvilken hjælp de er berettiget til, og
- 2) at lade sig undersøge hos en læge eller blive indlagt til observation og behandling som led i sagsbehandlingen.

Stk. 2. Personer, der får hjælp, har pligt til at oplyse om ændringer, der kan have betydning for hjælpen.

§ 11 a. Myndigheden kan efter forudgående samtykke fra den, der søger om eller får hjælp, forlange, at andre offentlige myndigheder, uddannelsesinstitutioner, sygehuse, læger, psykologer, autoriserede sundhedspersoner i øvrigt og personer, der handler på disses ansvar, arbejdsløsheds-kasser, pengeinstitutter, arbejdsgivere og private, der udfører opgaver for det offentlige, giver oplysninger om den pågældende, der er nødvendige for at behandle sagen. Dette gælder også oplysninger om en persons rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, ligesom myndigheden kan indhente lægejournaler, sygehusjournaler eller udskrifter heraf. Myndigheden kan forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018, hvis oplysningerne ikke videregives.

Stk. 2. Myndigheden kan uden samtykke til brug for behandlingen af en enkelt sag eller til brug for generel kontrol kræve oplysninger om økonomiske forhold om den, der ansøger om eller får hjælp, og dennes ægtefælle eller samlever, fra andre offentlige myndigheder samt fra arbejdsløsheds-kasser. Tilsvarende oplysninger kan indhentes om andre husstandsmedlemmer. Oplysninger kan samkøres og sammenstilles med data fra myndighedens egne, andre myndigheders og arbejdsløsheds-kassers it-systemer, når dette er nødvendigt for at kontrollere, om betingelserne for at yde hjælp er opfyldt, herunder med henblik på efterfølgende kontrol af, om der er sket fejl eller misbrug i forbindelse med ydelse

af hjælp. Oplysningerne kan indhentes, selv om den person, som oplysningerne vedrører, ikke bor i den kommune, som indhenter oplysningerne.

Stk. 3. Myndigheden kan få terminaladgang til de nødvendige oplysninger som nævnt i stk. 1 og 2 i indkomstregisteret, jf. § 7 i lov om et indkomstregister. I det omfang oplysningerne som nævnt i stk. 1 eller 2 findes i indkomstregisteret, skal myndigheden indhente oplysningerne herfra..

Stk. 4. Ved klage til det sociale nævn, beskæftigelsesankenævnet eller Ankestyrelsen og ved behandlingen af sager i Sikringsstyrelsen kan samtykke til at indhente oplysninger efter § 11 a, stk. 1, indhentes ved, at borgeren i den skriftlige bekræftelse af, at en klage er modtaget, bliver gjort opmærksom på, hvilke typer af oplysninger det kan blive nødvendigt at indhente, og får en frist til eventuelt at gøre indsigelse imod dette.

§ 11 b. Hvis borgeren ikke medvirker, jf. § 11, stk. 1, nr. 1 og 2, eller ikke giver samtykke til, at myndigheden kan indhente oplysninger, jf. § 11 a, stk. 1, skal myndigheden behandle sagen om hjælp på det foreliggende grundlag, medmindre oplysninger kan indhentes uden samtykke, jf. § 11 a, stk. 2, og § 11 c.

§ 11 c. Hvis det er nødvendigt for sagens behandling, kan kravet om samtykke efter § 11 a, stk. 1 og 3¹, fraviges i sager om

- 1) særlig støtte til børn og unge efter kapitel 11 i lov om social service, hvor myndighederne kan påbegynde en sag eller træffe afgørelse uden forældrenes samtykke, samt i forbindelse med undersøgelser efter § 50 i lov om social service,
- 2) førtidspension, hvor myndigheden kan påbegynde en sag eller træffe afgørelse i en sag, uden at den pågældende person selv har rettet henvendelse herom, jf. § 17, stk. 2, i lov om social pension,
- 3) frakendelse af førtidspension, jf. § 44, stk. 1, i lov om social pension, og frakendelse eller overflytning til anden pension, jf. § 44, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., og
- 4) tilbagebetaling af sociale ydelser og
- 5) mellemkommunal refusion, jf. § 9 c, for så vidt angår følgende oplysninger om den borger, der ydes refusion for:

1

Henvisningen bør være til § 11 a, stk. 1 og 4. Henvisningen er ved en fejl ændret til en henvisning til § 11 a, stk. 1 og 3, ved § 2 i lov nr. 1418 af 21. december 2005.

- a) cpr-nummer
- b) Hjemmel til udgiften.
- c) Udgiftens elementer.
- d) Antal af enheder.

Stk. 2. Hvis det er nødvendigt for behandlingen af en sag efter stk. 1, nr. 1, kan myndigheden desuden uden samtykke anmode private, der har kendskab til forholdene, om at give oplysninger, der er nødvendige for at behandle sagen. Myndigheden skal ved anmodningen gøre opmærksom på, at den adspurgte ikke er forpligtet til at svare.

Stk. 3. I sager efter stk. 1, nr. 1, kan myndigheden uden samtykke forlange oplysninger efter § 11 a, stk. 1, og indhente oplysninger efter § 11 c, stk. 2, om personer, der er part i sagen, samt om forældremyndighedsindehaverens samlever eller ægtefælle.

Stk. 4. Myndigheden skal uanset adgangen til at indhente oplysninger uden samtykke, jf. stk. 1-3, forsøge at få samtykke til at indhente oplysningerne.

Socialministeriets uddybende beskrivelse af psykologers pligt til at udlevere oplysninger

§ 11 a, stk. 1, indeholder en udtømmende beskrivelse af, hvem myndigheden kan forlange at få oplysninger fra. Efter bestemmelsen kan myndigheden forlange at få oplysninger fra

- andre offentlige myndigheder,
- uddannelsesinstitutioner,
- sygehuse, læger, psykologer, autoriserede sundhedspersoner i øvrigt og personer, der handler på disses ansvar,
- arbejdsløshedskasser,
- pengeinstitutter, arbejdsgivere, og
- private, der udfører opgaver for det offentlige.

Private organisationer, frivillige foreninger og almindelige privatpersoner, for eksempel ydelsesmodtagerens nabo er ikke omfattet af § 11 a, stk. 1.

Det er en forudsætning, at oplysninger er nødvendige at indhente til brug for sagen.

Der kan kun indhentes oplysninger efter bestemmelsen om den der søger om eller får hjælp. Dette gælder dog ikke sager, der kan træffes efter kapitel 11 i serviceloven uden forældrenes samtykke, for eksempel tvangsfjernelsessager. I disse sager, kan der også indhentes oplysninger om alle parter i sager og forældremyndighedsindehaverens samlever eller ægtefælle.

Hvis de sociale myndigheder har anmodet om oplysninger, har de nævnte andre myndigheder, uddannelsesinstitutioner, sundhedspersoner og pengeinstitutter m.fl. pligt til at udlevere de nødvendige oplysninger til de sociale myndigheder. Hvis oplysningerne ikke bliver udleveret, kan de sociale myndigheder anmode om, at der bliver foretaget retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018, jf. § 11 a, stk. 1, 3. punktum. Myndigheden kan herefter indkalde en repræsentant for en anden offentlig myndighed, en sundhedsperson eller andre omfattet af oplysningspligten i § 11 a, til afhøring i retten, hvis vedkommende nægter at udtale sig til de sociale myndigheder. Det er kun de myndigheder m.v., der specifikt er nævnt i § 11 a, der kan indkaldes til retsligt forhør.

Borgeren, der ansøger om en ydelse kan ikke indkaldes til retsligt forhør.

Det er også en forudsætning for at kunne forlange at få oplysningerne, at borgeren giver samtykke til, at oplysningerne kan indhentes. Samtykket skal være tilstrækkeligt præcist til, at borgeren ved, hvilke typer oplysninger, der vil blive indhentet, hvem de vil blive indhentet fra, og hvilken sag oplysningerne skal bruges til at behandle. Myndigheden kan ikke nøjes med at indhente et "blanco"-samtykke, hvor borgeren skriver under på, at myndigheden kan indhente oplysninger, der er relevante eller nødvendige for sagen.

Hvis en borger i en konkret sag ikke vil tillade, at der indhentes fortrolige oplysninger fra andre myndigheder efter § 11 a, stk. 1, er udgangspunktet, at borgerens ønsker skal respekteres. Dette gælder også, selv om myndighederne skønner, at det vil kunne være til borgerens fordel at få de ønskede oplysninger. Konsekvensen er, at sagen må afgøres på det grundlag, som foreligger, det vil sige ud fra de oplysninger, som nu ligger i sagen. Dette princip kaldes princippet om den processuelle skadevirkning og fremgår af § 11 b.

Kravet om, at borgeren skal give samtykke, inden myndigheden indhenter oplysninger efter § 11 a, kan fraviges i fire kategorier af sager, jf. § 11 c.

- sager om særlig støtte til børn og unge efter servicelovens kapitel 11, der kan gennemføres uden forældrenes samtykke,
- sager, hvor myndigheden selv rejser sag om tildeling af pension efter pensionslovens § 17, stk. 2,
- frakendelse af førtidspension tilkendt efter de nye regler, der gælder fra 1. januar 2003 og nedsættelse eller frakendelse af pension, der er tilkendt efter de regler, der var gældende indtil den 1. januar 2003, jf. lov om social pension og
- sager om tilbagebetaling af sociale ydelser.

I disse fire sagstyper er der vægtigere hensyn end at holde fast i borgerens selvbestemmelse. Der er derfor en adgang til at indhente oplysninger uden samtykke i disse sager.

I sager om særlig støtte til børn og unge efter servicelovens kapitel 11, hvor der kan påbegyndes eller træffes afgørelse uden forældrenes samtykke, vil det i nogle tilfælde være nødvendigt at fravige kravet om samtykke ud fra et omsorgshensyn til barnet eller den unge. I sager efter lov om social pension, § 17, stk. 2, hvor myndigheden kan rejse sag uanset om borgeren ønsker det for eksempel i forhold til en borger uden sygdomserkendelse, bør myndigheden ligeledes have mulighed for at undersøge en sag for at finde ud af, om borgeren er berettiget til pension, fordi vedkommende på længere sigt ikke kan forsørge sig selv på grund af sin sygdom.

Det kan også være nødvendigt at fravige kravet om samtykke i

sager om frakendelse af pension efter lov om social pension, § 44, hvor myndigheden skal træffe afgørelse, hvis der sker en væsentlig forbedring af pensionistens arbejdsevne og i tilbagebetalingsager.

Myndigheden skal altid forsøge at indhente samtykke, også selv om der kan indhentes oplysninger uden samtykke i medfør af § 11 c.

Dette gælder alle sager, der er nævnt i § 11 c, stk. 1, hvor kravet om samtykke kan fraviges. Hvis der er tale om sager, der afgøres efter kapitel 11 i serviceloven, skal myndigheden forsøge at indhentes samtykke fra alle de parter m.v., der kan indhentes oplysninger om i medfør af § 11 c, stk. 3.

Forsøg på aktuelt at indhente samtykke kan dog efter en konkret vurdering undlades, hvis myndigheden allerede på et tidligere tidspunkt i sagsforløbet forgæves har forsøgt at indhente samtykke og myndigheden derfor har en formodning om, at samtykke igen vil blive nægtet, eller hvis borgeren allerede fra sagens begyndelse generelt har vist en stærk modvilje mod at medvirke i sagen.”

Jane Vitu, Socialministeriet, d. 4. november 2003

Bestemmelser vedrørende ansvar for indrykkede annoncer:

- **Medieansvarslovens § 27**
- **Straffelovens § 23**

Bekendtgørelse af medieansvarsloven

(Lovbekendtgørelse nr. 85 af 9. februar 1998)

§ 27. Den, der har ladet en annonce indrykke, er ansvarlig for indholdet heraf efter lovgivningens almindelige regler. Det samme gælder den, der har bistået hermed.

Stk. 2. Redaktøren er medansvarlig for indholdet af annoncer efter lovgivningens almindelige regler. Opfylder redaktøren ikke sin oplysningspligt efter §§ 4 og 6, er denne ansvarlig for annoncens indhold, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom.

Bekendtgørelse af straffeloven

(Lovbekendtgørelse nr. 1034 af 29. oktober 2009)

§ 23. Den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen. Straffen kan nedsættes for den, der kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et allerede fattet forsæt, samt når forbrydelsen ikke er fuldbyrdet eller en tilsigtet medvirken er mislykkedes.

Stk. 2. Straffen kan ligeledes nedsættes for den, der medvirker til krænkelse af et særligt pligtforhold, men selv står uden for dette.

Stk. 3. For så vidt ikke andet er bestemt, kan straf for medvirken ved lovovertrædelser, der ikke straffes med højere straf end fængsel i 4 måneder, bortfalde, når den medvirkende kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et allerede fattet forsæt, samt når hans medvirken skyldes uagtsomhed.

Bekendtgørelse om anerkendelse af psykologers erhvervsmæssige kvalifikationer ¹⁾

Bekendtgørelse nr. 1317 af 26.11.2007

I medfør af § 19, stk. 1, i lov om psykologer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 132 af 27. februar 2004, fastsættes følgende:

Fri udveksling af tjenesteydelser

§ 1. Psykologer, der er statsborgere i et EU/EØS-land eller et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, og som er lovligt etablerede i henhold til lovmeningen i et af de pågældende lande, har ret til at udøve erhverv som psykolog midlertidigt og lejlighedsvis her i landet på samme vilkår, som gælder for personer, som har bestået kandidateksamen i psykologi, psykologisk-pædagogisk kandidateksamen eller er i besiddelse af en dermed ligestillet eksamen.

Anmeldelse og faglige, fagretlige eller administrative adfærdsregler

§ 2. Psykologer, som er statsborgere i et EU/EØS-land eller et land EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, og som midlertidigt og lejlighedsvis udfører erhverv her i landet, skal sende en skriftlig anmeldelse til Psykolognævnet. Anmeldelsen skal være modtaget i Psykolognævnet forinden psykologen første gang udfører erhverv som psykolog her i landet. Hvis der opstår væsentlige ændringer i psykologens forhold, skal psykologen sende en ny anmeldelse. Psykologer, som er statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige, skal dog ikke sende en skriftlig anmeldelse til Psykolognævnet.

Stk. 2. Anmeldelsen skal omfatte dokumentation for en eventuel forsikringsaftale eller andre former for personlig eller kollektiv beskyttelse i forbindelse med erhvervsansvar. Anmeldelsen skal ledsages af følgende dokumenter:

- 1) Dokumentation for psykologens nationalitet.
- 2) En attestation for, at psykologen er lovligt etableret og autoriseret i et EU/EØS-land eller i et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, for dér at udøve erhverv som psykolog, og at det på tidspunktet for udstedelsen af attestationen ikke forbydes pågældende at udøve erhverv som psykolog, heller ikke midlertidigt.
- 3) Bevis for anerkendelse af et uddannelsesbevis udstedt i et tredjeland, i et EU/EØS-land eller i et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv.

Stk. 3. Anmeldelsen er gyldig i 12 måneder efter registreringen

i Psykolognævnet. Hvis psykologen agter at udføre midlertidige og lejlighedsvis tjenesteydelser her i landet senere end 12 måneder efter registreringen af seneste anmeldelse i Psykolognævnet, skal psykologen sende en ny anmeldelse til Psykolognævnet.

§ 3. Psykologer, som er autoriserede i et EU/EØS-land eller i et land EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, og som midlertidigt og lejlighedsvis udfører erhverv her i landet, er omfattet af lovens kapitler 2 og 5 og § 21, stk. 2.

Stk. 2. Psykolognævnet fører tilsyn efter lovens kapitel 3 med psykologer, som er autoriserede i et EU/EØS-land eller i et land EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, og som midlertidigt og lejlighedsvis udfører erhverv her i landet.

Stk. 3. Til brug for tilsynet kan Psykolognævnet kræve nødvendige oplysninger om psykologen, herunder oplysninger om faglige, disciplinære eller strafferetlige sanktioner fra myndighederne i det land, hvor psykologen er autoriseret. Oplysningerne skal behandles fortroligt.

Oplysninger til tjenestemodtagerne

§ 4. Psykologer, som er autoriserede i et EU/EØS-land eller i et land EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, og som midlertidigt og lejlighedsvis udfører erhverv her i landet, skal på begæring give tjenestemodtageren oplysninger om psykologens faglige titel eller, hvis en sådan titel ikke findes, uddannelsesbeviset og den medlemsstat, i hvilken det er tildelt.

Anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer

§ 5. Psykolognævnet træffer afgørelse om anerkendelse af udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer for statsborgere i et EU/EØS-land eller i et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, jf. lovens § 19, stk. 2, inden tre måneder efter modtagelsen af ansøgningen. Ethvert uddannelsesbevis udstedt i et tredjeland sidestilles med et uddannelsesbevis udstedt i et EU/EØS-land eller i et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, hvis ansøgeren har relevant erhvervserfaring af tre års varighed i det land, som har anerkendt uddannelsesbeviset, og erhvervserfaringen er attesteret i det land, som har anerkendt uddannelsesbeviset.

Stk. 2. Psykolognævnet kan kræve de dokumenter og certifikater, som er nævnt i bilag VII til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005, om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

Stk. 3. Statsborgere i et EU/EØS-land eller i et land, som EU

har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv, skal være i besiddelse af det nødvendige kendskab til det danske sprog for at kunne udøve erhvervet som psykolog i Danmark.

§ 6. Psykolognævnet kan betinge anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer af, at ansøgeren gennemgår en prøvetid af op til tre års varighed eller at ansøgeren går op til en egnethedsprøve. Psykolognævnet kan stille krav om prøvetid eller egnethedsprøve, hvis

1) varigheden af ansøgerens uddannelse er mindst et år kortere end kandidatuddannelsen i psykologi eller psykologisk-pædagogisk kandidateksamen,

2) ansøgerens uddannelse omfatter fag eller discipliner, der er væsentligt forskellige fra dem, der er omfattet af kandidatuddannelsen i psykologi eller den psykologisk-pædagogiske kandidateksamen, eller

3) erhvervet som psykolog her i landet omfatter en eller flere former for lovreguleret erhvervsmæssig virksomhed, der ikke forekommer i det tilsvarende erhverv i ansøgerens hjemland, og denne forskel er karakteriseret ved en særlig uddannelse, som kræves her i landet, og som omfatter fag eller discipliner, der er væsentligt forskellige fra dem, der er omfattet af det af ansøgeren fremlagte kursus- eller uddannelsesbevis.

Stk. 2. Ansøgeren har ret til at vælge mellem gennemgang af prøvetid og aflæggelse af egnethedsprøve.

Stk. 3. Prøvetid finder sted i Danmark, tilrettelægges og superviseres af en autoriseret psykolog og afsluttes med en bedømmelse. Psykolognævnet kan beslutte, at prøvetiden skal være ledsaget af videreuddannelse.

Stk. 4. Egnethedsprøve aflægges i de fag, som kræves for at opnå kandidateksamen i psykologi eller psykologisk-pædagogisk kandidateksamen, som ansøgeren ikke har bestået, når kendskab til disse fag er en væsentlig forudsætning for at kunne udøve erhverv som psykolog i Danmark. Prøven kan omfatte kendskab til den faglige etik, der gælder i Danmark.

Indhentelse og videregivelse af oplysninger

§ 7. Psykolognævnet kan forlange, at andre offentlige myndigheder her i landet giver nødvendige oplysninger om en psykolog, der udøver erhverv her i landet, herunder oplysninger om disciplinære eller strafferetlige sanktioner eller om andre alvorlige, konkrete forhold, der vil kunne få følger for udøvelsen af erhvervet som psykolog.

Stk. 2. Psykolognævnet kan videregive nødvendige oplysninger om en psykolog, som virker her i landet, til det kompetente organ i et andet EU/EØS-land eller til det kompetente organ i et land, som EU har indgået aftale med om adgang til udøvelse af et lovreguleret erhverv.

Stk. 3. Psykolognævnets udveksling af oplysninger skal ske under overholdelse af lov om behandling af personoplysninger. Oplysningerne skal behandles fortroligt.

Stk. 4. Indhentelse og videregivelse af oplysninger skal være nødvendige for, at Psykolognævnet og de andre kompetente myndigheder i de nævnte lande kan varetage deres opgaver.

Kompetent organ

§ 8. Psykolognævnet udfører opgaver som kompetent organ i forbindelse med reglerne i direktiv om anerkendelse af erhvervs-mæssige kvalifikationer.

§ 9. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2008.

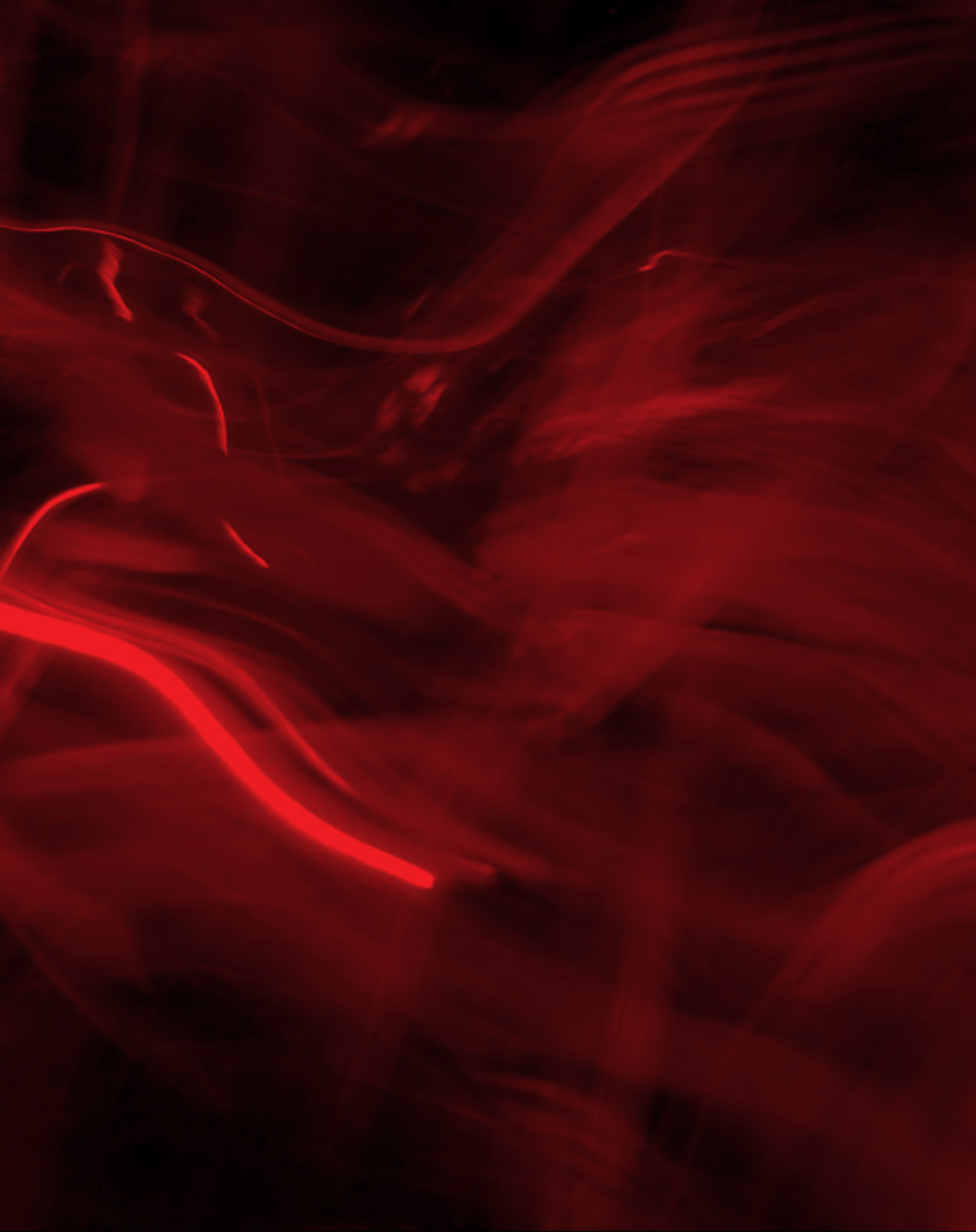
Socialministeriet, den 26. november 2007

Karen Jespersen

/ Aksel Meyer

Officielle noterter

¹Bekendtgørelsen gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF af 7. september 2005 om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, EU-Tidende 2005, nr. L 255/22.

Psykolognævnet

Holmens Kanal 22
1060 København K